

TRANSCRIPT VAN DE RAADSVERGADERING VAN GEMEENTE HAARLEM
d.d. 11 juli 2019

Heropening vergadering 26 juni 2019

De voorzitter: Dames en heren, ik heet u allemaal hartelijk welkom. Ik open de vergadering. Ik verzoek u om uw gesprekken te staken en de aandacht te richten op wat in deze zaal te berde wordt gebracht in de spreektijd. Oh, u begint direct. Mijnheer Garretsen.

De heer Garretsen: Ja, ik wou even doorgeven dat mevrouw Özogul vanavond niet aanwezig is en verder verzoek ik namens de CDA en de ChristenUnie om de winkeltijdenverordening om daar een hamerstuk met stemverklaringen van te maken. En ik zie duimen omhoog gaan...

De voorzitter: Een hamerstuk en stemverklaring. U bent de indiener. Ik weet niet of andere partijen er wel hele debatten over willen voeren. Nee? Ik zie niemand die er problemen mee heeft. We waren eigenlijk ook nog niet met de agenda bezig. We waren zelfs maar met de voorbeschietingen begonnen. Maar dank voor het feit dat u even meldt dat mevrouw Özogul afwezig is. En ik moet ook de heer Smit verontschuldigen want die is ook niet aanwezig. Ja, de heer Drost.

De heer Drost: Ik wilde melden dat de heer Gün vanavond niet aanwezig is.

De voorzitter: Ah, dus wij missen slechts drie mensen, want dit is een toch, weliswaar, gereserveerde avond, maar enigszins onverwachts gebruikte reservering. Dus dat kost ons in ieder geval twee, mogelijk drie raadsleden die niet aanwezig zijn.

1. Vragenuur

De voorzitter: Wij hebben wel een Vragenuur. Ah, mijnheer Drost.

De heer Drost: Ja, ik was net al lekker aan het woord, dus dan blijf ik nog wel even. Ik wil enigszins mijn verbazing uiten dat het een vergadering is die heropend wordt en dat we alsnog een Vragenuur willen toevoegen. Dat is van tevoren wel gemeld, hè. Er zijn ook vragen aangemeld. Ik vind het ook wel weer wat overdreven om dan nu weer niet te houden. Ik gun mijn collega's die ruimte, maar ik zou het wel even gemeld willen hebben dat dat me wel enigszins verbaast.

De voorzitter: Ja. Er heeft een hele discussie plaatsgevonden in het presidium. Daar was het ook een beetje van: nou ja, wel doen/niet doen, maar toen bleek dat er ondertussen al bij de raad bekend was dat die gelegenheid er wel was. En toen leek het mij als voorzitter van: laten we nou niet daarover lang gaan discussiëren, maar laten we het dan gewoon doen en vooral een beetje snel doen. Maar ik begrijp dat we er toch over praten. Ja. Mevrouw Sterenberg.

Mevrouw Sterenberg: Ja, voorzitter, ik heb namens de VVD ook aangegeven dat het ons heel erg bevreemde dat we in een voortgezette vergadering een Vragenuur houden en ik heb daar ook gewoon geen reactie op ontvangen. Dus ik vind eigenlijk niet dat er een discussie heeft plaatsgevonden, omdat ons als partijen de vraag niet is voorgelegd. En ik vind dat dit soort kwesties gaan voorbij in het presidium, maar betreffen de raad of zij hiermee instemmen.

De voorzitter: Ja, nou dat laatste, dat denk ik. Je kunt overal over praten. Maar dit lijken me, eerlijk gezegd, de minst spannende dingen. In het presidium is er even over gesproken en het heeft geleid, in ieder geval, tot die boodschap. Wat mij betreft ben ik het eens met degenen die zeggen van: eigenlijk zou dat, is het niet logisch, want we zetten gewoon een vergadering voort. Maar, het is zo aangekondigd, dus het lijkt me zonde om nu heel lang hierover te gaan discussiëren. Maar goed, mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Een punt van orde voor een volgende keer. Kunnen we gewoon nu besluiten dat we dit niet meer doen in voorkomende gevallen? Want ook in het presidium was er maar één iemand die coulance vroeg, maar er waren wel vragen. Dus ik sluit me aan bij wat de heer Drost zegt: laten we het vervolgens niet meer doen.

De heer Garretsen: Voorzitter, dit is gewoon niet waar...

De voorzitter: Ik vind het eerlijk gezegd ook. Kennelijk hebben mensen behoefte om in ieder geval elf uur te halen. Dus even kijken, wie wil er allemaal nog meer wat over zeggen? Mijnheer Boer.

De heer Boer: Ja, heerlijk. Elf uur donderdagavond, wat moet je anders? Nee even voor de goede orde. Ik vond dat u namelijk goed begon. U zei heel duidelijk: in het presidium was er niet echt een voor of tegen dit. Het was drie om drie. En dat zei u heel keurig. En daar hecht ik wel even aan dat de raad dat duidelijk is en dat dus niet het presidium heeft besloten tot het Vragenuurtje, want daar was duidelijk geen meerderheid voor. U heeft blijkbaar de knoop doorgehakt. Maar dat dat even voor iedereen duidelijk is.

De voorzitter: Op basis van de discussie in het presidium is, dat leek even de tussenstand, want dat gaat dan een beetje met tussenperiodes, de tussenstand leek te zijn van: wel vragen/geen nieuwe moties. Dat is naar de raad meegedeeld. En toen had ik zoiets van: nou, ik zou het zelf niet gedaan hebben, maar nu het zo gelopen is doen we het gewoon zo. Maar, je kunt er ook over praten. Mevrouw Klazes.

Mevrouw Klazes: Van de orde. Volgens mij had het vragenuurtje al lang plaats kunnen vinden als we deze discussie hadden overgeslagen.

De voorzitter: Maar wat mij betreft is het nu vastgesteld dat we dat bij herhaling niet meer doen. Goed zo. Dan nu Jouv Haarlem. U had een vraag.

De heer Aynan: Ja, dank u wel voorzitter. De geest van de Nieuwe Democratie waart ook hier rond, dus ook na een schorsing een vragenuurtje, dank u wel daarvoor. En dank de collega's voor de ruimte. Voorzitter ruim een jaar geleden is er in de Tweede Kamer een motie aangenomen die vroeg een grenscorrectie voor het dorp Spaarndam te verkennen en te onderzoeken of dit op draagvlak kon rekenen. En daarover wil Jouv Haarlem enkele vragen stellen. Ten eerste: heeft u inmiddels gereageerd op de manier waarop de Gedeputeerde Staten uitvoering hebben gegeven aan de motie Van den Bosch. Zou ja: heeft de provincie inmiddels zelf gereageerd. Zo nee: waarom heeft die dan niet formeel gereageerd. Tweede vraag: de Gedeputeerde Staten zijn na diverse gesprekken tot de conclusie gekomen dat er geen maatschappelijke noodzaak is om Spaarndam-Oost bij Haarlem te voegen. Deelt u deze zienswijze? Derde vraag: de motie Van den Bosch riep de Gedeputeerde Staten op om samen met de gemeente van Haarlemmermeer, Haren en de bewoners van Spaarndam te verkennen of voor het dorp Spaarndam een grenscorrectie een duurzame oplossing is en of dit kan rekenen op draagvlak van de inwoners van Spaarndam. Bent u van mening dat de Gedeputeerde Staten door middel van gesprekken uitvoering aan de motie hebben gegeven? En tenslotte, voorzitter, is bezwaar of

beroep door wie dan ook, dus misschien ook door de dorpsraad of bewoners, mogelijk tegen de manier waarop Gedeputeerde Staten uitvoering hebben gegeven aan de motie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Snoek.

Wethouder Snoek: Ja, dank u wel. Ja, wij hebben afgelopen dinsdag de reactie van het college besproken op de brief van de provincie en die zal morgen verstuurd worden aan de provincie, een afschrift ook aan de Tweede Kamer ook onder andere. En die zal ook aan u toegezonden worden, dus dan kunt u daar ook kennis van nemen en zo mogelijk ook nog een keer met elkaar over spreken. Wat vindt uw college in ieder geval van deze brief is dat wij het betreuren dat de inwoners van Spaarndam niet de kans hebben gekregen om zichzelf uit te spreken over deze kwestie. Maar het oordeel, en dat is denk ik het antwoord op uw vraag 3 en 4, is nu aan de Tweede Kamer om te bezien of uitvoering is gegeven aan de motie. Ik kan u vertellen dat tijdens het debat vorige week, of misschien zelfs de week daarvoor al, daar moet u mij even niet aan houden, de Tweede Kamer beoordeeld heeft dat de motie met dit antwoord van GS nog niet is afgedaan en dat zij nog een schriftelijke vragenronde willen houden hierover en op een procedurevergadering wordt naar aanleiding van de beantwoording van de minister dan beoordeeld of het op een later moment ook nog in de Tweede Kamer besproken wordt.

De voorzitter: Goed, de heer Aynan.

De heer Aynan: Dank u wel voor de beantwoording. U zegt het jammer te vinden dat Spaarndam, zowel west als oost neem ik aan, niet de kans hebben gekregen om zich uit te spreken middels een enquête of referendum en dat uiteindelijk de Tweede Kamer hierover gaat. In september zullen ze het verder bespreken. Wat zijn de instrumenten van de Tweede Kamer om de Gedeputeerde Staten misschien tot echt een enquête te dwingen? Is dat überhaupt mogelijk? En op de vraag of bezwaar of beroep mogelijk is, heb ik nog geen antwoord ontvangen.

Wethouder Snoek: Nou, volgens mij is het niet aan mij om hier een college staatsrechten te geven. Ik heb uw vraag beantwoord. Het is nu aan de Tweede Kamer om te beoordelen of de motie uitgevoerd is. Net als hier is er volgens mij geen bezwaar of beroep op een motie mogelijk. En de instrumenten die de Tweede Kamer heeft om een minister te bewegen zijn, denk ik, ongeveer gelijk als die wij hier met elkaar hebben. Dus daar hoeft ik u niet meer over uit te leggen.

De voorzitter: We gaan verder met Hart voor Haarlem.

Mevrouw Van Zetten: Ja, dank u wel, voorzitter. Hart voor Haarlem heeft een paar vragen over het Koepeldossier. Het is inderdaad voor buitenstaanders een vrij complex en bijna niet meer te volgen ontwikkeling, maar ik hoop toch dat we hier in deze raad niet het oog verliezen op een transparant en integer bestuur. Daar heeft zich een nieuwe ontwikkeling voorgedaan in de Koepel en de vraag aan het college, ik heb er een paar: Is het college of de wethouder op de hoogte van het feit dat een voormalig lid van het stichtingsbestuur naar de rechter is gestapt om een ton te claimen aan achterstallige betalingen? Dat is mijn eerste vraag. Ik zal de tweede vraag stellen. Dan gaat het over het door elkaar lopen van belangen. Ik denk dat het ook wel duidelijk even is, om hier te memoreren, en daarom ben ik ook blij dat we nog een vragenuurtje hebben. Wij weten, en het college weet, dat de directeurswoningen zijn verkocht door de Stichting Panopticon aan HBB, maar ze zijn nog niet geleverd. Maar dan is de vraag: Is het college ook op de hoogte van de verkoop van de panden aan de Oostvest? Een jaar geleden zijn die panden door de Stichting Panopticon aan Elan Wonen en **DUO** doorverkocht. Maar volgens het kadaster staan de Oostvest, de panden die daar

staan, nog steeds op naam van de Stichting Panopticon. En de vraag is: Is het mogelijk, aan het college, dat deze panden ook nog niet zijn geleverd aan **DUO** en Elan Wonen? Extra verwarrend is daarbij dat in het ene geval de Stichting Panopticon ingeschreven is op de eigen panden aan de Harmenjansweg, maar in het andere geval op het adres van HBB in Heemstede. Ik zou daar graag een reactie op hebben. Ik begrijp misschien dat het u misschien een beetje koud op het lijf valt, maar ...

De voorzitter: Het is hoogstens zo dat het een uitgebreide vraag is. Maar, dit waren de vragen?

Mevrouw Van Zetten: Dit en dan heb ik nog een vervolgvraag, maar ik wil eerst antwoord van de wethouder.

De voorzitter: Wethouder Roduner.

Wethouder Roduner: In antwoord op uw eerste vraag: ja dat is ons bekend. Dat heb ik vandaag gehoord dat er inderdaad een rechtszaak is geweest met een voormalig bestuurslid. Die kadastervraag daar heb ik even geen antwoord op, dus dat zal ik voor u laten uitzoeken. Hetzelfde geldt, denk ik ook, over de zetel van het stichtingsbestuur van Panopticon of dat nou de Nijverheidsweg is, wat u zegt, HBB hoofdkantoor, Harmenjansweg. Laat ik daar dan ook even technisch op terugkomen.

Mevrouw Van Zetten: Dan nog een vraag, vervolgens, want u bent, volgens mij was u al eerder op de hoogte van deze rechtsgang. Inmiddels is ook bekend geworden dat de rechter uitspraak heeft gedaan en het bestuurslid Asselbergs in het gelijk heeft gesteld. Dat roept natuurlijk een nieuwe situatie op, want ja er zal dan toch ook wat geleverd moeten worden. Maar, bent u het dan niet eens met Hart voor Haarlem dat de manier waarop hier over die stichting is gesproken, ook door u, dat het allemaal liefdewerk oud papier was en dat het een burgerinitiatief was. Dat stond zelfs nog in een persbericht vorige maand nog door de gemeente zelf uitgevaardigd, dat het nu wel duidelijk is dat daar mensen gewoon een dikke boterham hebben verdient. Bent u het met mij eens dat de aanname dat dit alleen een burgerinitiatief was dat dat wel een beetje voorbarig is geweest?

De voorzitter: Wethouder Roduner.

Wethouder Roduner: We moeten, denk ik, een beetje uit de semantische discussie blijven wat nou precies een burgerinitiatief is. Het is begonnen, volgens mij, door een groep betrokken burgers, maar het is ook gewoon een heel groot ontwikkelproject. Het gaat om een ontwikkeling, volgens mij, als alleen nu over het Koepelgedeelte heb, gaat het over een ontwikkeling van 20 miljoen. Nou, volgens mij hebben wij ook discussie gehad hier in de raad hoe dat gefinancierd zou moeten worden en of bijvoorbeeld daar wel of niet de directeurswoning een onderdeel in moet spelen. Maar daar worden gewoon behoorlijke kosten gemaakt. Hoe Panopticon dat zelf doet en wie ze daarvoor vergoeding geven, daar wil ik, volgens mij, nu niet de discussie over voeren, want dat is, denk ik, ook niet helemaal aan mij of aan het college om daar nu enorme stelling in te nemen. Het is een stichting die veel kosten moet maken, die veel aan ontwikkeling moet doen. Dat is, denk ik, ook het belangrijkste wat hier even speelt.

Mevrouw Van Zetten: Nou..

De voorzitter: Mevrouw, dit is een Vragenuur en niet een debat of een interpellatie, dus ik stel voor dat wij doorgaan met de volgende vraag. De vragen van Trots Haarlem.

De heer Amand: Dank u wel, voorzitter. Trots Haarlem heeft natuurlijk een dringende vraag, vooral nu allemaal met het onderwijs gaat, overal in den lande. Wij willen wel weten hoe gaat het komende schooljaar eruitzien voor de scholieren? Hebben wij voldoende leraren of is er een tekort? Wij willen ook weten of het voor andere scholen, mensen met een achterstand en dergelijke, of daar ook een tekort is. Dus: kunt u ons melden hoe en cijfermatig of er tekorten zijn ja of nee.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Botter.

Wethouder Botter: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Het is zo dat wij even een rondje hebben gedaan langs de schoolbesturen om te vragen hoe het precies zit. Ook wij worden geconfronteerd, natuurlijk, met flink veel mutaties in het lerarenkorps. Als u kijkt naar de afgelopen maanden zie je al dat docenten aan het voorsorteren zijn om naar andere scholen te gaan en hebben we wel meegemaakt dat klassen samengevoegd moesten worden. Voor zover we nu weten is het in deze regio op dit moment redelijk in controle. De schoolbesturen wie het ook betreft, zijn ook verantwoordelijk voor het zorgen dat er voldoende leerkrachten zijn. Er is ook in het kader van het regionaal bestuurlijk overleg een aparte werkgroep die gaat over het hebben van voldoende leerkrachten. En er zullen misschien nog wel wat mutaties plaatsvinden in de zomervakantie, maar vooralsnog hebben wij geen aanleiding om ons zorgen te maken.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Amand.

De heer Amand: En, voorzitter, dank u wel. Voor het bijzonder onderwijs, kunt u ook aangeven hoe het daarmee staat? Dat we zo meteen niet een drie- of vierdaagse schoolweek krijgen in Haarlem.

Wethouder Botter: Dat kan ik verder natuurlijk nooit uitsluiten, want daar ga ik ook niet over. Het punt is alleen dat wij, ook voor het bijzonder onderwijs, te horen hebben gekregen dat daarvoor min of meer hetzelfde geldt.

De voorzitter: Dank u wel. De vragen over de subsidie honkbalweek.

De heer Van den Raadt: Ja, voorzitter, de honkbalweek staat weer voor de deur en daar zijn we allemaal groot fan van. Alleen bleek bij de laatste editie dat er geld verduisterd was door het bestuur, een aanzienlijk bedrag. Was dat geld wat vorig jaar door de gemeente als subsidie is verstrekt? En als dat zo is, gaan we dan nog proberen dat terug te krijgen?

De voorzitter: Wethouder Snoek.

Wethouder Snoek: Tja, helaas staat de honkbalweek niet voor de deur. Als groot fan weet u natuurlijk dat het één keer in de twee jaar is en niet ieder jaar. En ook dat het bedrag dat verduisterd is niet van de afgelopen editie was, maar de editie daarvoor, uit 2016. Dat maakt het even vervelend. En u weet ook dat het bestuur en de stichting van de toenmalige honkbalweek daarna gestopt is; de activiteiten gestopt heeft. Evengoed blijft dit heel vervelend. Maar dat er daarna een nieuwe doorstart is gemaakt met een nieuw bestuur, met een nieuwe stichting die dus hopelijk, waarvan ik weet dat ze een frisse start hebben gemaakt, en hoop dat ze die nog jaren voort kunnen zetten. De gemeente... Er is dus geen geld van de gemeente verduisterd, maar er is geld bij de voormalige stichting Honkbalweek. En wij zullen dus ook geen geld terugvorderen, wat u vroeg. Nee, dat zullen we dus niet doen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan was er ook een vraag van Trots over Spaarndam, maar misschien is die overbodig nu?

De heer ...: Nee, kijk. Bij Spaarndam wisten we destijds ook heel goed hoe het moest. Dat bidboek was niet zo best, want dat zou allemaal goedkomen in de Tweede Kamer. Nou, dat moeten we dan nog zien. Maar wat we nu ook zien is dat er dus, naast die dorpsraad, nog een Spaardam is Eén ontstaat. De vraag 1 is: Vindt u dat volksvertegenwoordigende partijen democratie gekozen moeten worden, want wie is nou daar de vertegenwoordiger? En ja, u heeft daarnet al iets gezegd, maar denkt u dat het nog goed komt met Spaarndam geheel naar Haarlem?

De voorzitter: Wethouder Snoek.

Wethouder Snoek: Ik vind het moeilijk om antwoord te geven op uw eerste vraag, want volgens mij stelde u mij de vraag of ik vind dat volksvertegenwoordigende partijen democratisch gekozen moeten worden. Ik denk dat ik dat vind, maar uw vraag, in ieder geval zoals die aangekondigd was, had relatie tot de vereniging Spaarndam is Eén. Als u daar in het bijzonder iets over wil weten, dan kan ik u daarop antwoorden, maar dan moet u mij wel die vraag stellen. Het tweede is: u vraagt of het nog goed komt. Laten we zeggen dat wij ons als Haarlem inzetten voor Spaarndam. Dat ik weet dat Haarlemmermeer zich ook inzet voor Spaarndam-Oost. Dat wij als Haarlem het betreuren dat de inwoners van Spaarndam-Oost niet de kans hebben gekregen om zich uit te spreken over een eventuele grenscorrectie. En zoals ik aan Jouv Haarlem heb beantwoord is het nu aan de Tweede Kamer om te beoordelen of de motie is uitgevoerd.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Visser van de ChristenUnie.

De heer Visser: Dank u wel, voorzitter. Al enige tijd is het afvalenergiebedrijf van Amsterdam in financiële problemen. En daar is deze week bovenop gekomen dat vier van de zes verbrandingsinstallaties zijn stilgezet omdat de veiligheid in het geding is. Het zal zeker een half jaar duren en de financiële problemen worden hierdoor nog groter. Dit is vooral een zaak van de gemeenteraad van Amsterdam, aangezien die gemeente 100% aandeelhouder is, maar het heeft ook regionale consequenties. Zo wordt ons Haarlems afval verwerkt door een nascheidingsinstallatie van het AEB en wordt wat dan overblijft ook verbrand door het AEB. En vandaag werd bekend dat de waterzuivering van Amsterdam in de problemen is, omdat het slib niet meer kan worden verbrand. Binnen een maand dreigen acute problemen. De ChristenUnie heeft daarom de volgende vragen. 1. Voor de verbranding van het Amsterdamse afval zouden er nog geen gevolgen zijn, maar hoe zit het met het Haarlemse afval. Is daar nog voldoende capaciteit voor? En zo nee: hoe wordt het opgelost? 2. Zijn er financiële risico's voor Haarlem nu het AEB in financiële problemen is? En 3. Op 11 april deed de wethouder een mededeling dat nascheiding aanzienlijk minder presteerde dan verwacht. En ook hier zou een verbeterplan voor zijn van het AEB. Ik krijg nu de indruk dat het AEB grossiert in verbeterplannen en dat is nu best wel zorgelijk, want ook dit heeft gevolgen dat het dus niet goed presteert voor de doelstellingen van Haarlem voor de afvalscheiding. En we zouden hierover nog een brief krijgen als gemeenteraad, maar we hebben niets ontvangen. Dus: hoe staat het met het verbeterplan? Gaat het inmiddels beter met de nascheiding? En zijn er nog andere risico's voor Haarlem in verband met de gevolgen van wat er nu speelt bij AEB? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Berkhout.

Wethouder Berkhout: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, dit nieuws is ons ook bekend. U heeft het correct geformuleerd. Op dit moment zijn... liggen vier van de zes verbrandingslijnen voor de verwerking van restafval

stil. Dat heeft geen consequenties voor Haarlem. Dus de publieke taak van de verwerking van het huishoudelijk afval, zoals de AEB ook voor Haarlem voorziet, heeft daar geen hinder van. Daarnaast vraagt u: hebben wij financiële consequenties, zien wij die? Nee, die zien wij niet voor Haarlem. En daarnaast legt u de verbinding met de nascheidingsproblematiek. Laat ik het zo zeggen: wij zien op dit moment nog geen connectie tussen de twee. Dus dit is nieuws. Dit heeft geen betrekking op Haarlem als het gaat om het stilleggen van de verbrandingslijnen. Ik heb u eerder geïnformeerd, inderdaad, over de nascheiding en vooral de mate waarin ... van mening verschillen of daar blijft AEB in achterwege. Ik heb daar ook eerder een brief over gestuurd. Ik heb daar een gesprek over met de directie van AEB. En dat is na de zomer. Dat is 28 augustus. Dan zal ik u ook informeren over de uitkomst van dat gesprek. Dat kan ik u op dit moment zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Visser.

De heer Visser: Ja, voorzitter. Ik ben blij in ieder geval dat voor de verbranding er geen gevolgen zijn, maar toch. Als je alle rapporten leest, wat er nu al in de krant staat, is het toch wel zorgelijk dat er dus door toezichthouders wordt ingegrepen, dat er niet adequaat wordt gereageerd. Als we dan ook nog zien dat wij een contract hebben voor die nascheiding wat dus veel minder oplevert dan wat we hadden verwacht en waar dus ook een verbeterplan is. Ja dan hoop ik dat u begrijpt dat wij ons wel zorgen maken en dat wij actie verwachten. Want we hebben wel een doelstelling te halen wat betreft nascheiding.

De voorzitter: Dit is een Vragenuur. Dank u wel. Dan zijn we aan het eind, in ieder geval, van het Vragenuur. Er is, dat is misschien nog een aardige mededeling in verband met die vraag van: hoe zit dat nou met dat Vragenuur; had dat nu wel gemoeten? Wat in ieder geval een voorgestelde verandering is, op verzoek van een meerderheid van het Seniorenconvent, de fractievoorzitters, dus ik ga ervan uit dat dat gedragen wordt, is er, en dat is ook besproken in het presidium, gaan we een experiment doen van september tot en met december waarbij het vragenuur zal plaatsvinden van zeven tot half acht en dat de raadsvergadering zelf ook daadwerkelijk start om half acht en dat geeft ons iets meer ruimte, zodat we hopelijk vaker om elf uur klaar zijn. Dat was een mededeling. En dan gaan wij nu naar agendapunt 21, want daar waren we gebleven.

21. Recreatieschap Spaarnwoude: Jaarrekening 2018

De voorzitter: Het Recreatieschap Spaarnwoude heeft een jaarrekening gestuurd en wie wenst daarover het woord? De heer De Groot.

De heer De Groot: Voorzitter, volgens mij was de bedoeling dat we de winkeltijden als hamerstuk met stemverklaring gingen doen.

De voorzitter: Ja het is eigenlijk prachtig dat u mij daaraan herinnert, want dan hoort het ook inderdaad, dat kan natuurlijk ook wel tussendoor, maar we doen 29 eerst even.

29. Aanpassen winkeltijdenverordening

De voorzitter: Heeft er iemand een stemverklaring over die aanpassen winkeltijdenverordening. Ah, de heer De Groot.

De heer De Groot: Geheel toevallig, natuurlijk, voorzitter. D66 stemt niet in met de wijziging van de verordening die nu voorligt. Ja, sorry. We voegen hier namelijk regels toe voor een niet bestaand probleem: de

winkels zijn namelijk al dicht. En in een gemeente die deregulering hoog in het vaandel heeft staan, lijkt dit me niet de richting om op te gaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Nog andere stemverklaringen? De heer Garretsen.

De heer Garretsen: Ja, de SP is blij dat het college het initiatiefvoorstel op een aantal punten heeft overgenomen. Op één punt niet, namelijk dat de winkels Nieuwjaarsdag geheel gesloten zullen zijn. Daar bleek in de commissie een grote meerderheid tegen. CDA en ChristenUnie en de SP hebben nog onderzocht of misschien dan een bezinningsdag mogelijk is. Dat zou bijvoorbeeld kunnen op de herdenking van Hannie Schaft. Er zijn fracties die voelen wel wat voor een bezinningsdag, maar absoluut niet voor het feit dat dan de winkels dicht gaan. Dus vandaar dat wij, wat dat betreft, het hoofd in de schoot hebben gelegd en gevraagd hebben om een hamerstuk met stemverklaring.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Visser van de ChristenUnie en daarna van het CDA.

De heer Visser: Voorzitter, we zijn blij dat het college in ieder geval een deel van ons voorstel heeft overgenomen, als is het natuurlijk maar een klein voorstel. Ja, eigenlijk is dit, voorzitter, juist een voorstel voor deregulering, want wat er nu op papier komt te staan bevat veel minder tekst en is veel overzichtelijker. Dus eigenlijk zou ik D66 oproepen om die reden juist voor te stemmen, want het is deregulering.

De voorzitter: Dank u wel. De andere mijnheer Visser, CDA.

De heer Visser: Ja, voorzitter, een groep Haarlemmers zal blij zijn met deze aanpassing als we het hebben over Goede Vrijdag, Kerstavond, Dodenherdenking dat zijn toch avonden die voor een bepaalde groep mensen toch belangrijk zijn. Dank voor het college voor de aanpassing. Dank voor de steun van hopelijk de meerderheid.

De voorzitter: Mevrouw Otten.

Mevrouw Otten: Ja, het mag duidelijk zijn dat Liberaal Haarlem niet instemt met dit stuk om dezelfde redenen als D66.

De voorzitter: De heer Blokpoel.

De heer Blokpoel: Ja dank u wel. Ik kan mij deels aansluiten bij de woorden van de heer Visser van het CDA, maar ik denk dat die avonden voor alle mensen belangrijk zijn en ook voor ondernemers. En de ondernemers kiezen er dan ook zelf voor om open te gaan of dicht te gaan of met respect stil te staan bij de gevallen of bij andere momenten. Oftewel: we zullen niet instemmen met dit voorstel, want de ondernemers kunnen zelf heel goed bepalen hoe ze hiermee omgaan en de mensen die daar gebruik van maken ook. Oftewel: we stemmen niet in.

De voorzitter: De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, voorzitter, wij zijn ook blij. Ook goed dat u niet dat punt van 1 januari heeft overgenomen en wel goed dat u die punten van 4 mei heeft overgenomen en Kerst, Tweede Kerstdag of Eerste Kerstdag, maakt niet uit, allemaal belangrijk. Wat mij wel verbaast is dat er wordt gezegd dat er bij 4 mei geen probleem is, want mij staat toch zeker op het netvlies dat er juist bij 4 mei wel winkels nog open waren rond 8 uur. Dus dat is niet helemaal correct. Maar wij gaan natuurlijk voorstemmen.

De voorzitter: Dank u wel. En als dat de stemverklaringen waren denk ik dat het verstandig is om toch maar even die stemming ook te doen, want het is mij niet helemaal duidelijk waar we nu uitkomen. Wie is voor het voorstel? Dat zijn de fracties van GroenLinks, SP, OPHaarlem, Jouw Haarlem, ChristenUnie, Actiepartij, Trots Haarlem, CDA en Partij van de Arbeid. Dat is aangenomen. Dan vraag ik u om mee te gaan naar agendapunt 34, want wij hebben ook daar een hamerstuk met stemverklaring. Dat was al eerder geconstateerd. Nee niet eerder, dat is toegevoegd.

34. Besluitvorming Aanvullend krediet nieuwbouw Rudolf Steiner College en renovatie Rudolf Steiner School

De voorzitter: Wie heeft daarover een stemverklaring? Wel of niet? Ja, de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, wij gaan tegenstemmen. Dat geld hebben we voorgesteld om daar één groot schoolgebouw te bouwen waar iedereen in kan zitten, ook nieuw, openbaar voortgezet onderwijs in Schalkwijk. We willen het allemaal, maar we doen er weinig aan.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Aynan.

De heer Aynan: Ja, voorzitter, dit is een urgente zaak. Je kunt eigenlijk met de beste wil van de wereld niet tegen zijn. Wel willen we echt met klem... Ja, ik heb zelf niet zo goed opgelet, want ik had er eigenlijk een bespreekpunt van willen maken. Er wordt heel veel geld weggehaald bij een reservering die bedoeld was voor onderwijs in Schalkwijk. En we zien dat Rudolf Steiner in Schalkwijk staat, maar er is een hele grote drempel voor Schalkwijkers om naar de Rudolf Steiner te gaan en dat betreft de ouderbijdrage. Die is hoog: € 350,00. Bijvoorbeeld in vergelijking met de Piramide is dat maar € 25,00. Wij willen de wethouder meegeven om daar expliciet naar te kijken of dat echt omlaag kan, in ieder geval voor Schalkwijk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw, sorry, ik moet **!..!** zijn.

Mevrouw ...: Dank u wel, voorzitter. Ja, wat eigenlijk ook al eerder is gezegd: we kunnen eigenlijk geen 'nee' zeggen. Hebben we het ook al uitgebreid in de commissie over gehad. En wat GroenLinks toch vooral mee wil geven, is dat we steeds vaker zien bij grote projecten dat een budget wordt overschreden en dat we daarom willen oproepen om vooral ook samen als college te kijken naar hoe kunnen we ervoor zorgen dat er realistisch begroot wordt, dat we niet over de financiën heengaan. En natuurlijk begrijpen we dat ieder zijn eigen budget heeft en dat de problemen, dat je daarin blijft, maar dat zijn vooral problemen die we zien die domeinoverstijgend zijn. En voor nu, wat ik al zei, stemmen we in, maar vooral ook omdat het moeilijk is om tegen te zijn.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Garretsen.

De heer Garretsen: Ja. Wij sluiten ons aan bij hetgeen Jouw Haarlem heeft gezegd. Wij zien dat er steeds meer scholen een hogere ouderbijdrage vragen. Dat vinden we ontzettend jammer, want het bevordert de tweedeling in de samenleving.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Otten.

Mevrouw Otten: Ja, Liberaal Haarlem voelt geen keuze in deze en zal instemmen. Maar ik maak me wel grote zorgen over de budgetoverschrijdingen elke keer en ik zou aan de wethouder willen vragen of hij na het reces kan komen met projecten waarvan hij verwacht dat er nog meer budgetoverschrijdingen zullen plaatsvinden.

De voorzitter: Ja, maar vragen worden nu niet beantwoord, want we hebben nu alleen stemverklaringen. Maar die vraag die wordt meegenomen, ongetwijfeld. De heer Hulster.

De heer Hulster: Actiepartij stemt in met het voorstel maar roept het college wel op om echt na te gaan denken en vaart te gaan maken om anticyclisch te gaan investeren, want het is heel onverstandig om op het duurste moment te gaan klussen. Je kan beter gaan verbouwen als de economie slechter gaat.

De voorzitter: Goed. Oh, de heer...

De heer ...: Dank u wel voorzitter. De stijgende prijzen in de onderwijssector die baren de fractie van de PvdA grote zorgen. We zien in de nota ook vermeld staan dat deze stijgende prijzen gevolgen hebben voor het strategisch huisvestingsplan, wat zal worden aangepast en eind van dit jaar met ons zal worden gedeeld. We zijn heel benieuwd wat de effecten zullen zijn voor de nieuw te bouwen en op te knappen onderwijsgebouwen in een uitbreidende stad. Dat baart ons buitengewoon veel zorgen. Bovendien staat er in de nota dat geen van de aangezochte partijen heeft een aanbieding gedaan binnen het budget en dat hangt als een steen van Damocles boven de markt. Dank u vriendelijk.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga... Ja, mevrouw van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Hart voor Haarlem vindt het een mooie school. Wij stemmen in met het budget. We maken ons uiteraard zorgen over de overschrijding, maar we zijn ook benieuwd of het hierbij blijft, want of er geen meerwerk of weet ik veel wat voor ellende, bijkomt. Dus we zullen het zien. We horen het... Ja, het is...

De voorzitter: Dank u wel. Dat waren de stemverklaringen. Dan, wenst iemand stemming? Want ik geloof dat iedereen met de stemverklaring die erbij hoort uiteindelijk wel voor de beschikbaarheid van het budget is en voor het besluit. Geen stem... Wel? Ja, mevrouw Kok.

Mevrouw Kok: Wij zullen ook tegenstemmen.

De voorzitter: Tegen. Ah. Juist. Goed zo. Dan moet ik even. Dus de aantekening voor Trots. Ja wel stemmen? Kan ook. Goed zo. Wie is voor het voorstel? GroenLinks, D66, SP, Jouw Haarlem, ChristenUnie, Liberaal Haarlem, Hart voor Haarlem, Actiepartij, CDA, VVD en Partij van de Arbeid. Is aangenomen. En dan gaan wij nu toch naar de besprekpunten. En dat is als eerste 21.

21. Recreatieschap Spaarnwoude: Jaarrekening 2018

De voorzitter: Wie wenst daarover het woord? Dat is mevrouw Oosterbroek.

Mevrouw Oosterbroek: Bedankt voorzitter. Nou er komen een woelmuis, een rietvogel, een boomarter bij de inspraakavond van Recreatieschap Spaarnwoude. En de woelmuis wil graag dat de waterkwaliteit grote stappen maakt, de rietvogel iets meer moeras en essenbos en de boomarter wil graag dat de bosranden aan elkaar worden gesloten, zodat zijn leefgebied iets wordt vergroot. En dan nu de bescheiden grap, waar ik wel twee vergaderingen op heb moeten wachten.

De voorzitter: De heer Aynan die is nu al helemaal in vervoering.

Mevrouw Oosterbroek: Maar wacht u even, voorzitter. Die dieren komen natuurlijk niet naar de inspraakavond van Recreatiegebied Spaarnwoude. En daarom voegen wij deze motie graag toe aan de

bestuursvergaderingen in Spaarnwoude waar het bestuur de verschillende wensen van de dieren extra op het netvlies krijgt. En...

De voorzitter: Maar er is een interruptie. De heer Aynan.

De heer Aynan: Bent u mijn krekel van vorige week vergeten?

Mevrouw Oosterbroek: Nee.

De voorzitter: Mevrouw Oosterbroek.

Mevrouw Oosterbroek: De afgelopen jaren is de biodiversiteit drastisch gedaald. En ik hoop dat elke partij ermee in kan stemmen dat we dit niet meer willen laten gebeuren. En dan specifiek vanavond een geluid mee te geven, vanuit Haarlem, dat we de biodiversiteit in Spaarnwoude graag vergroot zien.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Aynan.

De heer Aynan: Voorzitter, toch even een serieuze reactie. Is het tegenwoordig de gewoonte om niet meer op interrupties te reageren?

De voorzitter: De voorzitter, nee u kreeg de kortst mogelijke reactie.

De heer Aynan: Dus geen?

De voorzitter: Nee, nee, nee, nee, nou ja dat zou nog korter zijn, maar er was een reactie, namelijk ze was het niet vergeten. Ze zei "nee". Maar goed, mevrouw Oosterbroek. Ja, precies. Ja. Dus dat had ik ook geregistreerd. Even kijken. Nog meer woordmeldingen? Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Ja, dank u wel voorzitter, heel kort. Eigenlijk de conclusie die wij ook in de commissie met wat meer woorden trokken. We hadden natuurlijk verwacht dat in dit najaar er al een beleidsnota lag die onderbouwde waarom het geld overal voor beschikbaar is. Nu kregen we alleen maar een begrotingswijziging en dat betreuren wij zeer. En wij vertrouwen erop dat het nu echt anders gaan doen. Anders moeten we nog eens heel goed op onze tellen passen wat we met het recreatieschap aan moeten.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Aynan.

De heer Aynan: Dank u wel, voorzitter. Heel kort: ik zou graag ook een reactie van de wethouder willen op, ja laten we zeggen, de wrijving die speelt tussen de bewoners van Lioever en het recreatieschap.

De voorzitter: Goed. Dat was het van de zijde van de raad? Oh, toch nog. Ja, oké. De heer Blokpoel.

De heer Blokpoel: Dank u wel, voorzitter. Ja, laten we maar gelijk even ook de motie meenemen in de behandeling. Want volgens mij is het het stuk gewoon waar we het eerder over hebben gehad in de raad en kunnen we daarmee instemmen. We hebben geen opmerkingen. Dan een reactie op de motie die voorligt bij dit onderwerp om het recreatieschap allemaal zaken mee te geven waar ze op moeten letten en ontelbaar veel dieren, planten, en noem het maar op, beestjes, insecten, dat ze daarvoor moeten zorgen. Uiteraard heel belangrijk: biodiversiteit. Hebben wij ook hoog in het vaandel staan, want dat is uiteindelijk het beste voor de

natuur, maar dan moet je wel compleet zijn. Want in de motie staat bijvoorbeeld geen wolf, wat ook heel goed is voor de biodiversiteit.

De voorzitter: Interessant. Even, er is meteen een interruptie. Mevrouw Oosterbroek.

Mevrouw Oosterbroek: Bedankt mijnheer Blokpoel, voor uw verduidelijking op de motie. Deze adviezen die komen uit de NNN, het netwerk eigenlijk wat we hebben ingesteld vanuit de provincie Noord-Holland. Dus het zijn hele concrete adviezen door een ecooloog en ja, daarin heeft de ecooloog de wolven niet als prioriteit gemaakt, maar wel deze maatregelen. Dus deze ecooloog vindt deze maatregelen voor de biodiversiteit belangrijk. Vindt u het dan, omdat u nu weet dat het over een onderzoek gaat waar ecologen nachtenlang op hebben gezwoegd, het wel belangrijk om deze maatregelen verder uit te voeren?

De voorzitter: Dank u wel. De heer Blokpoel.

De heer Blokpoel: Nou ja, ik hoop toch ook dat die ecologen overdag werken, want overdag zijn er heel veel andere dieren actief dan 's nachts. Maar ja, natuurlijk is dat onderzoek nemen we serieus. En dat die ecologen dat aandragen is hartstikke goed. Maar daar hebben ze de Haarlemse raad niet voor nodig, het recreatieschap, om dat ter harte te nemen en om daarmee verder te gaan. Oftewel: we gaan niet instemmen met de motie, want als we hiermee instemmen en een gemeenschappelijke regeling, mensen uit een gemeenschappelijke regeling, allerlei dingen op gaan dragen, dan kent VVD er nog wel een paar. Gaan we dan bijvoorbeeld paswerk opdragen dat ze met twee mensen een fiets moeten tillen of gaan we ze zeggen van: eerst de banden leeg laten lopen want dat scheelt ruimte of...? Allemaal goed bedoelde adviezen, maar dan werkt het voor een gemeenschappelijke regeling werkt het een stuk minder.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Visser, CDA.

De heer Visser: Ja dan wil ik ook toch wel even reageren op de motie, want ja de woelmuis en de rietvogel zijn gewoon belangrijk, uiteraard. En de biodiversiteit is niet alleen in Spaarnwoude, maar ook in Haarlem, dus laten we proberen binnen onze gemeentegrenzen de biodiversiteit te vergroten en vooral in de ontwikkelzones en bijvoorbeeld Zuid-West of '...'.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Hulster.

De heer Hulster: Ja, Actiepartij is al heel lang erg kritisch over het schap. We hebben wel eens een motie gemaakt 'schrapp het schap'. Maar dat zullen we dit keer niet weer proberen, maar het viel ons op dat de tekorten teruglopen. En dat komt dan nog vooral omdat het onderhoud wordt uitgesteld. Nu is dat sowieso altijd al een teer punt bij het recreatieschap, want het onderhoud dat blijft al jaren achter. Dus, ja, de zienswijze zoals we die geven, die is wat dat betreft heel beperkt, want dat geeft eigenlijk gewoon goedkeuring. Het had best wel wat kritischer gemogen, maar we zijn in ieder geval blij met de motie.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we, oh, nee, de heer Amand.

De heer Amand: Dank u wel, voorzitter. Trots Haarlem zal denk ik verdeeld stemmen. Ikzelf, namens mezelf van Trots Haarlem en namens mede-Haarlemmers stem ik tegen, omdat het al jaren een put is van geld stoppen en er komt veel te weinig uit. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de wethouder, wethouder Berkhout.

Wethouder Berkhout: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja u heeft een verklaring van geen bezwaar afgegeven, wel aangevuld met een korte zienswijze. Eigenlijk net nog verduidelijkt door mevrouw Verhoeff. Waarbij eigenlijk duidelijk de volgende jaarrekening duidelijker opsomming van de gestelde doelen moet zijn, meer inzichtelijk maken van de begroting dan op dit moment. Nou, dat neem ik ter harte. Ik was overigens vanochtend bij het AB van het schap. Ik heb daar een haas gezien, trouwens, mevrouw Oosterbroek. Dus dat belooft wat voor de toekomst. Maar ik heb daar ook aangegeven dat wij dit vanavond gingen instemmen. Dus we zullen ook hierna... Tenminste dat u voornemens bent dat vanavond daarmee akkoord te gaan. En dan zullen we dat morgen berichten. Even kijken. Ik kom als laatste bij de motie. Ik zal nog eventjes ingaan op de vraag van Jouw Haarlem. Want het was druk bezocht vanochtend, de vergadering, mede vanwege de bewoners van het Liewegje, de woonbootbewoners aan het Liewegje. Dat is wel een ja, hoe zeg je dat, een precair proces. Daar is ook een bemiddelaar op gezet. Het is echt een geschil tussen de woonbootbewoners daar en hun erfpachtregeling en recreatie Noord-Holland. En de bemiddelaar is tot een voorstel gekomen waarbij ook duidelijk werd dat... De belangenvereniging namens de woonbootbewoners heeft ook duidelijk laten inspreken dat ze daar niet tevreden mee zijn. Tegelijkertijd is het vanuit de andere kant wel echt een toenadering. Er worden... Hè, het gaat over de erfpachtregeling die dertig jaar stil heeft gestaan en voor de komende dertig jaar weer wordt vastgezet. Dan zit je nu even op het moment dat dat wel heftig is. Mijn insteek is wel, dat heb ik ook aangegeven, dat dat wel een zorgvuldige afweging is geweest. Ik heb daarbij wel benadrukt, want daar werd nog een duidelijk signaal afgegeven door de woonbootbewoners dat zij zich zorgen maken of zij een hypotheek kunnen afsluiten, dat... En tegelijkertijd werd door het recreatieschap aangegeven dat de Rabobank als enige bank hier een rol in kan spelen. Daar bleek wat onduidelijkheid over te bestaan. Dus ik heb voorgesteld dat het schap daarin een faciliterende rol heeft om dat gesprek te organiseren. Dus dat wat betreft dat dossier, maar daar is dus nu wel een besluit over genomen. En dan met betrekking tot de motie. Ik vind het een hele sympathieke motie. Nee, want... Ja, hoe zeg je dat: we zijn bezig met een visie, zoals u weet. Daar bent u begin van dit jaar ook bij betrokken geweest als raadsleden die aanwezig waren bij het schap. De visie is ook een voorwaarde voor de verhoging van de participantenbijdrage zoals wij tijdens bespreking hier hebben besproken. Die visie stelt op dit moment, de conceptvisie, minimaal behouden, zo mogelijk vergroten van de biodiversiteit in recreatiegebied Spaarnwoude als een belangrijk doel van de visie. Dus dat nemen ze echt al nu ter harte. Maar wat ik u kan meegeven is: 23 september wordt deze conceptvisie aangeboden in een bijeenkomst. Ik raad iedereen aan om daar wel bij aanwezig te zijn, want dat is een, ja, we vinden dat toch allemaal onze groene buffer. Dus daar worden wel weer plannen geschetst voor de komende jaren en ook ruimteclaims, maar het blijft altijd een afweging tussen biodiversiteit, NNN-gebied aan de ene kant, en recreatie aan de andere kant. Het is een recreatiegebied, het is niet ons nationaal park. Maar als u daar wat van vindt... Ik vind dat ook echt een moment dat u daar dit statement ook maakt. En ik nodig iedereen ook uit om daar ook 23 september bij aanwezig te zijn. Maar ik neem dit ter harte en natuurlijk moet de visie daar een rol in spelen, maar zal dat ook geconcretiseerd moeten worden. Dat kan ik daar op dit moment op toezeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we over naar besluitvorming, denk ik. Dit was ook oorspronkelijk een hamerstuk. Nog meer stemverklaringen? Ja, dat kan. Dat was het eigenlijke idee. De heer Garretsen.

De heer Garretsen: Ja, we zijn medeondertekenaar van de motie, dus daar wil ik het niet over hebben. Ik wil het over de jaarrekening hebben.

De voorzitter: Ik wijs er toch even op: u vult uw spreektijd op uw wijze, maar dit was oorspronkelijk was dit een hamerstuk en nu is er vanwege de motie een hamerstuk met stemverklaring, maar nu gaan we weer hele besprekingen doen. Maar het mag allemaal. Mijnheer Garretsen.

De heer Garretsen: Ik wou zeggen dat we voor de laatste keer met de jaarrekening instemmen. Mocht er volgend jaar geen verbetering zijn, dan zullen we vanaf dan tegenstemmen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Visser.

De heer Visser: De ChristenUnie onderstreept de zienswijze dat de financiële stukken echt veel leesbaarder worden. Het leek toch nog goed om nog even te noemen. De wethouder deed net wel een mededeling over de kwestie op het Liewegje en wij willen daar echt een voorbehoud van maken. Ja dit raakt burgers en we vinden het eigenlijk vreemd dat dat niet langs de gemeenteraad komt, dat wij daar niet over geïnformeerd zijn dat daar een soort schikking zou komen. Tenminste mij was het niet bekend. Misschien hebben we wel een brief gehad, maar dan heb ik hem gemist. En ik kan mij voorstellen dat we dat na het reces toch nog een keer willen bespreken, want ik begrijp dat de bewoners nog niet akkoord zijn en dan betwijfel ik ook of wij akkoord zullen zijn. Dus ik wil daar een voorbehoud van maken.

De voorzitter: De heer Aynan.

De heer Aynan: Voorzitter, daar sluit ik me bij aan. We zijn wel blij met de toezegging rond het complexe gedoe over de erfpacht en dat de wethouder zich daar zorgvuldig voor zal inzetten.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Ja, even alleen over de motie, want de rest ga ik mee akkoord. Hart voor Haarlem heeft natuurlijk enorm veel hart voor allerlei schattige diertjes, maar ik vind het altijd een beetje opgelegd dat je gedwongen wordt om mee te stemmen, terwijl de wethouder natuurlijk al benadrukt heeft dat biodiversiteit natuurlijk een heel belangrijk punt is in het recreatieschap. Ik ken het recreatieschap ook niet anders. Ik heb ook een tocht rondgemaakt van ringslang tot paddenpoel ofzo. Daar zijn ze al jaren mee bezig. Dus ik heb er vertrouwen in en ik vind ook niet dat Haarlem... We willen altijd voor een dubbeltje op de eerste rang zitten en overall ons mee bemoeien. Dus wat dat betreft ben ik het ook eens met de VVD.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, voorzitter, u heeft al gehoord dat mijn collega tegen het plan gaat stemmen. Ik ga voor het plan stemmen. Ik geef het recreatieschap, het is inderdaad een bodemloze put waar veel geld ingaat, ik geef ze nog een kans. Volgende keer stem ik ook tegen. En over de motie, nou daar ben ik blij dat daar deskundigen bij betrokken worden die de motie, ja, goeddeels aandragen. Het is leuk te horen dat het eigenlijk al gaat beginnen, staand beleid is. Daar ben ik altijd voor om die moties juist te steunen en dat we dat bij de kadernota en andere zaken ook doen als oppositiepartijen, dat soort moties indienen.

De voorzitter: Dank u wel. Om maar even zeker te weten dat het helemaal goed gaat, gaan we eerst even stemmen over de jaarrekening. Bent u eens met het voorstel? Wie is daarmee eens? Dat zijn GroenLinks, D66, SP, nou even kijken, iedereen behalve de heer Amand. Goed, dat is aangenomen. En dan gaan we naar de motie 'natuurwaarde in Spaarnwoude'. Daar heeft iedereen, volgens mij, ook al het een en ander over gezegd, dus dan kunnen we ook direct naar de stemming gaan. Wie is voor de motie? Dat zijn de fracties van GroenLinks, D66, SP, Jouw Haarlem, ChristenUnie, Actiepartij, CDA en Partij van de Arbeid en de heer Van den Raadt. Oh en mijnheer Amand ook; Trots gewoon helemaal, heel trots, oké. Het is aangenomen. Dan gaan wij door naar het volgende opgewaardeerde punt.

22. Verordening Jeugdhulp gemeente Haarlem 2019:

De voorzitter: Wie wens daarover het woord? Ja, dat is mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel, voorzitter. De verordening Jeugdhulp is geactualiseerd op twee punten. De eerste aanpassing betreft het aanwijzen en instellen van toezichthouders om toezicht te houden op de naleving van de Jeugdwet en ook om zorgfraude te kunnen bestrijden. De gemeente moet wat dat betreft actie ondernemen als mensen onrechtmatig gebruikmaken van Jeugdhulp en als er bewust wordt gefraudeerd met Jeugdhulpgelden, moet dat zeker aangepakt kunnen worden. De andere aanpassing is gedaan naar aanleiding van de meest recente jurisprudentie over Jeugdhulp met een PGB. En het lijkt mijn fractie dan ook meer dan logisch om onze verordening aan te passen aan de laatste rechtsontwikkelingen in dit veld. Voorzitter, D66 zet zich in voor Jeugdhulp waarbij kwaliteit van de zorg en maatwerk voorop staan. Het betreft hier een kwetsbare groep Haarlemmers en het belang van kinderen en jongeren dient ook centraal te staan bij de uitwerking van onze Jeugdhulp. Tijdens de bespreking in de commissie Samenleving is er lang stilgestaan bij het leveren van formele, dat wil zeggen professionele specialistische zorg door bloed- en aanverwanten in de eerste en tweede graad, dus bijvoorbeeld door ouders van kinderen. Er is hierover ook een motie ingediend door de collega's van OPH. Deze motie zal D66 echter niet gaan steunen. Wij zijn ook van mening dat jongeren met deze aanpassing van de verordening niet in de kou worden gezet, zoals dat wordt gesuggereerd in deze motie. Met deze aangepaste verordening kunnen ouders namelijk nog altijd informele zorg leveren aan hun kind in de vorm van extra verzorging of begeleiding met een PGB. Maar als het gaat om professionele zorg steunt D66 het collegestandpunt. Ouders moeten deze specialistische zware zorg niet op zich willen nemen voor hun eigen kind, want dat is juist in het belang van hun kind. Daarbij is het ook nog eens in lijn met de beroeps- en gedragscode van GZ-psychologen en de jeugd- en gezinsprofessionals en zouden wij als raad ook naar de beroepsgroep dienen te luisteren op dit punt. Voorzitter, ik sluit af: D66 stemt in met de verordening Jeugdhulp. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw. Is dat een interruptie? Oké. De heer Garretsen.

De heer Garretsen: Ja, wat u zegt dat klopt allemaal wel, maar dat staat wel heel duidelijk in de motie dat voor specialistische Jeugdhulp dat er een zeer lange wachtperiode is. En daar gaat het de SP om. Daarom heeft de SP zijn logo er ook opgezet, dat jongeren niet tussen wal en schip vallen en dan geen enkele specialistische hulp kunnen krijgen. En daarom vindt de SP dat ook ouders dat moeten kunnen doen, zeker in geval van een lange wachtlijst.

Mevrouw Çimen: Mag ik daar nog even op reageren?

De voorzitter: Ja, u kunt reageren. Het is geen vraag, maar gaat uw gang.

Mevrouw Çimen: Dat zijn eigenlijk twee discussies die nu met elkaar worden vermengd. Dat van die wachtlijsten, dat zijn we met elkaar eens. Maar als we ook naar de brief van de wethouder kijken, dan zien we dus ook dat maar dat in de afgelopen twee, afgelopen drie jaar maar twee keer door ouders is gevraagd om zorg te verlenen met een PGB. Dus het probleem van die wachtlijsten bent u ook niet aan het oplossen met deze motie.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kok.

Mevrouw Kok: Ja, dank u wel voorzitter. Wij hadden inderdaad de motie ingediend, want OPHaarlem vindt het heel belangrijk dat in zeer bijzondere gevallen, het zijn er dus maar weinig, het mogelijk moet zijn om als bloed- of aanverwante in de eerste of tweede graad formele zorg te kunnen bieden aan een PGB-budgethouder. Dit kan zelfs in de vorm van een hardheidsclausule, maar deze sporadisch noodzakelijke weg mag niet afgesloten zijn en zeker niet met het argument van fraudebestrijding, want dat kan niet relevant zijn voor uitzonderlijke situaties. Wij dienen deze motie mede in met de SP en de Partij van de Arbeid.

De voorzitter: Dank u wel. Verder nog? Mevrouw Sterenberg.

Mevrouw Sterenberg: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja geld moet gaan waar het voor bedoeld is en niet naar zorgfraude. Dus de VVD staat er altijd positief tegenover als wij verordeningen aanpassen om dat te voorkomen, maar wat we ook in den lande zien is dat wij allerlei regelschapsessies hebben voor overbodige regels in de zorg. En nou wij hebben hier een uitgebreide discussie gehad in de commissie Samenleving over, hè, of het nou wel of niet gewenst is dat, hè, bloed- of aanverwanten in de eerste of tweede graad deze zorg blijven leveren en de VVD heeft daarom ook in een brief verzocht om iets meer informatie over hoe die huidige situatie is. En wat mevrouw Çimen ook aangeeft: in de afgelopen periode is dat twee keer voorgekomen. Dat betekent dat twee keer er wel die situatie was en dat is gezegd van: nou, dat zou niet kunnen want de beroepscode komt in geding. Dat betekende wel dat die ouders daartegen in bezwaar konden gaan en het gesprek aan konden gaan, dus de vraag of wij hiermee fraude gaan bestrijden of dat we een extra regel in gaan opschrijven die eigenlijk niet nodig is omdat we het in de huidige situatie ook al tegen kunnen gaan, maar wel de mogelijkheid houden om, als er bijvoorbeeld inderdaad geen andere zorg mogelijk is, toch af te wijken. Die deur sluiten we hiermee. Dus de VVD is voor de andere wijzigingen, maar is tegen deze wijziging en zal daarom ook de motie steunen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Visser.

De heer Visser: Voorzitter, ik kan het gewoon niet beter zeggen dan de VVD. De ChristenUnie is voor de menselijke maat en natuurlijk moet je fraude bestrijden, maar dit is een soort doorschieten van professionalisering. Als je iemand hebt, ook als het uit de eerste en tweede graad is, die wel professionele zorg kan verlenen... Natuurlijk moet je daar heel goed over nadenken, moet daar een goed gesprek over zijn, maar die deur moet je zeker niet dichtgooien. Dus voor de menselijke maat en dus voor deze motie.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Ik ben toch wel benieuwd dan hoe de ChristenUnie kijkt tegen de code die door de beroepsgroep zelf is opgesteld. Want die zeggen dat natuurlijk ook vanuit eigen praktijkervaring en dat dit eigenlijk niet wenselijk is en wij als raad dit maar even doorkruisen.

De heer Visser: Natuurlijk moet er een gesprek over zijn. En ik vond de OPH ook iets heel goed zeggen over een hardheidsclausule, maar je moet de deur niet dichtgooien. En dat doet dit voorstel doet dat wel. En ja, dat vind ik een beetje doorgesloten regulering. Je moet het kind met het badwater niet weggooien, dat is eigenlijk de boodschap.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Hulster.

De heer Hulster: Actiepartij zal instemmen met de verordening. Het is natuurlijk... Het lijkt een beetje strijdig met het geven van hulp en het opbouwen van relaties met de mensen die in een kwetsbare situatie zitten om

dan ook allemaal dingen te gaan opschrijven wat je moet doen bij fraude. Maar goed, het is niet anders. Het moet nu eenmaal. Wij geloven meer in een model waar dingen vanuit vertrouwen worden gedaan. Maar we zullen toch niet instemmen met de motie van OPH en SP en PvdA omdat wij vinden het juist heel belangrijk dat die BIG-registratie dan wordt opgenomen. Dus wat ons betreft mogen wel mensen in de eerste lijn die hulp verlenen, maar dan moeten ze wel aan de standaarden voldoen. En zoals het nu opgeschreven staat, kan iedereen hulp verlenen en dat lijkt ons juist niet de bedoeling.

De voorzitter: De heer Oomkes. Een interruptie, mevrouw Sterenberg.

Mevrouw Sterenberg: Ja, dank u wel. Naar ik heb begrepen moet gewoon diegene die die hulp gaat leveren die moet gewoon aan alles voldoen, maar er wordt gezegd: vanwege de beroepscode, hè, is het ongewenst dat een aanverwant dat doet. En ik... Ja de VVD snapt die beroepscode ook, maar er zullen altijd uitzonderingen kunnen zijn. Maar die beroepscode is nu dus eigenlijk ook al een stop op de deur. Dus, ja, wat u zegt, dat iemand die gewoon, hè, ik zou die hulp niet kunnen leveren, want ik ben niet gediplomeerd. Maar een ouder, die gediplomeerd is, zou wel de zorg kunnen leveren maar komt dus in gesprek ten aanzien van die beroepscode. Dus het is dus een overbodige regel.

De heer Hulster: Het is interessant dat u dat zegt, want wij hebben in discussie met de indieners nog gevraagd of dat toegevoegd kon worden in het dictum. Die voorwaarde was voor ons dus heel belangrijk en de indieners hebben toen juist aan ons uitgelegd dat het juist heel belangrijk voor hun was dat ze niet aan die code hoefden te voldoen. Dus dat er ook andere mensen... Dus, ja, ik zou toch nog even heroverwegen of u deze motie wel steunt.

De voorzitter: De heer Oomkes.

De heer Oomkes: Dank u wel, voorzitter. Bij deze zaken gaat het belang van de mens voorop. Je kan elke regeling zo aankleden en uitkleden als je wil, maar dit gaat over de continuïteit van de zorg aan heel kwetsbare mensen. In de bijgevoegde ambtelijke nota blijkt dat twee gevallen bekend zijn waarin mensen een beroep doen die zelf specialist zijn en in hun praktijk komt deze nieuwe regeling erop neer dat zij dan ook geen geld meer kunnen krijgen. Dat vind ik nou raar. Dat vind ik nou scherp slijpen tot op het bot. Een manier die eigenlijk niets en niemand van dient. Je moet in deze zaken ruimhartig zijn. Ruimhartig, hoor ik u vragen, zelfs als er fraude op de loer ligt? Ja, zelfs als er fraude op de loer ligt. Eerst het belang van het kind in kwestie, en dan van de ouders in kwestie en dan pas van het bestrijden van de fraude. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Klazes.

Mevrouw Klazes: Ja, dank u wel voorzitter. Wij zullen instemmen met de verordening. Dat allereerst. Wat betreft de motie: we hebben ook getwijfeld. Want het lijkt wel logisch om die menselijke maat hier toe te passen en de ouders de kans te geven om voor hun eigen kind, betaald, te zorgen. Toch hebben wij besloten de motie niet te steunen. En dat heeft te maken met het feit dat wij niet goed... We hebben niet de kennis en expertise om goed te kunnen oordelen of het wenselijk is dat ouders daadwerkelijk die zorg leveren. En als er een beroepsgroep is die zegt: je moet die rollen niet met elkaar vermengen, dan hebben wij geen reden om daarvan af te wijken. En om die reden zullen wij de motie niet steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was het? Oh, mevrouw Sterenberg. Interruptie.

Mevrouw Sterenberg: Ja, korte interruptie voor mevrouw Klazes. Want in de huidige situatie, hè, er moet sowieso toestemming worden gegeven. Er wordt een aanvraag gedaan, dus door een ouder, die wil die zorg leveren. Dat wordt getoetst. Want dat wordt niet zomaar vergoed. En daar zit juist die controle waarvan u zegt dat u niet over de kennis beschikt. Daar zit die controle. En daar kan worden afgewogen of de beroepscode voorgaat op dat moment of het feit dat het kind nergens anders terecht kan en dat het dan dus het beste voor het kind is, toch eventjes, dat de ouder de hulpverlener is.

De voorzitter: Mevrouw Klazes, zeker.

Mevrouw Klazes: Ja, dat klopt. Het is natuurlijk niet zo... Ik ben zelf ook moeder. En ik kan me niet voorstellen dat je als ouder op je handen gaat zitten op het moment dat zoiets aan de orde is. Daar gaat de wet niet over. Ik bedoel, je kan als ouder kan je alsnog zaken regelen, maar het is formeel zo geregeld dat dit gescheiden is van elkaar en wij vinden dat eigenlijk een goeie zaak, vandaar.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Botter.

Wethouder Botter: Ja, dank u wel mijnheer de voorzitter. Ja, ik heb het geprobeerd in de commissie duidelijk te maken dat hier niet een verband zit tussen fraude en, zeg maar, de zorg die door ouders geboden wordt. Komt wel allebei terug in de verordening omdat de verordening over heel veel dingen meer gaat dan alleen deze twee onderdelen. En waar het gaat over het verrichten van informele zorg door ouders, ook mantelzorg en dergelijke die daarbij hoort, is dat natuurlijk de normaalste zaak van de wereld. Maar het gaat hier heel specifiek om specialistische zorg die geboden wordt in een situatie waarbij ook specialistische zorg wordt gevraagd. En wij zijn ervan overtuigd, ook al ga je uit van de menselijke maat, dat je dat niet, zeg maar, de ouders moet aandoen hoe graag ze dat misschien ook zelf willen. Daarvoor moet je de ouders ook tegen zichzelf in bescherming kunnen nemen, juist om ervoor te zorgen dat die ouder-kindrelatie verder niet op het spel komt te staan. Het feit dat er helemaal totaal niks aan gedaan kan worden dat is onzin, want de hardheidsclausule blijft gewoon bestaan. Dus op het moment wanneer er een uitzonderingsgeval noodzakelijk is, kan er een beroep worden gedaan op de hardheidsclausule, maar dan werkt het juist op het moment als een extra trechter om te zorgen dat je daar die specifieke zaak, waarvoor er wordt gevraagd, nog eens een keer extra goed gaat kijken. Dus het is beslist niet zo dat we misschien in de toekomst nooit meer dergelijke situaties zullen hebben, maar het wordt dan wel heel specifiek afgewogen. En dat is dan ook de reden waarom het college deze motie ontraadt.

De voorzitter: Tweede termijn, dus dat gaan we dan doen. Mevrouw Sterenberg, gaat uw gang.

Mevrouw Sterenberg: Nou het was een interruptie want de wethouder geeft aan dat het juist belangrijk is dat die regel er is. Nou ik had het over die regelschrapsessies in het land voor overbodige regels. U zegt dat deze regel, dat er een hardheidsclausule is. Er is nu... wordt er beschikt en kan niemand daar tegen in bezwaar gaan. Dus volgens mij is het een pot nat, want u zegt dat het mogelijk blijft. Het is in deze situatie mogelijk, dus we zijn een overbodige regel aan het invoeren.

De voorzitter: Wethouder Botter.

Wethouder Botter: Nee, dat ben ik niet met u eens. Op het moment dat de mogelijkheid open wordt gesteld voor iedereen die dat gaat doen en er wordt iedere keer moet er een spel worden gespeeld om te kijken of het wel of niet, zeg maar, past in de wet- en regelgeving, dan leidt dat tot nodeloos geharrewar terwijl, op het

moment wanneer je gewoon weet dat de basisregel is 'niet doen, tenzij' en dan doe je een beroep op de wet- en regelgeving om een hardheidsclausule te laten doen. Dan vind ik dat iets anders dan dat je het aan de voorkant openstelt.

Mevrouw Sterenberg: En met iedereen bedoelt u die twee situaties die we tot nu toe hebben gehad? Daarvoor gaan we een regel opnemen?

Wethouder Botter: Nou, ik wil het nog duidelijker maken. De twee gevallen, en dat staat ook in de brief waaraan gerefereerd wordt, gaan niet over de afgelopen vier jaar. Die gaan over de periode van daarvoor. En we hebben het van de afgelopen vier jaar en verder niet bijgehouden. Dus ik heb geen idee over welke gevallen het ging. Maar om u te voorzien van de informatie van hoe groot de problematiek speelt, heeft u informatie gekregen over die periode daarvoor. Ik heb geen idee hoeveel...

De voorzitter: De heer Oomkes.

De heer Oomkes: Ja, het zit toch een beetje in dat 'tenzij'. Want in dit geval betreft het twee gevallen van mensen die zelf specialist zijn in het opvoeden van kinderen, deskundig, die hebben een beroep gedaan op de wet. U schetst nu een nieuwe situatie waarin mensen kunnen teruggrijpen op een uitzonderingspositie. Maar deze mensen leven al in een uitzonderingspositie, want dat zijn bekwame mensen. Die zijn deskundig vanuit hun vak en toevallig ook ouders van een kind in kwestie. Dan geldt de 'tenzij' toch voor deze voorbeelden? En deze motie die maakt dus ook helemaal geen absolute afweging. Die zegt: laat nou de mogelijkheid open voor mensen die in zo'n situatie komen te verkeren en help die mensen verder.

Wethouder Botter: Ik zal... En ik ben ook niet in de positie om iemand wel of niet aan de code van de beroepsgroep te houden. Maar juist in die situatie, die twee gevallen waaraan u refereert, gaat men eigenlijk zelf in tegen de eigen beroepscode waarvan men heeft aangegeven dat het verstandiger is om juist niet de relatie te hebben van een ouder-kind in zo'n zwaar specialistische situatie. Dus eigenlijk zou die dan voor een afweging ook in het kader van de hardheidsclausule, alleen al om die reden worden afgewezen.

De voorzitter: Goed, ik stel voor, volgens mij hebben we een heldere gedachteswisseling gehad hierover. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Niet? Dan hebben we eerst aan de orde de verordening. Wenst iemand daarover stemming? Niemand. Dan is de verordening vastgesteld. Dan is aan de orde de motie. Zijn daar nog verdere stemverklaringen? De heer Aynan.

De heer Aynan: Voorzitter, ik heb naar deze discussie geluisterd. En volgens mij is het juist in de Jeugdzorg van groot belang om maatwerk te kunnen leveren. En met deze motie wordt dat gefaciliteerd. Dus die steunen we.

De voorzitter: Dank u wel. De heer El Aichi.

De heer El Aichi: Ja, dankjewel voorzitter. Komt weleens voor dat de aanverwanten in de eerste en tweede graad de enige zorgaanbieder kunnen zijn. Dat lijkt mij dan meer dan logisch om gebruik te kunnen maken van een PGB. Daarom steunen wij deze motie van harte, dankjewel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we nu stemmen. Wie is voor de motie? Dat zijn SP, OPH, Jouw Haarlem, ChristenUnie, Liberaal Haarlem, Hart voor Haarlem, Trots Haarlem, CDA, VVD en Partij van de Arbeid. Dus hij is aangenomen.

De heer Visser: Voorzitter, punt van orde.

De voorzitter: De heer Visser.

De heer Visser: Wat betekent dit? Want eigenlijk is deze motie een soort amendement. Alleen hij bevat niet de letterlijke tekst. Dus volgens mij betekent het dat we eigenlijk opnieuw moeten gaan stemmen over de verordening in de volgende raadsvergadering.

De voorzitter: Nee, nee, nee. Dat betekent het niet. Dat betekent het gewoon niet. De motie is aangenomen en die wordt meegegeven aan het college bij het werken met de verordening. Dat is hoe het heeft... de vorm gekozen is. En als u een amendement wilt indienen, moet u een amendement indienen.

De heer Visser: Voorzitter, er staat "draagt het college op de verordening aan te passen". Dus dan verwacht ik nu een nieuw voorstel van het college voor een verordening zo snel mogelijk vast te stellen.

De voorzitter: Dat kan. Maar dat hebben we nu niet. Dus nu gaan we gewoon verder met de vergadering. Dan gaan we naar punt 24: Actieprogramma Nieuwe Democratie 2019-2022

24. Actieprogramma Nieuwe Democratie 2019-2022

De voorzitter: Mevrouw Sterenberg.

Mevrouw Sterenberg: Ja, dank u wel. De VVD is tevreden dat de onzalige zin dat wij als raadsleden ons gedrag moeten veranderen uit het stuk is gehaald. Maar daar gaat het natuurlijk niet allemaal over in dit stuk. In de commissie heeft de VVD u ook gecompimenteerd op de meer realistische toon van dit stuk ten opzichte van de eerdere stukken die we hebben ontvangen. De roze bril rondom de Nieuwe Democratie is enigszins afgezet. Maar u weet ook dat u in de VVD een kritische partij vindt als het om de Nieuwe Democratie gaat, want natuurlijk moeten we zorgen dat onze inwoners zich betrokken voelen. Maar wat de VVD betreft bereik je dat door je zaken gewoon goed op orde te hebben. Dus dat we de participatieprocessen goed uitvoeren; dat de inspraakperiode goed verloopt; dat de informatieavonden goed in elkaar zitten. Ja en daar valt nog wel wat te leren. We bespreken straks de Domus(Plus). We hebben toch ook wel wat commentaar gehoord op de inspraakprocedures voor de ontwikkelvisies. Dus ja, natuurlijk willen we heel graag dat actieve Haarlemmers zich kunnen inzetten voor de stad. Input is altijd welkom; kunnen we niet afdwingen. En we schijnen ook nog wel wat te moeten leren omtrent de tijdstippen waarop we onze bijeenkomsten organiseren. Want is Nieuwe Democratie voor de mensen die thuis zitten achter de geraniums? Of is Nieuwe Democratie ook voor de werkende Haarlemmer die niet iedere keer vrij gaat nemen omdat de gemeente Haarlem in gesprek wil met haar bewoners? Ja, daarmee wordt onvoldoende rekening gehouden. U hoort het al. De VVD gaat niet instemmen met deze plannen. Wij denken dat we onze prioriteit als gemeente eerst gewoon bij goed doen bij wat je goed moet doen moeten leggen en hier niet geld steken in een project wat geen prio heeft.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Garretsen.

De heer Garretsen: Ja, de SP vindt het heel jammer dat het dorp Spaarndam niet mee wil doen met de Nieuwe Democratie vanwege de onrust die momenteel in het dorp heerst. Ik vind het jammer, want dat is een gemiste kans. Verder stemmen we in met de motie over inspreken. Wij willen dat er meer communicatie komt tussen insprekende burgers en het college. Alleen: als het college wat terugzegt, dan willen raadsleden zich vaak ook

mengen in het debat. En ik kan me heel goed voorstellen. Wij willen daarom ook voorstellen om het inspreken en de rol daarvan mee te nemen in het onderzoek wat gaat gebeuren over de orde van de raadsvergadering en hoe we nieuwe organisatie van raad en commissies gaan doen. Dus ... zoals u weet ... bent lid van het presidium, komt er dus een onderzoek naar nieuwe manier van vergaderen voor raadscommissies enzovoort, of we het wel op de juiste manier doen. En het lijkt me heel goed dat we daar ook het inspreken meenemen, mijnheer Van Leeuwen, want ik denk niet dat u inspreken onbelangrijk vindt.

De voorzitter: Dank u wel, maar volgens mij was het helemaal geen officiële interruptie. Het was even een tussenwerping. De heer Aynan.

De heer Aynan: Nieuwe democratie. In de commissie hebben we daar een boeiend debat over gehad. En we zullen met dit stappenplan echt niet meteen een nieuwe democratie verwezenlijken. Verre van. Wat dat betreft had het misschien beter 'Democratische Vernieuwing' kunnen heten. Ook omdat het stap voor stap zal gaan; met vallen en opstaan. En dat staat ook duidelijk in het stappenplan, maar het is een democratische plicht. Het is onze plicht om mensen die nu veel teveel aan de kant staan, om die erbij te betrekken. Vooral jongeren van allochtone afkomst. Vooral jongeren en Haarlemmers van allochtone afkomst zijn ondervertegenwoordigd bij participatie. En met dit stappenplan streven we naar een diverser en inclusiever Haarlem. En dat juicht Jouw Haarlem van harte toe. Maar, voorzitter, we moeten ook naar onszelf durven kijken. Wat dat betreft betreuren we juist het schrappen van de vermaledijde zin. We zullen ook een motie indienen: 'Insprekers gehoord' samen met ChristenUnie en de Partij van de Arbeid. Want als burgers hier komen inspreken hebben ze juist vaak het gevoel dat ze niet gehoord worden, ook omdat het college niet mag of kan reageren. En dat willen we door middel van de motie veranderen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Otten.

Mevrouw Otten: Ja, zoals ik al eerder heb aangegeven, is Liberaal Haarlem tegen dit voorstel. Wat mij betreft zijn er al genoeg mogelijkheden voor inspraak voor de burgers, maar benutten we zeker niet alle mogelijkheden. Ik sluit, gezien mijn spreektijd, aan bij de woorden van de VVD. Ik wil daar nog wel aan toevoegen dat we wellicht ook eigen hand in boezem kunnen steken. Van de week ben ik bij twee prachtige netwerkborrels geweest waar je echt op een buitengewoon makkelijke manier contact kon leggen met allerlei Haarlemmers. En daar waren maar... Bij de ene waren maar drie raadsleden en bij de andere maar twee raadsleden. En vooral de grote partijen heb ik daar helemaal niet gezien. Dus we gaan geen... niet heel veel geld uitgeven aan een plan voor Nieuwe Democratie. Ik wil ook nog genoemd hebben. Als je het plan over de hele stad gaat uitrollen, ben je meer dan een miljoen kwijt en dat hebben we niet.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Kok.

Mevrouw Kok: Ja, dank u wel, voorzitter. Wij zijn zeer voor inspraak en luisteren naar bewoners. Maar we schrikken vooral van een zin op pagina 18 van het actieprogramma: "In samenwerking met wijkraden heldere rollen en randvoorwaarden opstellen". De Nieuwe Democratie ademt aan alle kanten uit dat de ambtelijke organisatie niet alleen een lokale inspraakstructuur op papier zet, maar ook zeer actief de structuur gaat uitvoeren en er dan zelf bovenop gaat zitten om de maximale ambtelijke sturing te creëren. Wijkraden hebben geen vooraf opgestelde rollen. Wijkraden hebben speelruimte nodig en haast alle wijkraden bepalen dat in wijsheid. Neem voorbeeld als het Dolhuysbrug, het Heksenbos of bij de beoogde supermarkt in de Orionzone. Wellicht erg vervelend voor geplande processen, maar onvermijdelijk als de Haarlemmers genegeerd worden. Praten met de Haarlemmers en luisteren naar de Haarlemmers hoeft niet veel te kosten, zoals mevrouw Otten

ook al aangeeft en het lost veel problemen op. Om de Haarlemmers in het Nieuwe Democratiekeurslijf te persen, kost meer dan zes ton voor twee à drie jaar en dan hebben we het nog maar over twee proefwijken, uitgerold over 35 wijken, praat je al gauw over een paar miljoen euro plus de ambtelijke formatie. Dus OPHaarlem wil elke goede ambitie voor inspraak en meedenken tegen lage kosten de ruimte bieden, maar met dit actieprogramma en met deze hoge kosten kunnen we niet instemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Verder nog? De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, voorzitter. Wij zijn natuurlijk een groot voorstander van de Nieuwe Democratie. We zijn ook blij als Trots Haarlem dat we veel van onze ooit ingebrachte punten hierin terugzien. Digitale burgerpanel gebruiken. Het meet & share, die staat al in september op het programma. Een ding misten wij nog wel. En dat was dat je inderdaad burgers, Haarlemmers, zoveel invloed zou moeten kunnen geven dat je ze gewoon in een commissie het woord laat doen namens een raadslid. Dus daarom dienen we daar ook een motie voor in. Voor ons gaat democratie niet ver genoeg. Wij betreuren het ook dat die zin verwijderd is over het gedrag aanpassen van raadsleden, want wij stelden in de commissie al voor dat je er eigenlijk naar moet streven om de gemeenteraad helemaal af te schaffen. Dus wij gaan voorstemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw De Raadt.

Mevrouw De Raadt: Ja, dank u wel voor het woord, voorzitter. Ja hier ligt een goed programma, maar er ligt ook een heel duur programma. En het CDA gaat dan ook een voorbehoud maken. In het stuk, een van de laatste zinnen, kunnen we lezen dat bij een succesvolle afronding van deze experimenten, dat het college voorstaat om deze experimenten in het vervolg te gaan financieren vanuit de reguliere middelen in plaats van incidenteel te dekken zoals nu gebeurt. Wat dat betreft... Dat vinden wij nog wel heel erg vroeg om nu al akkoord te gaan met een reguliere dekking. Vooral omdat er ook nog helemaal geen criteria zijn meegegeven waarin het experiment als succesvol kan worden beschouwd. Dus, afrondend voorzitter, voor nu stemt het CDA in met dit goede doch dure programma en een voorbehoud voor wat betreft de reguliere dekking. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Drost.

De heer Drost: Ja, dank voorzitter. Ja de heer Aynan had zeker gelijk net. Het was een boeiende discussie in de commissie Bestuur. En ik kan uw oproep wel volgen om niet de hele discussie opnieuw ook hier te doen. Ja, want GroenLinks heeft toen al duidelijk aangegeven: laten we dit vooral omarmen en ook een oproep gedaan aan de commissie toentertijd: omarm dit, ga hiermee aan de slag. En we worden ook actief meegenomen in de voortgang van de Nieuwe Democratie. Ik wil wel gelijk op de twee moties reageren. Allereerst de eerste, van Jouw Haarlem: 'Insprekers gehoord'. Mijnheer Garretsen heeft wel een punt. Als jij zegt dat die evaluatie van hoe we hier met elkaar vergaderen, gaat deze zomer gebeuren. Dus dat is zeker uw tweede bullet hoe het inspreken aantrekkelijk gemaakt kan worden, is een goed punt om daarin ook mee te nemen. Het eerste bullet zie ik wel een gevaar in, want uiteindelijk de commissievergadering is een vergadering van de raadsleden waarin de input vanuit de stad heel belangrijk is en waar de wethouders op de discussie reageren. Maar het gevaar is wel, als we dit actief gaan stimuleren, dat je een discussie krijgt in de commissie tussen de sprekers en tussen de wethouder. En dat lijkt ons niet de bedoeling, in ieder geval niet de juiste plek. Een discussie tussen die twee, dat er gesprekken zijn, is prima, maar daar is niet de commissievergadering voor wat ons betreft.

De voorzitter: De heer Aynan.

De heer Aynan: Ik volg u tot op zekere hoogte. Want als je insprekers spreekt, be vraagt, dan is een van de grootste argumenten waarom ze zich niet gehoord voelen is juist dat een reactie van het college uitblijft. En, weet je, daar zijn we samen bij om het op een ordentelijke manier te laten gebeuren. Maar het is echt van groot belang dat een wethouder of een burgemeester kan reageren naar een inspreker toe. Dus ik doe echt een beroep op u om op dit moment, vanavond, dit te steunen. Dan kunnen we later nog kijken of het werkt. Net als dat we vanavond gehoord hebben dat het vragenuur vervroegd wordt naar zeven uur. Prima, laten we dat dan even zes maanden aankijken.

De voorzitter: De heer Drost, nog een reactie?

De heer Drost: Ja, nee, ik reageer graag op uw interruptie wat dat betreft. Nee, ja. Ik ben het toch niet helemaal met u eens wat dit betreft. Ja, eigenlijk wat ik net tegen u al heb gezegd. Mevrouw Verhoeff?

De voorzitter: Nee, daar ga ik over. U bent kennelijk klaar met uw beantwoording. Dan komt mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Dank u wel voorzitter. Mijnheer Drost, het is zo dat een wethouder bij ons te gast is in de commissie. Dat is mede de staatsrechtelijke onderbouwing waarom we wel of niet het woord geven. Maar u bent het ongetwijfeld ook met ons eens, dat hoop ik tenminste van harte, want ik heb het wel meegemaakt dat wethouders antwoorden geven, dat wij natuurlijk altijd wel onze gast het woord mogen geven. En in een motie oproepen om dat gewoon te doen is iets aan het college maar ook aan onszelf. Vindt u dat niet wel een goed idee?

De voorzitter: De heer Drost.

De heer Drost: Nou ja. Ten eerste staat dat er niet, in de motie. Ten tweede: dat gebeurt al. En volgens mij, op het moment dat er iemand uit de commissie vraagt van: wethouder wilt u hierop reageren, dan gebeurt dat ook meestal. Dus ik zie gewoon echt even niet de meerwaarde in van dit op deze manier vaststellen in een motie. En wat betreft de tweede motie van Trots heb ik op zich goed nieuws. Want volgens mij hebben we burgerradsleden. Er zitten er 35 om u heen. Dat zijn allemaal burgers en raadslid. Nou ja: tel uit uw winst.

De voorzitter: De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Helemaal correct. Ik bedoel natuurlijk de burgers die niet officieel gekozen zijn, maar heel veel verstand van een bepaald onderwerp hebben. We kunnen allemaal het onderwerp precariobelasting herinneren waar niemand wat vanaf wist, maar sommige mensen wel.

De heer Drost: Precies. En daar hebben we dan weer het inspreken voor.

De voorzitter: Goed. Dan denk ik dat het goed is... Ja, want... Even kijken. Er zijn nog een aantal sprekers. Mevrouw Leitner.

Mevrouw Leitner: Dank u wel, voorzitter. Ik had een tekstje voorbereid dat zei dat het mooi was dat we met voorstellen komen voor een Nieuwe Democratie op dezelfde dag als minister Ollongren met voorstellen komt

voor het kiesstelsel. Maar ja, we deden wat langer over de vergadering en we zijn inmiddels twee weken verder. Maar toch heel erg mooi. Dan heb ik het toch maar even gezegd. Voorstellen om de lokale democratie te versterken, want daar gaat het natuurlijk ook om. Wethouder Botter schrijft ook al in zijn inleiding dat hij worstelt met het woord Nieuwe Democratie. Dat impliceert van alles, maar eigenlijk kunnen we er ook geen goed alternatief voor vinden. En waar gaat het om? Hè?

De heer ...: Democratische vernieuwing.

Mevrouw Leitner: Democratische vernieuwing, ja daar hebben wij ook wat emotie bij, bij dat woord. Maar u begrijpt wat we bedoelen. Wij vinden het heel belangrijk dat we hier ruimte voor maken, omdat eigenlijk het nemen van initiatieven iets is wat een hele lange Nederlandse traditie is, want de koning in vrijwilligerswerk.

De voorzitter: De heer Van den Raadt heeft een interruptie.

De heer Van den Raadt: Ja, u begon uw openingszin met het wetsvoorstel van de Kieswet van Ollongren. Is dat nou sarcastisch bedoeld of meent u dat nou serieus?

Mevrouw Leitner: Nou, daar zit een tikje ironie in, maar het was mooi dat het op dezelfde dag kwam dat er voorstellen kwamen voor een nieuw kiesstelsel en dat we in Haarlem op hetzelfde moment kwamen met voorstellen om de democratie te versterken. Die intentie is er natuurlijk bij beide voorstellen.

De heer Van den Raadt: Nou, dat is niet helemaal waar, want dan moet u nog eens goed lezen. De nieuwe Kieswet gaat erover dat de borg die je moet betalen als nieuwe partij van € 11.000,00 naar € 36.000,00 gaat, dat het aantal ondersteuningsverklaringen van 1500 naar ongeveer 3000 gaat. Dus nieuwe partijen hebben totaal geen enkele kans meer om mee te doen aan de democratie. Dus daarom dacht ik dat u het vooral sarcastisch bedoelde.

Mevrouw Leitner: Oké. Ik begrijp dat u daar een mening over heeft. Maar goed, wat ik wilde... mijn verhaal aan het vertellen was is dat wij koning vrijwilligerswerk zijn; dat wij in Nederland een lange traditie hebben van het nemen van eigen initiatieven. Kinderen op heel jonge leeftijd zeggen altijd al, een van de eerste woorden is: zelluf doen. Nou, dat gaan we in Haarlem ook. We gaan het in Haarlem ook zelluf doen. We hopen op heel veel mooie initiatieven en vinden eigenlijk dat door Haarlemmers dingen zelf meer te laten doen, daar ruimte voor te bieden, dat dit ook onderdeel is van de sociale basis en daarmee de sociale basisinfrastructuur. Goeie initiatieven...

De voorzitter: Mevrouw Van Zetten heeft een interruptie.

Mevrouw Van Zetten: Ja, u heeft een gloedvol betoog voor de Nieuwe Democratie. Maar hoe ziet u het dan dat maar over twee wijken worden proefkonijn. Het gaat toch eigenlijk best wel ongelofelijk veel geld kosten. Als we het over de hele stad willen uitrollen dan kost het meer dan een miljoen. Hoe kijkt u daar als D66...

Mevrouw Leitner: Ja, ik ...

Mevrouw Van Zetten: Er zijn gewoon twee wijken zijn uitverkoren en de rest die kan aan de kant zitten, blijkbaar.

Mevrouw Leitner: Ik dacht bijna dat u zou zeggen dat we het over twee wijken afroepen. Nee, maar je moet ergens beginnen. En ik ben blij dat we gewoon nu in ieder geval het lef hebben om te zeggen: nou, we gaan in twee wijken hiermee experimenteren. Hoe we dit gaan opschalen, dat is voor ons ook nog een vraag, maar dat gaan we ervaren. En dat durven we ook hiermee aan. Ik hoor een aantal partijen zeggen van: het is ook wel erg veel geld. Ja, dat is een misverstand. En ik weet zeker dat de wethouder daar straks ook nog eventjes op gaat reageren, want het zijn bestaande budgetten. Het zijn geen nieuwe budgetten. Maar goed, wij hopen op mooie nieuwe initiatieven in Haarlem.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Garretsen.

De heer Garretsen: Nou, u heeft niks gezegd over inspreken. Bent u het met de SP en blijkbaar ook met GroenLinks eens, dat de manier van inspreken dat dat onderdeel moet worden van de evaluatie van ons vergaderstelsel? Dat hoe wij omgaan met het inspreken?

Mevrouw Leitner: U bedoelt de twee moties? Daar wilde ik nog los in de stemverklaring op ingaan, maar ik kan het ook nu meteen doen. We sluiten ons aan, wat dat betreft, bij de verklaring van GroenLinks. Of we het meenemen in de evaluatie dat is aan onszelf. Ik bedoel: we kunnen alles inbrengen in de evaluatie en als we het daarin hierover willen hebben dan kunnen we dat doen. We hebben een heel goed gebruik om wethouders te vragen te reageren op insprekers en dat doen we eigenlijk altijd. En ik heb ook nog nooit meegemaakt dat een wethouder dat weigerde. Dus dat is ...

De voorzitter: De heer Aynan.

De heer Aynan: Ik heb het menigmaal meegemaakt dat de voorzitter van de commissie weigerde om een wethouder gewoon het woord te geven met een beroep op het protocol of Reglement van Orde of wat dan ook. Dus het komt wel degelijk voor mevrouw Leitner.

De voorzitter: Goed. Even kijken. Er zijn nog een aantal sprekers. Oh, ik zie dat er zelfs nog een interruptie is. de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, want dan wil ik wel weten van mevrouw Leitner. Als u nou zegt: eigenlijk moet dat wel kunnen, maar het Reglement van Orde zou dat misschien in principe voorkomen. Zullen we dan het Reglement van Orde aanpassen dat het wel mogelijk is dat de wethouder reageert op insprekers en dat de insprekers ook nog weer iets terug kunnen zeggen?

De voorzitter: Mevrouw Leitner.

Mevrouw Leitner: Nou ja, formeel is het natuurlijk een hele gekke, want de wethouder is ook gewoon te gast in de commissievergadering. Dus de insprekers die komen niet voor het college, maar die komen in principe voor de commissie. Als wij vervolgens als commissie vinden dat het college daarop moet reageren, dan is dat waar de commissie over gaat. Dus die vraag kun je dan ook gewoon stellen.

De voorzitter: Goed, de heer Visser.

De heer Visser: Ja, voorzitter, dit soort regeltjes zijn lastig uit te leggen aan burgers en het is gewoon goed als een wethouder snel de angel eruit haalt en reageert. Het is goed om te experimenteren, maar we sluiten ons

wel aan bij de zorgen die het CDA uit over de financiën. Moeten we nou per se zoveel geld in twee wijken gaan stoppen. Waarom niet in een wijk loten en dat andere geld stoppen in wijken waar wel goed wordt geparticipeerd en mensen met goeie ideeën komen en dat dan ook belonen? En tenslotte. Ja, het voorstel van Trots vinden wij eigenlijk wel sympathiek. Want waarom zou je niet Haarlemmers actiever betrekken en een keer aan tafel uitnodigen? Daar hoeven we niet bang voor te zijn.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Hulster.

De heer Hulster: Dank u wel, voorzitter. Ja: Nieuwe Democratie. Wat zou er toch met de oude democratie zijn gebeurd? Het zegt al iets over dat we.... Ja democratie kan helemaal niet nieuwer, nieuwst, nog nieuwer worden. Democratie is democratie. Je kunt het wel proberen te verbeteren of eigenlijk gaat het natuurlijk over... Of gaat het hier over dat we de democratie gaan digitaliseren? Daar zitten ook wel een aantal dingen in. Maar in ieder geval gaat het over dat we de relatie met de bewoners proberen te verbeteren. En dat is natuurlijk een nobel streven, ook al is zes ton een best stevig bedrag daarvoor. Wat zien we hier nou eigenlijk? Nou laten we eerst zeggen dat we wat dingen missen. We missen bijvoorbeeld een wat ouder begrip wat een paar jaar geleden de wonderolie moest zijn: het idee van co-creatie. Waarom wordt er niet samengewerkt met de Haarlemmers bij het zoeken van oplossingen? Het gaat toch weer een beetje van: of we gaan de bewoners aan het werk zetten of we gaan het van hieruit, zeg maar, vertellen wat een goed idee is. Dan het digitale, of hoe noem je dat, het loten van wijkraadsleden. Ja, dat zou een heel mooi kunnen werken, misschien, maar het gaat wel een beetje voorbij aan de enorme hoeveelheid inzet en werk die de bestaande raadsleden nu aan de dag leggen. En er zullen vast niet alle wijkraden even goed functioneren, maar, ja. Ik denk toch: we vragen nogal wat van de wijkraadsleden en door ze gewoon maar te gaan loten en dan maar te hopen dat ze hetzelfde gaan doen, dat vind ik nogal wat. En dan nog iets over de right to challenge, dat is een onderdeel. Het valt ons op dat de experimenten die er nu zijn, zijn toch echt instituties of verenigingen of stichtingen. Terwijl dat, ja, je zou ook best gewoon veel kleinere of onsamenhangender groepen Haarlemmers mogen uitdagen om zich te bemoeien met ons beleid, want daar zijn in het verleden ook echt heel goeie resultaten mee geboekt.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Ja, de Nieuwe Democratie dat lijkt me echt een afspraak in de coalitie, want iedereen moet zijn dingetje hebben. En het lijkt mij altijd een feestje voor D66 om hier een invulling aan te geven. Wat ons betreft is het vooral heel erg duur. Twee wijken worden nu proefkonijn. Uiteindelijk gaat het natuurlijk af van het budget van de wijkraadsleden. Daar ga je natuurlijk mensen pijn mee doen. En dat geeft natuurlijk weer conflicten in de stad. Zoals ik het nu zie, heb ik echt een beetje het idee: het is ook een feest voor allerlei ambtenaren die eindeloos bezig zijn geweest om folders te schrijven. En we kunnen nu wel blij zijn dat die woorden eruit zijn gehaald van dat wij... hè dat de raadsleden ook maar eens naar zichzelf moeten kijken. Maar het heeft er wel heel erg lang ingestaan. Het is door die ambtenaar opgeschreven onder leiding van, onder auspiciën van het college. En dat zegt natuurlijk wel iets over hoe men hier in het stadhuis soms neerkijkt op raadsleden. Tegelijkertijd constateer ik ook dat heel veel mensen in de stad weer neerkijken op het stadhuis, omdat de meest simpele dingen die je wil organiseren in samenspraak met de gemeente gewoon niet lukt. Het is nog steeds heel erg moeilijk, ook voor ons raadsleden, om überhaupt een ambtenaar aan de telefoon te krijgen. En dit soort basale zaken doen de democratie gewoon niet goed. En dat is dan misschien de oude democratie en niet zo hip om te zeggen als Nieuwe Democratie, maar ik denk dat daar wel een groot probleem zit. En hoe wij mekaar... hoe wij onszelf willen positioneren in de stad, dat is volgens mij aan de raadsleden zelf. Ik merk inderdaad met mijn college valt het ons op dat er heel weinig mensen te zien zijn als

er burgers te spreken zijn over allerlei onderwerpen. En daarbij... Ja, wat wilde ik nou nog meer zeggen? Wat mij opvalt... nou, ik laat het hier maar bij. Maar inderdaad: ik ben het eens met mevrouw Leitner als we het over moties hebben van inspreken ook het woord: het is naar bevinden handelen door de voorzitter. Als dat goedgekeurd is, is het geen enkel probleem. Want niet iedereen heeft een verhaal waarvoor we weer met zijn allen eindeloos weer een uur moeten gaan zitten vergaderen. Want dat is natuurlijk ook niet goed voor de democratie. In ieder geval niet goed voor mij. Dank u wel.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. Overigens is het opmerkelijk dat een paar weken geleden de commissie dacht dat dit wel een hamerstuk met stemverklaringen kon worden. Ik... Oh, u hebt nog iets?

Mevrouw Van Zetten: Nee, ik ben een ding vergeten dan te zeggen. Wat mij, en dat ging natuurlijk ook met het referendum, opvalt is natuurlijk dat mensen altijd over iets mee mogen praten als het geen pijn doet bij de gemeente. Het zijn altijd veilige onderwerpjes. Je mag zeggen wat voor boom er mag komen in je straat. Dat doet natuurlijk helemaal niemand. Dat vindt helemaal niemand erg. Maar als je het hebt over parkeren in je straat of weet ik veel wat voor asielzoekers of statushouders, ja, dan wordt het natuurlijk wel een beetje lastig en dan hebben de mensen natuurlijk eigenlijk niks meer te zeggen en dat is ook een beetje de keerzijde van de Nieuwe Democratie. Wij bepalen, de ambtenaren bepalen, wat een veilig onderwerp is, waar mensen iets over moeten zeggen en dat mag natuurlijk niet vervelende spanningen geven. En dat is natuurlijk ook een keerzijde.

De voorzitter: Dank u wel. Dank u wel. De wethouder nog. Ik snap het. Gaat uw gang.

Wethouder ...: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ja, ik ben toch bang dat sommige dingen niet helemaal goed zijn overgekomen, want die bedragen die genoemd staan in de programma's bij de verschillende experimenten zijn juist bedoeld om te experimenteren door een gelote wijkraad of via een burgerbegroting of via een wijkbegroting. Dat geld komt gewoon rechtstreeks ten goede aan activiteiten in de stad. Dus het is niet zo dat het experiment an sich zoveel kost en dat er dan vervolgens ook nog eens keertje geld bij moet om het te kunnen uitvoeren. Nee, dit is gewoon het geld. Want als je burgers wil laten meebeslissen en dingen echt wil laten organiseren, dan moet je ze ook serieus nemen en daar hoort een budget tegenover te staan. En dat is de reden waarom we het uit het Leefbaarheidsfonds hebben gehaald, juist omdat dat heel goed aansluit bij dit thema waar het over gaat. Dus dat hoop ik op deze manier verduidelijkt te hebben. Het is niet zo dat communiceren nu ineens in een aantal wijken of beter ons best doen, dat we daarvoor dat budget gaan gebruiken. Een ander punt is, is dat wat ik bedoel met: in het vervolg doorgaan met regulier beleid. Daarbij hoop ik te zeggen dat we op een gegeven moment zover zijn dat, als je een right to challenge gaat organiseren, dat je dat gewoon vanuit de activiteiten kunt doen met middelen van de openbare ruimte. Daarom hebben we ook Spaarnelanden al zitten in de begeleidingscommissie van het project Nieuwe Democratie. Dus het is niet de bedoeling dat je straks een x-maal aantal keren dit budget moet gaan realiseren wil je het over de stad kunnen uitrollen. Nee, het is de bedoeling dat door die experimenten we straks weten hoe we ervoor kunnen zorgen dat het gewone beleid in buurten en wijken langs een dergelijke weg tot stand kan komen. Niets meer en niets minder. Dus eigenlijk zou dat betekenen dat het straks, als de experimenten achter de rug zijn, dat het dan budgettair neutraal kan worden doorgevoerd, maar op een hele andere manier. En een andere manier kan vorm krijgen. Dus in die zin denk ik dat we elkaar hebben misverstaan tijdens de commissievergadering, want uit de berichten die ik nu allemaal hoor, lijkt het net alsof er iets heel anders wordt bedoeld. Nou, dan heb ik ook heel erg goed gehoord over: wanneer ga je nou wel en niet met burgers communiceren en je moet gewoon je huiswerk goed doen, hè, waar je voor bent ingehuurd. Ja, dat ben ik helemaal met u eens. Dus daarom heb ik u ook aangegeven dat wij in het najaar zullen komen met een nota

hoe we de dienstverlening in de toekomst gaan aanpakken en welke verbeteringen we tot stand gaan brengen om die dienstverlening te verbeteren. Dus daar is heel goed akte van genomen van uw opmerkingen en kritische kanttekeningen daarbij. En ik vind toch, en dan is dat woord of dat zinnetje wel uit dat document weggehaald, maar ik wil mevrouw Van Zetten toch ook wel aanspreken op het feit wat u nu zegt over: ja, dat is een zinnetje waaruit wel blijkt hoe er tegen, door de ambtenaren, tegen ons wordt aangekeken. Maar ik vind dat er soms, wel ook hier... En dat zeg ik dan in mijn rol als wethouder Personeel en Organisatie, als Nieuwe Democratie, maar wel als Personeel en Organisatie... Dat er ook best wel eens denigrerend hier over het personeel van onze gemeente wordt gesproken in deze zaal hier. En dat vind ik ook iets wat we in ogenschouw moeten nemen. En als ik de kans zou hebben om die zin nog toe te voegen, dan zou ik dat zeker nu doen. Maar ik zie dat ik een interruptie heb.

De voorzitter: Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Ja, maar dat staat niet in een beleidsstuk. En natuurlijk wordt er over en weer weleens geïrriteerd gereageerd op elkaar. Dat begrijp ik best. Maar dit wordt een soort beleidsstuk dat de ambtenaren gaan opschrijven dat wij ons zouden moeten veranderen. En dat is mijn punt.

Wethouder ...: Zij hebben dat onder mijn verantwoordelijkheid gedaan. En het is zo dat ...

Mevrouw Van Zetten: Dat wij ons naar weer dus naar onszelf moeten kijken. Nou dat vind ik voor het hele land gelden, hoor. Dat hoeft niet per se bij de Nieuwe Democratie gedingest te worden.

Wethouder ...: Kijk, een ander punt wat speelt is dat...

De voorzitter: De heer Aynan.

De heer Aynan: Voorzitter, nog eventjes over dat zinnetje. Want u heeft het er proactief eruit gehaald. En volgens mij is er ook nooit echt over gestemd. U weet niet eens of er een meerderheid is om die zin weg te halen. Wat mij betreft stemmen we daar vanavond nog over, hoor.

Wethouder ...: Kijk, wat ik heel erg jammer vind, is dat je, zeg maar, wordt uitgenodigd en je een worst wordt voorgehangen dat je misschien, en dat is echt wel bedoeld ook voor de VVD... Dat je een worst wordt voorgehangen dat er, als dat zinnetje eruit is, dan willen we wel overwegen om mee te stemmen. Dus in die zin is daar wel degelijk wel rekening mee gehouden. Want ik heb in de commissie ook gezegd dat ik vind dat beleid als dit verdient zo groot mogelijk draagvlak. Dat verdient echt zo groot mogelijk draagvlak en dat is niet iets van een partij of een raadslid. Dat moeten we met zijn allen willen. En als we, zeg maar, op basis van oude politiek spelletjes gaan spelen van een zinnetje eruit of een zinnetje erin en dan stem ik voor of tegen, dat heb ik nu geleerd. Daar doe ik de volgende keer niet meer aan mee.

De voorzitter: De heer Aynan.

De heer Aynan: Voorzitter, die ene zin die ging juist hierover. Het was de ambtenaren, de politiek, het college en de stad, we moesten allemaal veranderen. En we zijn gevallen over dat ene woordje, namelijk raadsleden. En ik had van een portefeuillehouder Nieuwe Democratie echt wat meer commitment verwacht op dat punt.

Wethouder ...: Voor mij is het niet nodig dat dit erin staat. Er is geen zin die deze coalitieperiode zo blijft hangen dan het zinnetje dat we eruit hebben gehaald. We hebben er nu zoveel over gesproken. We weten zo goed dat dit alleen maar slaagt en dat we de burgers alleen maar meer ruimte kunnen geven op het moment wanneer wij met zijn allen ook veranderen. Daarom zal straks in die notitie over dienstverlening ook aan de orde komen dat ik wil hebben dat er veel meer met het ambtenarenapparaat naar, en daar zijn we ook al heel druk mee bezig, naar de meer civil servant-kant gaan. Dat je aan de ene kant hebt de ambtenaar die de verbinding is tussen de samenleving en het bestuur; de maatschappelijke ontwikkelingen zo weet te interpreteren en te vertalen dat we ook op dat oog vanuit dat punt minder ver uit elkaar komen te staan. Zij zijn de scharnierfunctie; zij zijn de schakelfunctie. En zo'n rol als wanneer dat ambtenarenkorps dat meer nog gaat ontwikkelen, dan denk ik dat we ook al een stap verder zijn. Maar dat komt in de nota Dienstverlening aan de orde. Tenslotte heb ik nog een paar punten als het gaat over het vergaderen en het meenemen van mensen in de avonduren al dan niet, de werkende Haarlemmer waar de VVD over spreekt. Volgens mij zijn er ten tijde van de maand van de Nieuwe Democratie dertig bijeenkomsten geweest. En er zijn op zijn minst ook acht of tien bijeenkomsten geweest, dus dat is 30% die na acht uur hebben plaatsgevonden tot in de diepe uurtjes. Dus dat betekent helemaal niet dat wij de werkende Haarlemmer niet meenemen. Sterker nog: wij gaan de werkende Haarlemmer nog meer betrekken dan ooit door digitale panels, zodat men vanaf thuis kan invullen om mee te doen. Kan zorgen dat allerlei aspecten aan de orde komen die ook voor hen van belang zijn. En ik hoop dat er een heleboel Haarlemmers zijn die meer zullen participeren dan ooit. En volgens mij heb ik daarmee de meeste vragen beantwoord.

De voorzitter: Goed, dan neem ik aan dat wij naar besluitvorming kunnen gaan en dat uw stemverklaringen langzamerhand ook wel al door de betogen heen gevlochten zijn. Och.

Wethouder ...: Ik heb nog een ding. Ik ben in de commotie en in de hitte van de strijd nog een ding vergeten over de moties. Kijk de moties die zijn niet aan het college om daar een oordeel over te vellen. Ik kan hooguit zeggen van: neemt u dat vooral mee in uw eigen vergaderorde. Dat ligt echt buiten de reikwijdte van deze notitie over de relatie met burger. Het heeft wel raakvlakken, zoals alles wat u doet raakvlakken heeft met de burger. Maar dat zijn drie moties die hier eigenlijk niet vanavond thuishoren. Dat is echt iets voor de evaluatie van uw eigen vergaderorde.

De voorzitter: Goed, dank u wel. Nou, nu moet het lukken. Eerst het actieprogramma. Wenst iemand daar nog stemming over? Dat zou kunnen, want ik heb wel gehoord dat niet iedereen daar voor is. Ja? Dan gaan we er even over stemmen. Het actieprogramma, wie is daar voor? Dat is GroenLinks, D66, SP, Jouw Haarlem, ChristenUnie, Actiepartij, Trots Haarlem, CDA en Partij van de Arbeid. Dus dat is aangenomen. Dan hebben wij een motie 'Insprekers gehoord'. Dan gaan we ook direct naar de stemming, ja. Wie is daar voor? Dat zijn: SP, OPHaarlem, Jouw Haarlem, ChristenUnie, Actiepartij, Trots Haarlem en de Partij van de Arbeid. Dat is te weinig. Dus die is verworpen. Dan hebben we nog een motie over de burgerradsleden. Wie is daar voor? Ah, u wilt een stemverklaring? Ja. De heer Aynan.

De heer Aynan: Ja, voorzitter, als Nieuwe Democratie inhoudt dat het met vernieuwen en experimenten gepaard gaat, dan kan je niet anders dan voor deze prachtige motie stemmen.

De voorzitter: Dat gaat u zeker doen. Dat was het? Dan gaan we stemmen. Wie is voor deze motie? Jouw Haarlem, ChristenUnie, Trots Haarlem. Die motie is niet aangenomen. Daarmee sluiten we punt 24 af en gaan we over tot de koffiepauze. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Wij zijn toe aan agendapunt 27.

27. Domus(Plus) en Skaeve Huse: bijzondere woonzorgvoorzieningen voor kwetsbare daklozen

De voorzitter: Dat is overigens het eerste bespreekpunt waar wij nu aan toekomen. Bijzondere woonzorgvoorzieningen voor kwetsbare daklozen. Nee, er waren er nog een paar, die waren gepromoveerd. Goed. Wie wenst hierover het woord? De heer Aynan en mevrouw Sterenberg. De heer Aynan.

De heer Aynan: Dank u wel, voorzitter. Domus(Plus). We stellen vanavond de criteria vast voor deze bijzondere woonzorgvoorziening. Dat had natuurlijk eerst moeten gebeuren voor de aankoop van de boerderij aan de Nieuweweg. En ik neem het wat dat betreft niemand kwalijk die denkt dat deze hele zoektocht naar een geschikte locatie, ja, een drogredenering is. Immers, want zo zou je kunnen beredeneren: we weten al lang dat die locatie dus op de Nieuweweg moet komen. En daarom is het ook zo kwalijk dat we eerst de aankoop hebben gedaan en daarna pas de criteria vaststellen. Voorzitter, en daarom is het juist heel belangrijk dat de wethouder komt met meerdere locaties, meerdere geschikte locaties. En we vragen ook de wethouder om toch wel wat, druk is het verkeerde woord, maar in ieder geval om bij de partnergemeentes, waar hij dus ook een brief naar gestuurd heeft, om die toch echt wat beter naar geschikte locaties te zoeken, zodat we hier in dit huis een betere afweging kunnen maken. Want, zoals u ook in de commissie heeft gezegd: slechts een gemeente heeft gereageerd. En dat is een beetje karig als we zeven hebben aangeschreven. In het kader van partnerschap hadden we echt wat meer verwacht. Voorzitter, we zullen instemmen. Tot zover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Sterenberg.

Mevrouw Sterenberg: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, een prachtig voorbeeld van Nieuwe Democratie. Hè, ook van als gemeente niet goed doet wat je goed zou moeten doen, want het college besloot zonder participatie besloot ze al even, onder protest van omwonenden, om de Nieuweweg 2 alvast aan te kopen voor de Domus(Plus) voorziening. En nu ligt het stuk voor om te fiksen wat er eerder is fout gegaan, namelijk de toetsingscriteria voor de locatie nog even vaststellen. En dan mag de raad gaan raden welke locatie straks uit het onderzoek komt. Er wordt namelijk expliciet geen knock-out-criteria opgenomen, dus grote kans op, helaas pindakaas, ja, er zijn verder geen andere locaties en hoppe tee het wordt Nieuweweg 2. Dus wat stellen we vast met deze criteria? Want deugdelijke onderbouwing voor die criteria die ontbreken eigenlijk. Ik heb alleen van GroenLinks in het debat geleerd dat de ene 100 meter de ander 100 meter niet is, maar ja als criterium is dus opgenomen dat het 100 meter op afstand moet zijn van andere bewoning. Maar dat is echt, 100 meter is dus echt een hele kleine afstand. Want als iemand 100 meter kan lopen, dan krijgt hij meestal al gewoon geen gehandicaptenparkeerplaats bijvoorbeeld hè. Dus ja, wat is 100 meter waard?

De voorzitter: Mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel, voorzitter. Wat vindt de VVD dan wel een geschikte afstand?

Mevrouw Sterenberg: Het bijzondere is, dus die onderbouwing ontbreekt. En in het vorige stuk, in september 2018, hebben we ook een stuk voor gekregen met toetsingscriteria, en daar werden nog mooie voorbeelden van Rotterdam genoemd waar 300 meter als uitgangspunt werd gehanteerd. En het punt van de VVD, en dat wil ik ook op een ander punt maken, is dat is met deze toetsingscriteria als sneeuw voor de zon verdwenen

zonder enige toelichting. In september 2018 was het nog belangrijk. Nu niet meer. En dat zien we ook met de tijdsduur van de beschikbaarheid van de locatie. In 2018 was het criterium was nog dat het vijf jaar beschikbaar moest zijn. Dan zou een locatie in aanmerking komen. En in het stuk wat we nu voor hebben gekregen is het vijftien jaar. Ja, drie keer raden. Goh, heeft de gemeente nog ergens een stukje grond waar dit zou kunnen komen? Ja: Nieuweweg 2. Hé, dat is van ons, dus daar kunnen we wel vijftien jaar zitten. Dus, ja, hoe serieus moeten we deze criteria nemen? Ja. Al met al rammelt het stuk voor de VVD aan alle kanten om dus te doen wat we zouden moeten doen. En dat is goede participatie met de bewoners, met omwonenden, want ja, we moeten wat voor deze doelgroep, maar we weten ook donders goed dat als er een locatie in beeld komt dat omwonenden daarvan schrikken en willen dat er een goed proces plaatsvindt. En de VVD heeft geen vertrouwen op de manier zoals dat nu wordt ingezet en ook met deze criteria dat wij onze inwoners ... serieus nemen, dus wij zullen niet instemmen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer El Aichi.

De heer El Aichi: Ja, dank je wel, voorzitter. Natuurlijk geeft een Domus(Plus) of een Skaeve Huse aanleiding tot veel zorgen en vragen in de omgeving. Waar je ook een Domus(Plus) of een Skaeve Huse zal tot protest van de omwonenden leiden. Het bezoek aan Domus(Plus) in Amsterdam was voor mij doorslaggevend. Ondanks het feit dat deze voorziening dicht bij een school is geplaatst, zijn er absoluut geen problemen. En waarom zijn er geen problemen? Omdat de begeleiding heel goed is geregeld. Omdat er goeie afspraken zijn gemaakt met de begeleiders van Domus(Plus) en de school. Omdat het Leger des Heils adequaat optreedt bij overlast. Omdat er goeie samenwerking is tussen de politie en andere partners. Dus: interne en externe samenwerking is uitstekend geregeld. Dames en heren, alles valt en staat met een goeie begeleiding en afstemming binnen en buiten de organisatie. Zoals ik al eerder heb gezegd in de commissie vinden wij als CDA cameratoezicht heel belangrijk. Als het gebouw omringd is door water, zoals in Amsterdam, dan krijg je te maken met één ingang die makkelijk controleerbaar is. CDA gaat akkoord met het voorstel van het college. Dank u wel.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Sterenberg.

Mevrouw Sterenberg: Ja, dank u wel. Kent u het spreekwoord: één schaduw maakt nog geen zomer? Want u bent naar Amsterdam geweest. Daar ging het goed. Maar er zijn ook voorbeelden waar het allemaal niet zo goed gaat en waar nu de boel ook gesloten gaat worden, omdat het ook gewoon financieel uit de klauwen loopt omdat er teveel maatregelen moeten worden genomen om ook de omwonenden, nou, te kunnen beschermen voor wat er in die buurt plaatsvindt. Dus we kunnen nu allemaal heel positief doen op het Amsterdamse verhaal, maar ook dan nemen we de inwoners van Haarlem niet serieus. We moeten ook echt kijken naar de kritische punten elders in het land. Bent u dat eens?

De heer El Aichi: En elders in het land. Welke stad bedoelt u?

Mevrouw Sterenberg: Weel. U heeft vandaag daar ook een e-mail over ontvangen.

De heer El Aichi: Ik heb inderdaad heel goed gegoogled vandaag en als je kijkt naar Weel dan sluit het goed aan bij mijn verhaal. Het heeft puur te maken met de begeleiding. Als de begeleiding slecht is dan ontstaan, zeg maar, protesten en problemen. En daar, als je goed leest, dan zie je dat de begeleiding daar intern niet goed geregeld is.

De voorzitter: Ja, mevrouw Sterenberg, u heeft nog ruim een minuut spreektijd voor de rest van de agenda. De heer Garretsen. Toch? Ja, toch? Ja, het kan. Gaat uw gang.

Mevrouw Sterenberg: Ja, en hoeveel geld gaat u daarvoor beschikbaar stellen? Want als gemeente Haarlem hebben we niet zoveel geld en we hebben hier nog helemaal niet gesproken over hoeveel extra geld we hiervoor gaan inzetten. Hoe gaat u die extra inzet betalen?

De heer El Aichi: U heeft zelf ook net aangegeven dat het heel belangrijk is om zo'n huis voor deze doelgroep te realiseren. Dus, u bent het eigenlijk met mij eens.

De voorzitter: Mevrouw...

Mevrouw Sterenberg: Als het niet dicht op de omwonenden zit, dan hoeft u ook minder geld te steken in extra beveiliging om omwonenden te beschermen.

De heer El Aichi: Ik denk dat wij gewoon het voorstel van de wethouder moeten afwachten.

De voorzitter: Goed, mevrouw Otten.

Mevrouw Otten: Ja, ik heb nog een...

De voorzitter: Dat snap ik, maar dat geldt ook voor mevrouw Otten.

Mevrouw Otten: Ik heb nog een vraag voor mijnheer El Aichi. U heeft het over goede begeleiding. Ja, natuurlijk is dat heel belangrijk. Maar hoe wilt u als raadslid dat controleren en deze verantwoordelijkheid op u nemen als er nog geen duidelijke criteria liggen?

De heer El Aichi: Nou, over duidelijke criteria. Ik vind de criteria voldoende. Ik wacht even waar de wethouder mee komt, met een plek. Het gaat erom: waar gaat het plaatsvinden? Is dat in Noord, is dat in Schalkwijk, is dat in Zandvoort, op de rand van Heemstede-Haarlem? Wij weten het nog niet.

De voorzitter: Mevrouw Otten.

Mevrouw Otten: Ja, dat is geen antwoord op mijn vraag. Hoe denkt u te gaan organiseren de controle op, zeg maar, de begeleiding? Hoe denkt u dat te gaan organiseren?

De heer El Aichi: Ik denk dat het heel makkelijk is. Het lijkt mij handig dat wij goeie afspraken met Leger des Heils maken of de begeleiding en dat zij gewoon garanties moeten geven dat het goed geregeld gaat worden.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Garretsen.

De heer Garretsen: Ik heb ook een vraag aan de heer El Aichi. Hoe staat het CDA tegenover... Want ik heb begrepen: in Amsterdam hebben ze een eigen huisdealer. Hoe staat het CDA daar tegenover? Dealer. Een drugsdealer. Een eigen huis drugsdealer die één keer in de week langskomt om daar alcohol en eventueel drugs te verkopen.

De heer El Aichi: Nou, dit verhaal, daar weer ik niets van. Dat is ook niet verteld toen wij daar waren. Ik denk, mijnheer Aynan was ook aanwezig. Die knikt ook nee. Dus ik weet niet waar u het over hebt.

De voorzitter: Dank u wel. Ik, de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, ik had nog één vraag aan de heer El Aichi. Ik ben het met u eens dat het goed geregeld moet worden met handhaving en dat soort zaken. Bent u het dan met me eens dat, als dan blijkt na twee of drie jaar dat die handhaving/dat handhavingsniveau gedaald is en niet meer wat we hebben afgesproken in het begin, dat we dan wel moeten zeggen: oké, we stoppen ermee?

De heer El Aichi: Ik heb net duidelijk aangegeven dat het handiger is om goeie afspraken te maken met het Leger des Heils. Dus...

De voorzitter: Goed. Mevrouw Çimen, ook nog een keer? Ja? Oh, termijn dan. Ja. Eens even kijken: gaat uw gang.

Mevrouw Çimen: Top, dank u wel. Voorzitter, ja sorry. We hebben meermaals uitgebreid gesproken over de mogelijke komst van een Domus(Plus) en Skaeve Huse in Haarlem. Ik wil hier toch benadrukken dat het gaat om een kleine groep mensen waar vaak veel mee aan de hand is. Mensen met een verstandelijke beperking, mensen met hoge schulden, met drugs- en alcoholproblemen. En deze mensen kunnen simpelweg niet goed functioneren in de reguliere opvang die we al wel hebben en eindigen daardoor in veel gevallen ook op straat. En als we niet iets regelen voor deze mensen in Haarlem of in de regio, popt dat ergens anders op in de vorm van overlast, een onveilig gevoel op straat of in de wijk, of in de vorm van criminaliteit. En dat lijkt mij voor iedereen ongewenst. In een veilige, rustige omgeving als een Domus(Plus) of een Skaeve Huse hebben we deze mensen in beeld, kunnen we dat middelengebruik hopelijk gaan reguleren, komen zij zelf overigens tot rust. En in het geval van de Domus(Plus) wordt er ook nog eens een dagbesteding voor hen gevonden. In januari vond mijn fractie in deze raad, het is al eerder gezegd, de plannen van het college nog onvoldoende goed uitgewerkt. Er waren geen zorgcriteria in het stuk opgenomen. Er was geen globaal Programma van Eisen. De randvoorwaarden waren niet uitgewerkt. De koppeling met de Skaeve Huse was niet duidelijk. En er was alle schijn van doelredenering, het is al eerder gezegd. De Nieuweweg 2 was aangekocht door de gemeente als een kansrijke locatie voor een Domus(Plus), maar we zouden nog wel verder zoeken naar andere locaties, aldus het college. Laten we het er maar op houden dat dit proces voor nogal wat beroering heeft gezorgd in de stad en in deze raad. Wat D66 betreft, ligt er nu wel een goed uitgewerkt stuk met heldere criteria. Op basis hiervan kan het college op zoek naar meerdere mogelijke kansrijke locaties voor een Domus(Plus) en een Skaeve Huse in Haarlem. Dank u wel. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Interruptie? Nee. Dan gaat eerst mevrouw Timmer-Aukes.

Mevrouw Timmer-Aukes: Dank u wel, voorzitter. Wij kunnen ons eigenlijk aansluiten bij de stemverklaring van D66. We hebben het hier in commissie uitgebreid over gehad en de GroenLinks staat achter de criteria en wat ons betreft kan het college beginnen met het open onderzoek naar een groene locatie voor deze voorzieningen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Garretsen.

De heer Garretsen: Ja, wat D66 zei over dat wij verantwoordelijkheid dragen voor opvang van deze kwetsbare mensen, daar ben ik het 100% mee eens. Maar om redenen die de VVD heel duidelijk heeft uiteengezet, stemmen wij niet in met het stuk.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Hulster.

De heer Hulster: Dank u wel, voorzitter. Ja dit is een omstreden onderwerp en niet in de laatste plaats omdat eerst de locatie is aangekocht en vervolgens de criteria op tafel liggen. Maar we merken ook dat er een proces gaande is waarbij de doelgroep die daar komt ondertussen allerlei, ja, dat er echt grote angstbeelden over ontstaan. 100 meter is te weinig, dus ja, want 200 meter zou dan wel goed zijn of 300 meter; het liefst buiten de gemeentegrenzen. Er is hier echt sprake van demonisering. Dit zijn echt hele gevaarlijke mensen die hier komen wonen. Daar geloof ik helemaal niets van. Mensen, onder de omstandigheden waarin ze verkeren...

De voorzitter: U krijgt een interruptie van de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Dan heb ik wel een vraag, want ons werd verteld door het college dat die mensen al in Haarlem aanwezig zijn, hè, bij de Wilhelminastraat, maar dat ze daar niet meer te handhaven zijn en dat er een oplossing gezocht moet worden. Dus: dat klopt dan toch wel een beetje? Of...

De heer Hulster: Het klopt dat deze doelgroep de grote overlastveroorzakers zijn, maar dat is nog steeds omdat ze vaak het loopjongetje zijn van de kwaadwillenden in deze samenleving. Dus het zijn vaak de omstandigheden waardoor zij in de problemen komen. En als we daar goede voorzieningen voor treffen met goeie zorg, dan verwacht ik dat deze mensen opbloeien en weer heel wat minder problemen hebben. Dat is precies het uitgangspunt en dat is precies waar we aan moeten werken. Ik ben zelf onlangs met een groepje die binnen deze doelgroep zou kunnen passen, hoewel ik dat ook weer niet helemaal durf te zeggen als ik hoor wat er allemaal van wordt gezegd, de bergen ingegaan. We hadden geen bereik op onze telefoons. Van tevoren dacht ik wel: goh, zou dat toch allemaal goed gaan daar, zonder politietoezicht en alle andere toezicht? En ik ben heelhuids teruggekomen en we hebben ook al onze spullen nog. Het is een beetje gek hoe we erover aan het denken zijn. We moeten echt ons niet gek laten maken. Maar het is heel belangrijk dat er een goeie relatie met de buurt is. Want als de buurt er niet voor openstaat, wordt het echt een groot probleem. Dus dat is toch echt de eerste stap. En wat dat betreft had het beter geweest als we eerst criteria hadden gehad en vervolgens tot aankoop zouden zijn overgegaan, maar wij zijn niet getrouwd aan de locatie van de Nieuweweg nummer 2. Volgens ons zijn er best nog andere plekken te verzinnen in Haarlem waar het misschien, met een goed overleg van de, rond de, met de buurt beter zou kunnen. Maar dat horen we in een volgende stap. Dit zijn de criteria. Daar zijn we in ieder geval erg tevreden mee. Daar zijn we gerustgesteld in. En dan kunnen we wat ons betreft prima mee instemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn we... Ah, mevrouw Kok.

Mevrouw Kok: Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, al veel gezegd over de volgorde van dit traject. We hebben nog een betrekkelijkheid bij de randvoorwaarden, want de huidige opvang in de Wilhelminastraat kon destijds niet in de Waarderpolder komen omdat de doelgroep de dynamiek van de binnenstad behoefte was toen het punt. En nu is rust een van de belangrijke randvoorwaarden, dus inzichten kunnen veranderen, maar doelredeneringen kunnen hiermee vermengd zijn.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Oomkes.

De heer Oomkes: Dank u wel, voorzitter. De PvdA is bezorgd over de mensen voor wie deze woonvoorzieningen worden gecreëerd. Die komen eigenlijk niet aan bod. Ook niet in het debat. Het gaat in eerste instantie over financiën, over de locaties, over de overlast die ze zouden kunnen veroorzaken, over de ...

De voorzitter: U hebt een interruptie van de heer Aynan.

De heer Aynan: Voorzitter, dat komt omdat u eerst een locatie heeft aangeschaft. Als we het hadden omgedraaid, hadden we inderdaad ook aandacht kunnen schenken aan de doelgroep zelf.

De heer Oomkes: Ja, dat is vragen... dat is praten in een voorbeeld van: iemand is toevallig zwanger geraakt en jij komt met de voorbehoedsmiddelen aanlopen. Dat is nu eenmaal het geval. Dat is betreuenswaardig geweest. Verkeerde volgorde. Maar wij moeten nu leven met het feit dat we een probleem moeten oplossen. Dus. Nu hebben we de zorg voor deze mensen, bij wet zelfs. We moeten zorgen als centrumgemeente dat die voorzieningen in orde worden gemaakt. We zijn met deze onderwerp sinds 2016 bezig. En in de huidige nota staat alleen maar: we moeten zorgen dat er voorzieningen komen voor deze groep mensen op een zo eerlijk mogelijke wijze.

De voorzitter: De heer Aynan wil nog een keer een reactie geven.

De heer Aynan: Voorzitter, ook dan is het heel verstandig inderdaad om alvast voorbehoedsmiddelen te hebben voor de volgende zwangerschap.

De heer Oomkes: Ben je van plan gezinsuitbreiding? Oh sorry. Nee het gaat erover dat we nu verder moeten bouwen op de kennis die we hebben. De wethouder heeft gezegd: dat hebben we verkeerd gedaan. We gaan die zaak op een andere manier aanbieden. We houden rekening met de behoefte van stad en omgeving en we hebben nu het voornemen om bijzondere woonvoorzieningen op een aantal locaties te onderzoeken. Daar gaat dit op. We hebben nu de toetsingscriteria op zo'n plek. Dus: aan de slag en zorgen dat die mensen een fatsoenlijk dak boven hun hoofd krijgen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Garretsen.

De heer Garretsen: Ja, u zegt: we hebben het in de raad niet over de zorg voor die kwetsbare mensen. D66 heeft dat heel duidelijk gezegd. Wij hebben dat ook heel duidelijk gezegd. Wat u nu noemt, niet noemt in uw betoog, is de bewoners die... de omwonenden. Wilt u daar dan ook wel rekening mee houden of geldt voor u alleen de zorg voor de kwetsbare groep?

De heer Oomkes: Zodra wij een geschikte locatie hebben gevonden, gaan we ook die vraag aan.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Otten.

Mevrouw Otten: Ja, de SP haalt de woorden uit mijn mond, want ook Liberaal Haarlem heeft zorgen voor deze kwetsbare groep, maar ook zeker zorgen voor de omwonenden. De criteria die nu zijn opgesteld, vind ik echt nog te zwak onderbouwd. En ik heb gewoon, simpelweg, niet het vertrouwen erin omdat er al een locatie is aangekocht en we nu verder gaan zoeken. Ja, misschien kan de wethouder dat vertrouwen wat meer bij mij versterken, zeg maar. Maar nogmaals: ik vind het een slordig proces en niet passend in de Nieuwe Democratie

waar we het over hebben gehad. En ja, PvdA, ik maak me zorgen om die kwetsbare groep. Maar ik maak me ook zorgen om de Haarlemmers.

De voorzitter: Dank u wel. U hebt nog een halve minuut voor de rest van de vergadering. Ik kijk even naar, dat was geen interruptie, maar was uw bijdrage begrijp ik. De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, voorzitter, bij dit onderwerp heb ik me laatst zitten afvragen hoe mooi die verzachtende termijn zijn. U weet, ik ben vader geworden en dan zeg je van... Je zoon heeft dan een poepie gedaan, hè, maar dan zit die luijer gewoon helemaal vol met schijt. Laten we nou eerlijk zijn. Maar dat noem je dan: hij heeft een poepie gedaan. Nou, dan hebben we Domus(Plus). Maar wat is nou eigenlijk Domus(Plus)? Domus(Plus) dat is eigenlijk ook de verzachtende term voor drugsverslaafden die geestelijk gestoord zijn, die nergens meer gehandhaafd kunnen worden in de reguliere opvang. Dat is de werkelijke tekst. Maar we zeggen liever Domus(Plus); dan klinkt het allemaal wat beter en wat liever. Skaeve Huse dat is de overtreffende trap van Domus(Plus). Dat zijn die drugsverslaafde geestelijk gestoorde die nog een factor erger zijn en helemaal nergens meer terecht kunnen. Als we nou voortaan elke keer gewoon zeggen wat het is, dan kunnen we ons ook realiseren waar het over gaat...

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Hulster.

De heer Hulster: Mijnheer Van den Raadt, ik maak ernstig bezwaar tegen de term 'geestelijk gestoorde'. Dat is een term die we sinds 1890 niet meer gebruiken. En dat is echt onjuist taalgebruik.

De heer Van den Raadt: Ja, inderdaad voorzitter, ik was precies aan het twijfelen. Want ik denk: zou ik daar nou de term 'geestelijk beperkt' gebruiken of 'verstandelijke beperking', maar dat zijn natuurlijk ook verzachtende termen. Vandaar moest ik wel op deze conclusie uitkomen en had ik ook verwacht dat iemand zou zeggen: het klinkt wel heel erg stevig. Maar ja, dat is het dus ook en Domus(Plus) klinkt allemaal veel liever. Maken wij ons zorgen als Trots Haarlem dat het op de Nieuweweg komt? Nou eigenlijk niet. Want we weten allemaal dat naast het Vijverpark nog ongelofelijk veel huizen zullen komen en dat de volkstuinten die daar nu zitten naar de Nieuweweg gaan. Dat lijkt ons een verstandige keuze. Dat past ook in het agrarische karakter. Dus wij zouden zeer aanraden om die volkstuinten daar neer te zetten. En die Domus(Plus), daarvan hebben we afgesproken dat we in de regio gaan zoeken. Die Domus(Plus) hoeft helemaal niet in Haarlem te komen. Dus zet die Domus(Plus)... Mijn collega gaf al een hele goeie tip: laten we nou zorgen dat we ... Want we moeten allemaal locaties zoeken, maar er is maar één gemeente die nog heeft gereageerd. Ik vroeg in de commissie al: als wij nu als Haarlem plaatsen vinden waar het zou kunnen, laten we dan zo verstandig zijn om dat als laatste te vermelden, want dat gaan we als eerste roepen dat we drie mogelijke plaatsen hebben dan gaan die andere zeven gemeentes helemaal achterover zitten en denken van: het komt wel goed, Haarlem lost het wel op. En dat is niet de bedoeling. Dus laten we...

De voorzitter: Er is een interruptie van mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Ja, dank u wel, voorzitter. Is de heer Van den Raadt ermee bekend dat ongeveer 80 tot 90% van die bewoners van de Domus(Plus) gewoon Haarlemmers zijn? En bent u dan bereid om de verantwoordelijkheid ook te nemen eventueel voor deze mensen.

De heer Van den Raadt: Ja, prima. Ik heb ook voorgesteld: koop het Expo-terrein bij Nieuw-Vennep. Dan kunnen we daar meteen een heel grote Parkeren + Reisgarage neerzetten. Dan kunnen we die dubbel zo goed

gebruiken en dan steken we gewoon heel veel geld als Haarlem in de opvang van onze Haarlemmers, maar dan wel op een veilige plek voor iedereen en in twee bushaltes, nee drie, zit je alweer in het centrum en ben je precies waar je wezen wil. Geven we ze nog een gratis abonnement erbij, dat lijkt me ook een heel verstandig idee. En dan Skaeve Huse zal dan wel ergens moeten komen. Nou, we horen graag welke plek u heeft, maar we willen graag aanraden om eerst een geheime... Geheim? We zijn altijd tegen geheim, maar dat lijkt me wel verstandig dat u die locaties die u vindt eerst met de raad deelt, voordat het in de krant komt te staan. Want we zouden graag zien, als we nou zeggen: dit is waar we allemaal ons over zorgen over moeten maken, dat niet straks alleen Haarlem met locaties komt en die andere gemeentes niks laten horen.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was het? Dan gaan we naar wethouder Meijs.

Wethouder Meijs: Dank u wel, voorzitter. Volgens mij is er onderling heel veel gedebatteerd en heb ik slechts drie of vier vragen gehoord. Dus die zal ik beantwoorden. Als eerste: wij hebben afgelopen week een reactie gekregen van een tweede gemeente. De heer Aynan had gevraagd om kopieën; kan u de brief geven. Haarlemmermeer heeft gereageerd. Zijn inmiddels wel ook op zoek naar Skaeva Huselocaties, maar niet naar een Domus(Plus)locatie. Ik heb wel contact gezocht met de wethouder van Haarlemmermeer om haar achterliggende argumenten te horen. Daar hebben wij na de zomer nog een keer een gesprek over. De VVD vroeg mij over de verschillen in de criteria in de eerdere nota van vijf jaar en vijftien jaar. Nu staat er vijftien jaar. In de toelichting is daar niets over veranderd. Ook in de toelichting stond dat wij op zoek zijn naar een permanentere locatie, omdat dat a een inhoudelijke kwestie is omdat mensen gebaat zijn bij een prikkelarme omgeving en dat we dus voor langere tijd een plek zoeken. En het heeft ook te maken met de investeringen die we gaan doen. Want we zullen iets moeten bouwen en iets moeten inrichten op maat gemaakt. En hoe langer je dat kunt bewonen of exploiteren hoe efficiënter dat ook is. De vraag van OPH ging over de doelgroepen van de Domus en de doelgroepen van de Wilhelminastraat. Dat zijn twee verschillende doelgroepen. Daarom zijn we nu juist op zoek naar een Domus(Plus)voorziening. De mensen die nu op dit moment in de Wilhelminastraat zitten, zitten daar niet voor niets, maar zitten daar niet op de goeie plek. En die verstoppert eigenlijk de bestaande plekken. Dus vandaar dat we op zoek zijn daarnaar. En volgens mij waren dat de drie vragen die ik heb gehoord. Zo niet, dan hoor ik dat nog graag.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij toe naar besluitvorming. Een tweede termijn wilt u nog? Ja, de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, want er is natuurlijk wel een goed punt gemaakt hier door collega's van: we moeten dat goed handhaven en we moeten dat goed regelen. Nou u weet: handhaving is natuurlijk altijd een probleem in Haarlem, behalve als het om parkeerboetes gaat. Maar we hebben...

De voorzitter: Ik zou willen protesteren, maar ga maar gewoon verder.

De heer Van den Raadt: Ja, dus ik neem aan dat u dit niet gezegd heeft en ik ga gewoon door. Maar... Een goed voorbeeld is natuurlijk het CBR-centrum wat in de Boerhaavewijk kwam, waarvan werd gezegd toen tegen omwonenden: wij zorgen ervoor dat al die lesauto's niet bij jullie in de straat gaan rondrijden en dat soort dingen. Nou, dat gaat twee jaar goed en het derde jaar heb je gewoon tien auto's per uur in je straat die daar staan te keren en weet ik het wat. Dan had je nog het goeie voorbeeld van Sint Jacob met de statushouders. Dat zou één jaar in gebruik worden genomen. En toen werd er gezegd: ja, toen het jaar bijna om was, ja, maar dat was als ze erin zaten en dan gaat pas dat jaar tellen. Dus hoe kunt u nou garanderen, dat u als u dingen goed gaat handhaven en goed gaat naleven, dat dat niet na twee jaar verloopt of dat u niet een betrouwbare

overheid blijkt. Kom eens met een concreet plan hoe u dat gaat waarborgen, want wij als Trots Haarlem hebben daar heel weinig vertrouwen in.

De voorzitter: U hebt nog twintig seconden over voor de rest van de vergadering. Ik kijk even rond. Geen anderen? Ja, de heer Garretsen.

De heer Garretsen: Ja, ik ben u nog vergeten te melden wat voor de SP de doorslag heeft gegeven om tegen dit stuk te stemmen is dat het geen knock-outcriteria zijn. Voor de SP zijn de criteria dus te vrijblijvend en verder vinden wij dat 100 meter wel heel erg korte afstand is.

De voorzitter: Dank u wel. Ik weet niet of de wethouder nog wil reageren. Ja? Wethouder.

Wethouder Meijs: Nou ja, op de handhaving, zoals de heer Van den Raadt aangeeft, dat komt allemaal in een later stadium en wat nu voor ons ligt is een locatiekeuze. Uiteindelijk denk ik dat we hier allemaal dezelfde zorgen hebben om dat goed in te richten. Ik zit nou met enige regelmaat bij de omwonendenoverleg over de Wilhelminastraat en daar wordt goed geluisterd naar de klachten die daar zijn. Daar wordt ook op geanticipeerd. Dus zo'n zelfde model gaan we zeker ook bij de Domus doen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we nu naar besluitvorming toe. Wenst iemand stemming? Dat is eigenlijk al wel duidelijk, want er zijn voor- en tegenstanders, dus ik ga gewoon vragen: wie is voor het voorstel? Dat zijn de fracties van GroenLinks, D66, Jouw Haarlem, ChristenUnie, Actiepartij, CDA en Partij van de Arbeid. Voorstel is aangenomen. Dan gaan we naar punt 28 van onze agenda.

28. Groot onderhoud Wandelpromenade Molenwijk

De voorzitter: Ik wijs er even op dat een aantal amendement hier nog staan die ondertussen al behandeld zijn. Eén is aangenomen, ander is verworpen bij de behandeling van de kadernota. Dus alleen. volgens mij, de motie staat straks nog open. In ieder geval: wie wenst over dit onderwerp het woord? Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben al bij de kadernota aangegeven dat wij vinden dat er nu echt aangepakt moet worden bij de wandelpromenade. Volgens mij hebben we als raad ook goed geregeld dat de Prins Bernhardlaan niet het kind van de rekening zal zijn. Alleen: het heeft lang geduurd. Het is ingewikkeld om de wandelpromenade te kunnen verbeteren. En nu is het voor twintig/vijfentwintig jaar, hopen wij met zijn allen, op orde. Wij denken wel, en dat vragen we dan ook aan deze wethouder om daar goed over na te denken en ook nu al te gaan handelen. Er is daar een hele ingewikkelde eigendomssituatie. De wandelpromenade is van de gemeente. Er zijn vele losse eigenaren en Verenigingen van Eigenaren. U heeft zelf mogen ervaren hoe ingewikkeld het is om dan tot een eenduidig besluit te komen. Er is altijd wel iemand die kan denken: het zal mijn tijd wel duren, ik wil wat anders. Wij willen u verzoeken om in gesprek te gaan met de verschillende eigenaren. Het is ook in hun belang dat zij hun huizen ook in de toekomst goed kunnen verkopen en een mooie buitenruimte houden zodat deze, eigenlijk openbare weg op niveau, op dezelfde wijze of op een andere wijze echt definitief goed kan worden aangepakt tegen de tijd dat uw verre opvolger met dit plan aan de slag gaat, zodat er een goede juridische constructie is waar alle partijen mee kunnen leven. Dat willen wij u graag vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even of er nog andere woordmeldingen zijn. De heer Boer.

De heer Boer: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, als je iets doet doe het dan goed. En dat geldt ook voor de wandelpromenade. Er worden miljoenen euro's extra gevraagd. En wat gaan we doen: we gaan de wandelpromenade renoveren. En dat is niet de goedkoopste optie. Dat is namelijk de wandelpromenade wegslopen. Niet alleen is het verstandig om de wandelpromenade weg te slopen omdat het de goedkoopste optie is, maar het is ook nog eens de optie die de meeste garantie geeft in de toekomst, of zelfs dé garantie geeft in de toekomst, dat we over vijftientig jaar of korter niet weer voor een gigantische miljoenenoperatie staan. Want er wordt in het stuk heel duidelijk geschreven: "Wanneer u de wandelpromenade gaat renoveren, kunnen wij geen garantie geven dat u niet binnen vijftientig jaar weer voor enorme kosten staat". En we kunnen het beter nu goed doen. Dat betekent dus wegslopen. Dat is niet makkelijk. PvdA geeft al aan: ga in gesprek. Dat moet nu gebeuren inderdaad en dat hoor ik helaas mevrouw... sorry... hoor ik u niet zeggen van de Partij van de Arbeid.

De voorzitter: Verhoeff.

De heer Boer: Mevrouw Verhoeff. U zou namelijk nu al moeten kiezen voor het wegslopen en nu al in gesprek gaan en niet gaan renoveren, want dan doet u eigenlijk het in de verkeerde volgorde. Dus de VVD kan niet instemmen met het voorstel en wij zouden graag zien dat de wethouder had gekozen voor het wegslopen en het nu goed regelen voor de toekomst.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee is overigens de spreektijd van de VVD op. Even kijken. Mevrouw Kok.

Mevrouw Kok: Ja, dank u wel, voorzitter. Want wij hadden nog een motie ingediend bij dit onderwerp omdat er nu geen onderbouwde financiële dekking uit het investeringsplan is te geven. Die is toch niet behandeld in de kadernota?

De voorzitter: Wat zegt u?

Mevrouw Kok: Die is volgens mij niet behandeld in de kadernota.

De voorzitter: Ik... het wordt even gecheckt. Het wordt even gecheckt. Ik dacht de motie niet, inderdaad. Dat heb ik net ook gezegd. Maar gaat u verder.

Mevrouw Kok: Nou, ik zie een vinger.

De voorzitter: Oh, u wil een interruptie. Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Mevrouw Kok, u zegt: er is geen goede onderbouwing. Er is een amendement aangenomen waardoor er wel een goede onderbouwing is. Het was niet degene die u wilde, maar er is dus wel een onderbouwing.

Mevrouw Kok: Ja, maar dat is dus de onderbouwing waarmee wij het niet eens waren, dus vandaar dat wij nu toch die motie indienen. Nee, ja, wij waren het er niet mee eens. Dus, wij hadden het voorstel: als het college hard aan de gang gaat om geld te vinden om het investeringsplan op te plussen dan kan er een verantwoorde dekking in het najaar aangeboden worden. Het is nu niet uit te leggen om geld weg te halen bij de Prins Bernhardlaan, maar dat er misschien later nog wel iets van terugkomt. Wij kunnen dat in ieder geval niet uitleggen aan de bewoners.

De voorzitter: Oké. De heer Hulster.

De heer Hulster: Ja, wij voelen heel erg mee met de stemverklaring van de VVD, maar wij begrijpen ook dat er een verantwoordelijkheid is naar de bewoners daar en dat er echt iets moet gebeuren. Het is een ongelukkig overblijfsel van een soort jaren zeventig utopie en architectuur die sociaal moeilijk te handhaven is, maar we zitten er nu eenmaal mee opgescheept en we zullen hem dus helaas nog een keer moeten opknappen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Visser, ChristenUnie.

De heer Visser: Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van Actiepartij en we voelen eigenlijk hetzelfde als wat de VVD zei, van dat we het liever zouden willen slopen. Wat voor ons de doorslag heeft gegeven om toch akkoord te gaan met het voorstel van het college, is het probleem dat slopen nu acuut meer geld vraagt en dat daar heel lastig dekking voor te vinden is. Maar het moet ons wel te denken geven voor volgende projecten van als er meerdere varianten liggen dat we nog eens goed nadenken voordat we een variant kiezen. Want ik denk dat we beter al veel eerder voor de sloopvariant hadden kunnen kiezen. Dan hadden we ook tijd gehad om een dekking te zoeken. Want nu zitten we met afspraken met bewoners en een betrouwbare overheid. Dus: met pijn in het hart gaan wij akkoord.

De voorzitter: Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Mijnheer Visser, bent u het met ons eens dat we hier, eigenlijk gezien het feit dat we al jaren met die bewoners in overleg zijn, dat dat de reden is waarom we nu niet meer kunnen kiezen en dat daarom de dekking dan helaas een lastig probleem was wat we nu getackeld hebben?

De voorzitter: De heer Visser.

De heer Visser: Volgens mij heb ik dat zo'n beetje nu net gezegd. En we hebben net een discussie gehad over de dekking van het amendement. Daar heb ik bij de kadernota ook dingen over gezegd. Mijn probleem over dekking ging net over het acuut slopen, want dan heb je... Dat is op de lange termijn goedkoper, maar dan heb je op de korte termijn meer geld nodig. En daar dekking voor vinden is heel lastig.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk of er nog meer... Mevrouw Schneiders.

Mevrouw Schneiders: Dank u wel, voorzitter. Wij sluiten ons aan eigenlijk bij de woorden van de Partij van de Arbeid. En wat ik nog extra wil zeggen even over dat slopen, dat is dat naar onze mening slopen eigenlijk helemaal niet kan, omdat die woningen daar helemaal niet op ingericht zijn. Dus dan zou het niet alleen maar het slopen zijn, maar dan moeten we al die woningen herinrichten zodat je beneden kunt wonen in plaats van op de eerste verdieping. Dat geeft ook natuurlijk een gigantische verandering en er zijn mensen die niet goed ter been zijn en dus niet ineens beneden kunnen gaan wonen. Dus dat is echt een onmogelijkheid. Het probleem was inderdaad die Prins Bernhardlaan die er tegenover staat. Ik hoop dat we dat nou goed hebben geregeld bij de kadernota en, nou ja, dan maar nog eens een herhaling, verwacht ik dus voor de begroting goeie alternatieven waaruit we kunnen kiezen om deze kosten, die nou eenmaal noodzakelijk zijn; die we echt moeten gaan maken, kunnen worden gehaald.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Ja, voorzitter, dank u wel. Ten eerste: wat interessant dat we weer de commissievergadering hier overdoen over dit onderwerp, want we hebben hier uitgebreid over gesproken. Ten tweede: dit moet gebeuren. Dit moet gebeuren. Vijfentwintig jaar geleden, toen ik afzwaaide van de Molenwiek kwam ik daar vaak bij kinderen thuis. Toen was het al een zootje. We hebben dit als raad, deze openbare ruimte, hebben we laten verslonzen. Daardoor is het duurder en duurder geworden. Dit moet gebeuren. En alstublieft, het slopen: het is gewoon openbare ruimte, eigendom van de gemeente Haarlem. Het is keer op keer door het college uitgelegd en ook door de bewoners: de eigendomssituatie zit zo dat elke bewoner in moet stemmen als we dat eigendom aan hen terug willen leggen. En hoeveel mensen denkt u dat er in gaan stemmen als we zoveel kosten naar hen gaan verleggen? Dat gaan ze natuurlijk niet doen. Dat is een illusie. Het is een illusie dat we zouden kunnen slopen. Het is juridisch niet mogelijk en je legt kosten neer bij mensen die dat niet kunnen dragen. Het is niet het hoogste segment van Haarlem. Het zijn juist de starterswoningen die wij als D66 zo missen. Alstublieft wat een ongelofelijke illusies worden in deze raad gepresenteerd. We moeten dit doen. Dit moet beter. Het college pakt het eindelijk op. Nu aan de slag. Deze Haarlemmers verdienen dat. Ze verdienen het al vijfentwintig jaar.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Mijnheer Van Leeuwen, u zegt: we kunnen de rekening niet bij de bewoners leggen. Maar waar heeft u gelezen dat überhaupt dat de intentie was? Ook bij sloop zijn wij toch nog steeds verantwoordelijk om een nieuwe ontsluiting te maken, want het is onze openbare weg? Dat bent u toch met mij eens?

De heer Van Leeuwen: Maar, mevrouw Schneiders zei het net heel mooi, dat zei ik net ook bewust: ik ben daar in elke soort woning ben ik, toen ik op de basisschool zat, binnen geweest. Al die woningen zijn ingericht op dat plus 1-niveau. Daar zit de woonkamer. De berging zit beneden. Beneden zijn hele krappe parkeerplekken. Daar kom je niet eens met de kinderwagen die deur doorheen. Dus als wij dit gaan doen, dan moeten al die mensen die moeten hun woning volledig om gaan gooien. Volledig onrealistisch, tenzij we daar ineens een zak geld vinden, die we hier in Haarlem niet hebben. Dus kom op zeg: dit moeten we gewoon doen. En ja: het kost wel heel veel geld.

De voorzitter: Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Maar het kan toch ook zijn, zoals ik in mijn termijn zei, dat we op zich op een wat andere wijze of vergelijkbare wijze, maar dan nieuw opbouwen; weer opnieuw een wandelpromenade maken. Dat is natuurlijk ook een optie, maar we moeten dan wel zorgen, dat was ook mijn pleidooi richting de wethouder. Laten we dan wel zorgen dat we nu, nu iedereen snapt hoe lastig die eigendomssituatie is, als wij daar als gemeente wat willen, ook al willen we hetzelfde terugbrengen, dat we ooit een-op-een kunnen vervangen of aangepast vervangen.

De heer Van Leeuwen: Mevrouw Verhoeff, dit is een proces van vele jaren. In vele jaren hebben we telkens voor varianten gekozen. Dat is in overleg met bewoners gegaan. En ja, voor de komende twintig à vijfentwintig jaar moeten we weer in overleg met bewoners kijken wat er kan. Helemaal mee eens, maar voor nu is dit de optie die we met elkaar hebben gekozen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dank u wel. De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, voorzitter, ik sluit me helemaal aan bij de D66: hadden we maar meteen naar de bewoners geluisterd, dat was veel goedkoper geweest.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Ja, dit is weer een voorbeeld van een soort giftige cocktail wat wel vaker voorkomt in deze gemeente. Bewoners eindeloos aan het lijntje gehouden. Eigendomspapieren waren bij de gemeente kwijtgeraakt. Achterstallig onderhoud. Alles kwam bij elkaar. Het gaat ons heel veel geld kosten en dat is natuurlijk heel erg jammer, maar eerlijk gezegd denk ik dat we dit maar moeten doen. En daar houd ik het bij, want ik ga de commissievergadering niet over doen terwijl ik nu net weer hoor van uw jeugd, mijnheer Van Leeuwen. Dat hadden wij al eerder gehoord. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan, even kijken, ja, mevrouw Otten.

Mevrouw Otten: Ja, ook weer een voorbeeld van een veel te langdurig proces wat nu veel te duur is geworden, maar ik kan niks anders dan mee instemmen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Garretsen.

De heer Garretsen: De heer Van Leeuwen sprak wijze woorden.

De voorzitter: Kijk, dat zijn nou de korte bijdragen. Dank u wel. Wethouder Snoek.

Wethouder Snoek: Ja, ik denk dat mijnheer Van Leeuwen en mevrouw Verhoeff in hun debat de kern van de zaak te pakken hebben en als zelfs zij aan het einde tegen elkaar zeggen: we zijn het met elkaar eens, dan denk ik dat we met elkaar zien dat we misschien hier op dit punt niet hadden willen staan, maar dit wel de beste oplossing is nu. En dat hoor ik bijna u allemaal ook zeggen. En ik ben dan ook blij dat we aan de slag kunnen ook voor de mensen die hieraan wonen. De PvdA vraagt dan nog: ga nou eens in gesprek, zodat je over vijftig jaar makkelijker tot besluitvorming kunt komen. Ik denk daarover en op voorhand zeg ik natuurlijk: deze wethouder kan u dat nooit weigeren. Maar wat is dan het gesprek dat u wil dat ik organiseer? Als dat erop gericht is om over vijftig jaar wel te kunnen slopen, dan is dat een afslag vooraf waarvan ik denk: daar zitten meer haken en ogen aan omdat de wandelpromenade zelf ook een ruimtelijke kwaliteit heeft en er ook mensen zijn die daarvoor gekozen hebben; verkeersstromen die daar uit elkaar worden getrokken; de heer Van Leeuwen die veilig kan opgroeien daar tot een volwassen raadslid. En ik weet dus ook niet of we over vijftig jaar de keuze voor slopen willen maken.

De voorzitter: Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Ik wil graag even toelichten wat mijn vraag was. Dan wordt die denk ik eenduidiger. Kijk, het probleem nu om overeenstemming te vinden over welke oplossing dan ook, is eigenlijk onmogelijk omdat er eenlingen, Verenigingen van Eigenaren, verschillende partijen aanwezig zijn. Er hoeft er maar eentje dwars te liggen. Dat heeft u uitgebreid uitgelegd. Ook al wil je een-op-een vervangen, hè, maar dat is een grotere ingreep dan nu, dan zult u daar commitment van de hele club voor moeten hebben of in ieder geval van een groot gedeelte. Het gaat ons nu, de vraag: kunt u in gesprek gaan, zodat nu, nu iedereen snapt hoe belangrijk het is dat je een keer een besluit kunt nemen, dat mensen zich verenigen of dat er een nieuwe overeenkomst

komt? En dat is wat anders dat u nu al overeenstemming moet hebben over vijftwintig jaar wordt het gesloopt, aangepast of hetzelfde teruggebouwd.

De voorzitter: Wethouder Snoek.

Wethouder Snoek: Ja, ik denk dat ik in de nasleep '...' maar in het vervolg van dit proces, nu het ijzer heet is, laat ik het zo maar zeggen, met de mensen in gesprek kan gaan van: hoe gaan we dit nou doen zodat we over vijftwintig jaar dit gesprek sneller en eenduidiger kunnen doen. Ik verwacht niet dat welke bewoner dan ook nu zijn positie, zijn rechten zal ingeven en zijn individuele recht zal opgeven voor iets waar hij nog niet eens weet wat over vijftwintig jaar de uitkomst van die discussie is.

Mevrouw Verhoeff: Ja, maar hij kan dan tenminste, of in de tussentijd, zijn huis misschien wel verkopen want iedereen in deze stad weet hoe lastig dit is en weet ook dat het weer kan gaan verloederen.

Wethouder Snoek: Ja, maar dat kan 'ie sowieso ook. Ik denk niet dat 'ie vooruitlopend op een discussie over vijftwintig jaar een individueel recht gaat opgeven. Maar het gesprek over: welk proces hebben we nu meegemaakt en wat voor moeite heeft het gekost om zo tot besluitvorming te komen, hoe kunnen we zorgen dat we over vijftwintig jaar dit beter doen, dat gesprek wil ik u toezeggen.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee komen wij toe aan besluitvorming. Er is bij amendement... En ik moet eerlijk zeggen dat ik ook nu even zit te bestuderen op hoe dat nou precies werkt. Er lag een voorstel voor. Daar is in een andere raadsvergadering via een amendement bij de kadernota is iets in veranderd. Ja, precies, maar dat, oké. Het besluit verandert niet wat hier voorligt. Oké. Goed. Dan is het ook helder. Dus het besluit zoals het voorligt, daarover moeten wij nu eerst een besluit nemen. Wenst iemand nog een stemverklaring? De heer Aynan.

De heer Aynan: Voorzitter, we gaan niet akkoord, omdat de Prins Bernhardlaan wel degelijk het kind van de rekening wordt. En de coalitie heeft met het amendement helemaal niets geregeld en dat zal bij de begroting duidelijk worden.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, inderdaad. Kijk, die wandelpromenade had het echt wel nu, ja, daar moest het gewoon. En als we dan bij de Prins Bernhardlaan... Het lijkt wel of we 40+-wijken te pakken willen nemen. Dat lijkt me geen goed idee, dus gaan we niet mee akkoord.

De voorzitter: Dank u wel. En ook uw spreektijd is nu voorbij. Een hele korte stemverklaring.

De heer Van den Raadt: Dat was een stemverklaring, dan telt dat toch niet.

De voorzitter: Ja, dat weet ik, maar dat gaat tot de spreektijd op is gaat het wel ten koste van de spreektijd. U mag, en dat gaat nu voor de heer Boer gelden, een korte stemverklaring, dat mag.

De heer Boer: Dan neem ik maar gelijk de amendementen mee, want inderdaad het coalitieamendement is niets anders dan zand in de ogen strooien van de mensen bij de Prins Bernhardlaan.

De voorzitter: Die zijn al behandeld, hè. De motie staat nog. Die gaan we zo meteen over besluiten.

De heer Boer: Nou ja, deze tekst is nog steeds gewoon een hele slimme tekst, moet ik zeggen. Dus daar laat ik het dan voor nu bij.

De voorzitter: Dank u wel. Verder niet? Dan gaan we over naar besluitvorming. Eerst over het groot onderhoud, beschikbaar stellen krediet. Wenst iemand stemming? Ja, dat is net al gezegd. Dus wie is voor het voorstel? Dat zijn de fracties van GroenLinks, D66, SP, ChristenUnie, Liberaal Haarlem, Hart voor Haarlem, Actiepartij, Trots Haarlem, CDA en Partij van de Arbeid. Dat is aangenomen. En dan hebben we nog de motie van OPHaarlem: 'De Prins Bernhardlaan mag niet het kind van de rekening worden'. Stemverklaringen? Niet, dan gaan we naar de stemming. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van SP, OPHaarlem, Actiepartij en Trots aarzelt, ja komt over de brug, maar het is niet genoeg. Het is verworpen. Dan gaan wij naar punt 30.

30. Duurzame warmtebronnen voor Haarlem

De voorzitter: Wie wenst daarover het woord? De heer Hulster.

De heer Hulster: Dank u wel, voorzitter. Het is heel goed en ook nodig dat we de duurzame warmtebronnen in Haarlem nu in kaart hebben. We zijn heel blij naar de vervolgstappen. Wij dienen daar een motie bij in, samen met OPHaarlem, de SP, Trots Haarlem en de ChristenUnie. En dat gaat erover om in de volgende fase ook mee te nemen een onderzoek naar energieopslag, want energieopslag is namelijk net zo goed een bron en dat zou best weleens kunnen leiden tot dat we onze bronnen die we nu nodig hebben wel kleiner zouden kunnen maken, omdat we de energie beter kunnen spreiden over het jaar. Immers in de zomer kunnen we heel veel energie opwekken en in de winter hebben we heel veel energie nodig. En als je dat zou kunnen overbruggen door de energie tijdelijk ergens op te slaan, dan zou dat heel gunstig uit kunnen pakken op de capaciteit die je nodig hebt. Vandaar deze motie.

De voorzitter: Dank u wel. Verder nog bijdragen vanuit de raad? De heer Garretsen.

De heer Garretsen: Ja, voorzitter, we hebben bij de kadernota al gezegd: de energiedoelen voor 2030 ondersteunen we voor de volle 100%, maar de inzet van bewoners is daarbij onontbeerlijk. Nou staat er in dit stuk een paragraaf over bewonerscommunicatie. Men wil de bewonerscommunicatie bevorderen via storytelling, zodat Haarlemmers van andere Haarlemmers horen enzovoort, enzovoort. Wij vinden dat een uitstekend middel om die energiedoelen te realiseren coöperaties zijn. Dat heb ik al eerder gezegd. En mijn voorstel aan de wethouder is, en ik wou graag een reactie daarop, betrek die coöperaties die er al zijn bij de bewonerscommunicatie. Ga met ze in gesprek. Neem die bewonerscoöperaties mee naar buurten die erover denken om zelf ook een coöperatie op te richten: Koninginnebuurt. Leidsebuurt. Ik heb van mevrouw Visser gehoord ook in het centrum zijn er wellicht mogelijkheden. Dus: ga samen met die vertegenwoordigers van die coöperaties die er al zijn naar die wijkraden toe, naar die buurten toe en maak reclame, geef informatie, geef informatie aan de bewoners. Coöperaties kunnen informatie geven over de praktijk en de gemeente kan informatie geven over de faciliteiten die de gemeente kan bieden. Graag een reactie, wethouder.

De voorzitter: Dank u wel. Verder? De heer Dreijer.

De heer Dreijer: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zal het even snel doen. De technische vragen van GroenLinks onder andere heeft al aangetoond dat om de 4000 woningen te verwarmen heb je een bos nodig ter grootte van de stad Haarlem. Nou, iedereen kan op zijn klompen aanvoelen dat het natuurlijk onzinnig is om

überhaupt om aan hout of biomassa te gaan denken. Dus dat wijzen wij resoluut af. En er zit ook nog een amendement aan te komen hierover. In het stuk zien we weinig over zon- en windenergie en het CDA denkt toch wel dat in de toekomst die rol best wel groot kan zijn. De zonne-energie op de gebouwde omgeving is ongeveer tien keer zo groot als dat wat we nodig hebben in Haarlem, alleen we kunnen het nog niet goed oogsten. 23% is maximaal nog met zonnepanelen haalbaar, maar ik denk dat in de toekomst daar toch best nog wel een rol in weggelegd is om ook die warmte te kunnen gaan oogsten en ook goed op te kunnen gaan slaan. Nou, duurzaamheid mag niet alleen gaan over gasloze gebouwen. Duurzaamheid gaat over de vermindering van de uitstoot van CO₂ en stikstofdioxide. Het gaat over circulariteit, slim bouwen en hergebruik van goederen en grondstoffen. Het gaat over minder consumeren en minder afval genereren en over de zorg voor de ecosystemen die al heel veel jaren onder druk staan. En ik merk dus dat in heel veel beleidsdocumenten heel erg gefocust wordt tussen of gasloos bouwen of... Maar met name het CO₂ en de hele integraliteit op andere aspecten zijn net zo belangrijk om het zeker integraal aan te pakken. Tot slot. Vorige week noemde ik het ook al even. Aangenomen wordt dat er ongeveer 500.000 kilo aan lachgas wordt geïmporteerd voor de partyscene en dat staat gelijk aan ongeveer 130 miljoen kilo CO₂. Vorige week landde dat niet zo erg, volgens mij. En als u nog steeds niet weet waar we het dan over hebben, nou we hebben het dan ongeveer over de uitstoot van rond de 75.000 auto's per jaar. Dat is best wel fors. Naast de schadelijke effecten voor de gezondheid en de bijdrage aan het broeikas-effect, verdwijnen ook nog eens miljoenen patronen of andere verpakkingen in het milieu. Dus ook daar aandacht voor. Nou, tot slot het raadsstuk duurzame warmtebronnen voor Haarlem. Op het punt van de hout of biomassa stemmen we helemaal in met dit stuk, behalve dit punt dus. Dus geen hout of biomassa.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Wisse.

Mevrouw Wisse: Dank u wel, voorzitter. Mooi dat de eerste versie van de duurzame bronnenkaart er is. Het college heeft aangegeven vol in te zetten op geothermie en de PvdA ziet dan ook uit naar de eerste proefboring naar aardwarmte in Meerwijk. De PvdA wijst houtige biomassa echter af als duurzame bron, omdat die bron niet duurzaam is. De verstoking van hout levert immers twee keer zoveel CO₂ op als het verbranden van aardgas waar we juist vanaf willen. Ook al is duidelijk dat... En ook is duidelijk dat biomassa met regionale herkomst, waar het college de voorkeur voor had, eenvoudigweg niet voldoende beschikbaar is. CDA zei het al. De PvdA is daarom mede-indiener van het amendement dat houtige biomassa afwijst als duurzame bron. Door biomassa als bron af te wijzen, kiezen we niet de makkelijkste, maar wel de eerlijkste weg naar een klimaatneutraal, en dat is een CO₂-neutraal, Haarlem. Ondertussen is het raadzaam om ons te richten op zonne-energie. Het station van Haarlem heeft een groot onbenut dak. ProRail is bezig met een pilot die onderzoekt welke bestaande stationsdaken in Nederland geschikt zijn voor zonnepanelen. In Haarlem zijn we er al klaar voor. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed heeft laten weten dat er 700 panelen uit het zicht op het achtervlak niet op bezwaar zouden stuiten. De PvdA met mede-indiener CDA, GroenLinks, D66, SP, ChristenUnie, Trots en OPHaarlem, vraagt de wethouder daarom in haar motie 'Benut de zon op het station' om bij ProRail aan te dringen op een spoedige toestemming. Tevens zouden we de wethouder willen vragen om bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en ProRail alvast een lobby in te zetten om ook in het zichtbare deel van het stationsdak panelen te mogen leggen. De capaciteit van het stationsdak zou dan in één klap verdubbelen naar zo'n 1500 panelen. Er bestaan immers flexibele, platte, volledig in kleur aan te passen panelen die qua schoonheid beslist niet onder zouden doen voor de grijszwarte bitumen delen die nu de voorkant van het stationsdak sieren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Visser.

De heer Visser: Voorzitter, de ChristenUnie sluit zich volledig aan bij de bijdrage van het CDA over het lachgas en de bijdrage van het CDA en PvdA over de biomassa. En voor de rest denken wij dat er ook nog gekeken moet worden naar alternatieven op het gebied van waterstof. En daar houd ik het bij.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Oosterbroek.

Mevrouw Oosterbroek: Ja, voorzitter. GroenLinks is erg trots op de stukken die een volledig beeld geven van duurzame energieproductie in Haarlem. En uit de technische vragen, je zou kunnen zeggen een onderzoek, blijkt dat we 4100 huishoudens aan hout gestookte biomassa-warmte willen gebruiken, dat we dan 7600 voetbalvelden aan bomen nodig hebben. Nou, en we hebben natuurlijk allemaal gezien hoe onze voetballers dit jaar de WK-finale haalden. En dan kunt u natuurlijk ook goed voorstellen dat dat heel veel is. 7600 voetbalvelden dat is meer dan de gehele oppervlakte van de gemeente Haarlem, zoals de heer Dreijer al zei. Dus dat kan gewoon niet. Hout gestookte biomassa is een utopie. En dat vinden veel partijen in onze raad en daarom hebben we het amendement 'Biomassa snijdt geen hout' opgesteld. En Haarlem loopt voorop. We stellen de kaders, ook voor andere regionale energiestrategieën en ik geloof dat deze aanpassingen op de stukken gaat bijdragen aan de subsidie op hout gestookte biomassa af te schaffen. Op die manier faciliteren we de duurzame innovatie die we nodig hebben om klimaatverandering tegen te gaan.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Berkhout.

Wethouder Berkhout: Ja, dank u wel. Ja het is een belangrijk stuk wat hier voorligt. Dit is één van de drie kaderstellende stukken dit jaar op het gebied van de energietransitie. Na de zomer ontvangt u het governance stuk; het eigenaarschap van de energiebronnen in deze stad. En in het najaar zult het stuk over de betaalbaarheid hier krijgen, waarin we zullen... de uitgangspunten met elkaar zullen bedenken als het gaat om de sociale energietransitie. Maar vandaag ligt voor welke bronnen gebruiken wij hier. En ik moet zeggen daar hebben we een goed gesprek over gevoerd in de commissie Beheer. En u heeft daar inderdaad nadrukkelijk niet voor de makkelijkste route gekozen, maar wel voor een duidelijk signaal afgegeven door te zeggen: houtige biomassa daar kiezen wij niet voor in Haarlem. Dat hoor ik. Daar gaan wij ook mee aan de slag. Dat wijs ik inderdaad wel bij, dat heeft wel consequenties voor de betaalbaarheid, zou het kunnen hebben voor de betaalbaarheid en de snelheid. Maar dat maakt niet uit. Het laat wel zien dat u draagvlak heeft voor de transitie onder uw voorwaarden. Ik verwijs dan wel eventjes naar wat ook GroenLinks zei. U gaf eigenlijk aan: we moeten eens kijken naar hoe dat werkt met die subsidieregeling voor houtige biomassa. En Amsterdam doet dat ook. Zij stellen ook een brief op en zij hebben ook verzocht aan de gemeentes binnen de MRA om die mede te ondertekenen om te zeggen dat die SDE+-subsidie, die eigenlijk gericht is op houtige biomassa, die eigenlijk bevooroordeelt, terwijl, nou ja, er meerdere argumenten zijn waardoor je eigenlijk daar breder naar zou moeten kijken als het om schone energie gaat. Dus ik zou hierbij willen voorstellen dat wij die ook, helemaal gezien dit amendement wat vermoedelijk aangenomen gaat worden, die mede te ondertekenen om ook dat signaal bij minister Wiebes over te brengen. Nou ga ik eventjes in op de moties. Nee, ik wil nog even naar de SP. Cruciaal wat u zei. Ik was ook erg blij met uw GroenLinks-achtige betoog bij de kadernota vorige week. Maar u maakte wel het bruggetje tussen het sociale en, volgens mij dat doet uw partij wel eer aan, en de duurzame transitie waar we voor staan, namelijk door dat samen te doen met de stad, met de coöperaties in de stad. Ik neem dat ook ter harte. Dat vind ik ook een uitgangspunt. Net zoals dat ik hier niet de kaders bepaal, maar dat u hier de kaders bepaalt. Het liefst doen we dat dus in gezamenlijkheid. Maar we moeten de wijken in. We hebben ook een transitievisie Warmte die gericht de wijken ingaat. In maart volgend jaar zullen we gericht ook daar echt stappen in gaan zetten en twee wijken aan gaan wijzen, vermoedelijk Meerwijk en Ramplaankwartier, en daar zal die participatie met die coöperaties in die wijken echt vorm moeten krijgen.

Dus dat is het uitgangspunt om samen met die partijen het draagvlak te gaan creëren, de gesprekken te gaan starten. Dan even de Actiepartij en uw motie. U heeft het eigenlijk zelf ook al gesteld: deze bronnenkaart is de eerste versie op basis van de kennis van nu. Ik hoorde ook de ChristenUnie over waterstof praten. Op dit moment is dat nog niet een betaalbaar alternatief, maar het is wel een heel aantrekkelijke technologische ontwikkeling voor de toekomst. Zitten ook wel weer kanttekeningen aan, maar het is een interessante ontwikkeling. Dus die bronnenkaart die moet ook zich ontwikkelen. Wij kunnen u toezeggen dat over, we zeggen twee tot vijf jaar, nou ik denk dat met de technologische ontwikkeling over twee jaar daar een update van die bronnenkaart ligt, waar wij die energieopslag waar u naar verwijst, wat een belangrijk aspect is van deze energietransitie, in zullen opnemen. En daarnaast kan ik u toezeggen: wij zullen na de zomer net zoals wij hebben gedaan voor de commissie van 13 juni als het over de bronnen ging, ook een technische sessie houden als het gaat over het eigenaarschap. Dat is ook complexe materie. Ik denk dat het zeer waardevol is om daar eventjes een technische sessie aan te wijden. Daar kunnen we ook een deel daarvan eventjes wijden aan de energieopslagaspecten. Zonder dat u daar twee uur mee bezig gaat als u dat zou willen. Maar wel aanstippen waar daar kansen liggen. Maar dat kan ik u toezeggen. Nou dan ga ik even naar het amendement, nou dat heb ik eigenlijk al behandeld, van het CDA en de PvdA dat is helder. Dan ga ik door naar de motie over het station, het dak op het station. Zonnepanelen op het dak van het station; ik zou dat prachtig vinden, maar het is niet ons dak. En dat is wel een verschil. Het is van ProRail. Zij zijn de eigenaar. En heeft ook de beantwoording gezien. Ik heb 12 juni heb ik met ze aan tafel gezeten onder andere over de hele mobiliteitsopgave, maar goed we zitten aan tafel, dus we kunnen ook verwijzen: hoe kijkt u daarnaar. En ze hebben gezegd: wij onderzoeken dat, niet alleen voor Haarlem, maar voor meerdere stationsdaken/stations in het land. En ze hebben ook gezegd: wij kiezen ook Haarlem uit als één van de pilots. Dus dat is een interessante ontwikkeling. Ja, ik kan dat volgen. Ik kan daar bij een volgend overleg weer kijken wat de voortgang is. Maar ik wil u er echt wel op wijzen: het is... zij zijn de eigenaar van het stationsdak.

De voorzitter: Daarmee hebt u **...**! Ja, dank u wel. Er is nog een tweede termijn begrijp ik. De heer Dreijer.

De heer Dreijer: Ja, even een interruptie, voorzitter, dank u wel. Even een vraag aan de wethouder. Bij de gesprekken met ProRail hierover, heeft u ook aangegeven dat zij zelf niet de panelen op het dak hoeven te leggen maar dat er ook corporaties in Haarlem zijn die dit eventueel zouden willen doen?

Wethouder Berkhout: Nee, dat heb ik op dit moment nog niet gedaan, omdat zij zo zeiden: wij gaan een pilot, wij gaan een onderzoek starten voor ons eigen dak. Ik dacht van: nou, op dat moment moet ik dan even hun ook dat daarbij laten. Dus nee, dat heb ik niet gedaan.

De voorzitter: Tweede termijn, begrijp ik. De heer Hulster. Ja, maar ik bedoel, komt op hetzelfde neer. Alleen het kost wat meer tijd als ik het zo inschat. De heer Hulster.

De heer Hulster: Ja, van de orde. Ik heb, volgens mij heb ik een heel heldere toezegging gehoord van de wethouder, dat hij inderdaad met energieopslag aan de slag gaat. Niet zo'n mooie zin. En dat hij daar dan, dat duurt dan nog wel twee jaar, dat hij daar dan op terugkomt en dat er ook een technische sessie komt. Dus wat mij betreft is de motie dan op dit moment dan overgenomen door het college, als ik het goed begrijp.

De voorzitter: En u trekt hem in ieder geval terug? Dank u wel. Ik zag ook een vinger van mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Ja, eigenlijk had ik van de wethouder verwacht... Ik had de wethouder wel iets willen horen zeggen over die geothermie. Want we praten allemaal over wat anderen moeten doen, maar wanneer gaat u beginnen met boren?

De voorzitter: Dat was het verder? Verder niet? Wethouder Berkhout.

Wethouder Berkhout: Ja, dat is een goede vraag. Nou op dit moment... Of we gaan de komende maanden starten met de seismische test. Of dat doen wij niet, dat doet het ministerie van Economische Zaken. Daarna zal... Want we weten nog niet veel over de ondergrond, dus dat is de eerste stap: de seismische test. Daaruit moet blijken of een proefboring hier kansrijk is. Als u de tijdslijn heeft gezien, zoals wij die opgesteld hebben, zullen we in januari met een stuk komen waarbij we dat hele traject, want dat is nog niet zo makkelijk geregeld, in gaan zetten. Maar dat is op dit moment het stappenplan om tot een boring te komen om mogelijk geothermie te gaan gebruiken in Haarlem.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij nu over naar besluitvorming. Eerst hebben we amendement 'Biomassa snijdt geen hout'. Volgens mij heel breed... Ja, de heer Boer, VVD, stemverklaring.

De heer Boer: Ja, ik vind het opvallend dat de raad nu al een besluit neemt om dit eruit te schrappen. Dat gaat inderdaad geld kosten. Veel is onzeker. Ik vond dat het college het heel duidelijk had omschreven in het stuk. Er waren al voorbehouden gemaakt. Dus wat ons betreft is dit een overbodige motie die het alleen maar weer ingewikkelder maakt. Dus die zullen wij niet steunen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer De Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, Van den. Heel goeie motie, hout eruit. De wethouder zegt dat het kan wel iets gaan kosten, maar geld speelt geen rol, dus dat maakt niet uit.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we stemmen. Wie is voor het amendement? Dat zijn alle fracties behalve de VVD en Liberaal Haarlem, zo te zien. Is aangenomen. Dan het aldus geamendeerde voorstel zelf. Wenst iemand daarover nog stemming? De heer Boer, stemverklaring.

De heer Boer: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, behapbaar en betaalbaar dat moet het zijn voor de inwoners van Haarlem. Daar hebben wij in de behandeling elke keer ook op gewezen. We gaan het stuk ook steunen. Er zit veel onzekerheid in. Het doet me wel een beetje pijn dat ik hier iedereen hoor over voetbalvelden die volstaan met hout en voetballers, terwijl er echt hele andere zaken spelen, zoals geothermieboringen waar heel veel onzekerheid inziet, wat een miljoen per boring gaat kosten. Dus waar we echt heel goed over na moeten denken. En ik wil graag benadrukken, heb ik ook in de commissie gedaan, dat wij graag zien dat er meer wordt ingezet op de waterstof. Grote partijen stappen daar nu in: Gasunie, Akzo Nobel. We hebben niet voor niks gepleit om het eerste tankstation voor waterstof hier in Haarlem te krijgen. Dus we hopen dat de wethouder daar actiever mee aan de gang gaat. Dat vinden we toch onderbelicht in het stuk. En als laatste wil ik memoreren: groen gas dat is al beschikbaar, dat kunnen we al gebruiken, zeker voor de historische binnenstad is dat een mooie oplossing. Dus ik hoop dat daar ook meer door de wethouder wordt ingezet. Maar we zullen voorstemmen.

De voorzitter: Dank en complimenten voor uw creativiteit om uw spreektijd in een stemverklaring te stoppen. Stemverklaringen? Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Ja, wij zien het toch een beetje als een inventarisatie. In die zin zijn we er niet tegen. Wij willen wel benadrukken dat wij tegen experimenten zijn. Wij vinden dat Haarlem zich dat niet kan veroorloven en wij willen liever dat wij volgen, bewezen techniek toepassen en wat ons betreft geen experiment, maar nu het zo vaag is kunnen we dit op dit moment nog wel steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Begrijp ik dat er geen behoefte is aan een stemming over dit stuk met de stemverklaringen zoals ze gegeven zijn? Ja? Dan is dat aangenomen. En dan blijft over de motie 'Benut de zon op het station'. Stemverklaring, de heer Aynan.

De heer Aynan: Ja, voorzitter, panelen plaatsen op het zichtbare deel van, ja, een van de mooiste stations van Nederland, daar kunnen we helaas niet in meegaan.

De voorzitter: Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Ja, het is een rijksmonument. Ik vind het ook werkelijk verregaande bemoeizucht dat wij dan daar eindeloos ons mee gaan bemoeien, terwijl de eigen daken hier van de gemeentebouwen, ja, daar liggen die dingen niet. Dus ik zou zeggen: handen af van ons mooiste station.

De voorzitter: Dank u wel. We gaan... Mevrouw Otten.

Mevrouw Otten: Ik zal de motie ook niet steunen. Ik vind hem ook een beetje bijzonder, eerlijk gezegd, want het is niet ons gebouw. ProRail gaat daarover. En het is een rijksmonument en daar ga je niet zomaar zonnepanelen opleggen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Ja, voorzitter, ik weet niet welke onverlaat mijn naam en ons logo erop heeft gezet, maar ik heb altijd heel duidelijk gemaakt dat ik deze motie overbodig vind gezien de toezegging van de wethouder en aangezien het niet ons gebouw is. Dus ons logo hoeft er helemaal niet op.

De voorzitter: Oké, dat is ook een stemverklaring, denk ik. De heer Boer nog.

De heer Boer: Ja, dank u wel. Wij zullen de motie niet steunen. Het is ons gebouw niet. Bemoei je er niet mee. Er gaan al mensen mee aan de gang. En zoals gezegd: er zijn genoeg gebouwen die in ons eigendom zijn waar wij zelf mee aan de slag kunnen. Dus we zullen dit niet steunen.

De voorzitter: De heer Hulster.

De heer Hulster: We zullen deze motie wel steunen. Het is niet ons gebouw, maar we kunnen ons er natuurlijk wel tegenaan bemoeien. En we zullen er echt aan moeten wennen dat er gewoon op bitumen gewoon prima zonnepanelen kunnen. En dat moet dan wel een beetje mooi gebeuren en dat zal dan innovatie zijn. En daarvoor is dit gebouw dan echt een mooie uitgelezen kans.

De voorzitter: Dank u wel. We gaan de balans opmaken. Wie is voor die motie? Dat zijn GroenLinks, SP, OPHaarlem, ChristenUnie, Actiepartij, Trots Haarlem, CDA en Partij van de Arbeid. Motie is aangenomen. En daarmee zijn we door agendapunt 30 heen. Komen we toe aan agendapunt 31. En het lijkt mij goed om... Mevrouw De Raadt? Oh nee, maar ik wilde namelijk voorstellen dat de heer Van Leeuwen even het voorzitterschap doet, dan kan ik als portefeuillehouder net wat vrijer opereren in de tijd die ons nog rest.

31. Wijziging prostitutiehoofdstuk APV

De heer Van Leeuwen neemt het voorzitterschap over van burgemeester Wienen.

De voorzitter: Zo, geachte leden van de raad. We zijn aangeland bij agendapunt 31 'Wijziging prostitutiehoofdstuk van de APV'. Hier zijn een flink aantal amendementen ingediend en ook een motie. Dus we gaan kijken wie als eerste het woord wil en dat is mevrouw De Raadt van het CDA. Gaat uw gang.

Mevrouw De Raadt: Ja, dank u wel voor het woord, voorzitter. In 2015 is er een regionaal taskforce opgericht. En dit regionale taskforce, waar alle ketenpartners in vertegenwoordigd waren: het RIEC, de gemeente, Belastingdienst, politie, Openbaar Ministerie, GGD en misschien vergeet ik er nog een. Die hebben vervolgens besloten dat het onverantwoord is om nog langer te wachten op landelijke wetgeving. Onverantwoord. Volgens deze experts maken mensenhandelaren op dit moment misbruik van de verschillen in regelgeving tussen gemeentes. En vandaar dat dit regionale taskforce, samen met de VNG, die was ik vergeten want ook zij vinden dit, zelf een modelhoofdstuk prostitutie heeft opgesteld. En veruit de meeste gemeentes, waaronder Amsterdam, hebben deze regels al een hele tijd geleden doorgevoerd. Haarlem is een van de allerlaatste gemeentes waar dit nog moet gebeuren. En terwijl de nood dus al vrij hoog is, aldus dit regionale taskforce. Wat het CDA betreft komen we dan ook snel tegemoet aan de vraag die zij aan ons stellen en stellen we dit prostitutiehoofdstuk vast zoals voorgesteld door dit regionale taskforce in samenwerking met de VNG. Het CDA zal dus voor dit voorstel stemmen en tegen het amendement.

De voorzitter: De heer Sepers van de PvdA.

De heer Sepers: Dank u wel, voorzitter. Vandaag op de kop af 20.762 dagen geleden, we spreken over 4 september 1962, werd in deze gemeenteraad ingenieur I.D. Sepers geïnstalleerd, mijn vader. Hij was raadslid namens de Protestants Christelijke Groepering, een samenwerkingsverband van indertijd Christen Historische Unie en de ARP. Samenwerking met de katholieken was in die tijd nog volstrekt uitgesloten. Het was ook nog de tijd dat er een volbloed communist in de raad zat. En dat was de heer meester M.D. Proper. Hem mocht ik als middelbare scholier voor de schoolkrant een heel interessant interview afnemen over zijn rol in het verzet. In het gezin waarin ik opgroeide werd er stevig gediscussieerd over politiek. Vrijwel het gehele politieke spectrum was vertegenwoordigd. In mijn tienerjaren voelde ik zelf nog enige affiniteit met de liberale stroming binnen de VVD, maar dat veranderde snel. Ik werd gegrepen door Joop den Uyl. Zijn motto... Ja, we hebben het over prostitutie, hè. Zijn motto naar een betere spreiding van kennis, macht en inkomen is in de huidige wereld, met zijn extreme ongelijkheid, nog steeds actueel. Filosoof en politiek denker Hannah Arendt stelt in haar boek 'Was ist Politik' de vraag waar het in de politiek uiteindelijk om zou moeten gaan. En haar antwoord is: niet primair om de zorg van de mens, maar primair om de zorg voor de wereld. En dat is een intrigerende gedachte. Ook een heel moderne gedachte wanneer ik kijk naar het werk van bijvoorbeeld de econome Kate Raworth. In haar boek over de donuteconomie maakt zij aannemelijk dat het haalbaar is om een wereld te creëren waar in ieders basisbehoefte wordt voorzien onder gelijktijdig eerbieding van de ecologische randvoorwaarden. En vanuit deze inspiratiebronnen wil ik mijn politiek handelen in Haarlem, mijn bescheiden steentje aan bijdragen aan een betere wereld. Dan ga ik na dit gepreek over naar het agendapunt zelf, namelijk de wijziging in de APV. En, ja, voor ons is een enorm interessante discussie in de fractie geweest de leeftijdsgrens. Moet het 18 of 21 jaar zijn? Nou ja, het is een legaal beroep, maar het is tegelijkertijd ook een ongewoon beroep. Want we hebben allemaal in de commissie kunnen zien dat de inspreker uit de sector haar inspraak van achter een scherm wilde doen. En dat maakt het op zich natuurlijk al ongewoon. Het is ook een wereld waarin zaken als uitbuiting en mensenhandel, ja, als een soort loerende gieren boven het veld naar hun prooi zoeken. En dat maakt de mensen die in die wereld werken extra kwetsbaar. En, zoals u weet, de PvdA staat ervoor om kwetsbare mensen te helpen en te beschermen en van daaruit hebben wij uiteindelijk de keuze gemaakt om de leeftijdsverhoging van 18 naar 21 te steunen. En natuurlijk: elke grens is willekeurig, maar wij hebben voldoende reden om te zeggen dat 21 in ieder geval beter is dan 18. Het sluit

bovendien aan op het beleid van de omringende gemeenten. Wij hebben dan ook... Wij geven ook geen steun aan het amendement van D66 en GroenLinks om te wachten, want Haarlem neemt zijn eigen verantwoordelijkheid. Er is wel steun voor de onderzoeksmotie naar die taskforce. En als ik dan, ik zie dat mijn spreektijd bijna voorbij is, maar ik ga meteen even in op de andere amendementen. Er zijn door de ChristenUnie vier amendementen ingediend. Wij steunen in principe twee daarvan, namelijk het scheiden van wonen en werk en het aanpakken van klanten die onder weet of onder vermoeden dat ze gebruik maken van de diensten van illegale sekswerker. We hebben ook een positieve grondhouding ten aanzien van twee andere amendementen van de ChristenUnie, namelijk de eerste minimale huurperiode van acht weken om te zorgen dat het niet een soort draaideurbordeel wordt en het weren van minderjarigen. Maar op deze punten wil ik graag eerst een reactie van het college. Vervolgens is er ook nog een amendement van Hart voor Haarlem om de raamprostitutie maar even te verbieden. Op zich is dat een begrijpelijke gedachte, maar het is voor ons wel de vraag of het verstandig is om dat nou rauwelings even op dit moment te regelen, want dat is in de hele voorbereidende fase niet aan de orde geweest. En daar is op zijn minst toch een goed proces van gesprek met de sector, gesprek met omwonenden voor nodig. Dus wat dat betreft ben ik benieuwd naar de reactie van de burgemeester op dat punt. En dan is er ook nog een OPH-amendement om iedereen jonger dan 21 te weren uit de seksinrichtingen. En dat gaat de PvdA nou weer iets te ver, want waarom zou je nou, ja, mensen die daar werken als bijvoorbeeld barmedewerker of -medewerkster of als schoonmaker, waarom zouden die niet jonger dan 21 mogen zijn. Dus dat amendement zullen wij niet steunen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Voor de kijkers thuis en op de tribune: dit was de maidenspeech van de heer Sepers in deze gemeenteraad, dus vandaar dat er zoveel geroffeld werd en niet geïnterrumpeerd, want dat is ook een traditie. Uw termijn, mijnheer Garretsen. Gaat uw gang, SP.

De heer Garretsen: Ja, wie zijn sekswerkers tussen de 18 en 21? Sommige zijn zelfbewuste jonge studentes die wat willen bijverdienen en zich inschrijven bij een escortbureau. Maar er zijn er ook heel veel, die zijn heel zwak. En die waren niet 18 toen ze sekswerker werden, nee die werden toen ze 14 waren slachtoffer van een loverboy en toen ze nog wat ouder werden, werden ze onder dwang gedwongen tot prostitutie, tot sekswerker. En het is een illusie om te denken dat die groep zich houdt aan de papieren werkelijkheid van de verordening van de gemeente Haarlem van op je 18de mag je nog niet; je moet tot je 21ste wachten. Nee, ze waren vaak al op hun 15de en op hun 16de en op hun 17de. En dan wordt er gezegd: ja, we moeten die misstanden die moeten we bestrijden. Maar ik denk dat het collegevoorstel juist die misstanden bevordert, omdat het collegevoorstel bevordert illegale prostitutie onder de 21 jaar. Er is een communicerend vat tussen legale sekswerkers en illegale prostitutie. Dus waar het om gaat is dat je de legale prostitutie die moet je sterk maken en je moet dus meisjes van 18, die soms al vanaf hun 15de gedwongen zijn om sekswerk te doen, die moet je het op een gegeven moment gunnen om in een legale inrichting te kunnen werken. En ...

De voorzitter: Interruptie mijnheer Garretsen van mevrouw De Raadt, CDA.

Mevrouw De Raadt: Ja, dank u wel, voorzitter. Mijnheer Garretsen, ik hoor u zeggen van: nou ja, ik vind het collegevoorstel niet goed. Maar u heeft ook, denk ik, mijn bijdrage gehoord en het is natuurlijk niet zozeer het collegevoorstel. Dit is een voorstel van politie, GGD, Openbaar Ministerie, die hebben met zijn allen geparticipeerd in een regionale taskforce. En die zijn met zijn allen, al die ketenpartners, zijn samen tot een overeenstemming gekomen dat dit de beste verordening is, de beste verordening om misstanden aan te pakken. Kunt u mij uitleggen waarom u, nou ja eigenlijk dus best wel makkelijk de professionele mening van al die zes ketenpartners, nee zeven ketenpartners zelfs, terzijde schuift?

De heer Garretsen: Dat kan ik zeker uitleggen. U weet waarschijnlijk dat er een aantal ministers van Justitie zijn geweest die hebben heel erg bezuinigd op de politie. Die hebben ook een puinhoop gemaakt van de nationale politie. En een van de grootste tekorten bij de politie is de zedenpolitie. Vandaar dat wij die motie van die taskforce zullen steunen. Maar het is gewoon een illusie te denken dat je alleen maar met controle en met politie dat je daardoor de illegale prostitutie kunt opdoeken.

De voorzitter: U heeft weer een reactie van mevrouw De Raadt van het CDA. Gaat uw gang.

Mevrouw De Raadt: Nou ja, goed politie en justitie, GGD et cetera vinden het geen illusie, anders zouden ze dit niet hebben voorgesteld. Maar u zegt ook: ja ik ga die motie van die taskforce ga ik steunen. Maar er is toch juist al een taskforce geweest? Die is in 2015 opgericht en die komen met dit advies. En dit advies vindt u niet goed. Dus gaat u dan net zo lang taskforces oprichten totdat er een gewenst antwoord uitkomt?

De heer Garretsen: Die taskforce die in 2015 is opgericht, die heeft gedweild met de kraan open. Het is hetzelfde met de drugsbestrijding in Noord-Brabant. Het is hetzelfde met project **!** dat bestaat ook een aantal jaar, maar het lost ook gewoon het probleem niet op. En we zullen ermee moeten leren leven dat er gewoon illegale prostitutie in ons land is en dat moeten we zoveel mogelijk beperken. En daar moeten we de concurrentiekracht van de lokale seksbedrijven die moeten we vergroten. En daarom hebben we ook twee moties van de ChristenUnie ondersteund, want die ondersteunen de legale seksbedrijven en die bestrijden de illegale prostitutie met name ook door klanten strafbaar te stellen. En ik zie dat de heer Visser mij wil interromperen.

De voorzitter: Ja, en die krijgt van mij het woord zodra ik u erop gewezen, mijnheer Garretsen, dat u nog twee minuten spreektijd heeft. Twee minuten. De heer Visser van de ChristenUnie, gaat uw gang.

De heer Visser: Ja, ik hoor u een heel betoog houden over die meisjes van 15 en volgens mij zijn we het daar helemaal mee eens, dat dat verschrikkelijk is die dwang die daar achter zit. Eén van de redenen waarom juist alle deskundigen adviseren om die leeftijd te verhogen, is dat het nu vaak zo is dat meisjes van 15, of 16 of 17 in illegale wereld, ja, binnenkomen in de seksindustrie en vervolgens op de dag dat ze 18 zijn legaal achter de ramen komen. En u zegt van: nou dat zou ik voor hun een oplossing vinden, maar dat zijn nog steeds meisjes die er dan op een gedwongen manier ingekomen zijn. Ik zou willen dat die meiden zou helpen... Want die meiden zijn niet daar vrijwillig, of in ieder geval met dwang daar ingekomen. Dus volgens mij is het veel beter om die meiden te gaan helpen dan te zeggen van: nou, ik bied ze een ruimte in de legale sector. En de deskundigen zeggen dus: als je die leeftijd omhoog doet naar 21, dan maak je het voor die illegale sector onaantrekkelijker om even iemand één jaar achter de schermen te houden en dan, zodra die 18 is, voor de schermen. Dus die leeftijd omhoog helpt ertoe dat die meisjes van 15 geen slachtoffer worden. Bent u bekend met die onderzoeken daarover?

De heer Garretsen: Ik stel u een wedervraag. Heeft u liever dat een 18-jarig meisje prooi blijft van allerlei uitbuiters of van mensenhandel of heeft u liever dat een 18-jarig meisje in een legale inrichting werkt?

De heer Visser: Geen van beiden hoor ik hier aan mijn rechterzijde. Nee, het gaat erom dat wij dingen die fout zijn, dus uitbuiting, mensenhandel, moeten bestrijden. En ik ben het helemaal met u eens met uw pleidooi over de zedenpolitie en dat we daar veel meer moeten doen en dat we veel meer aan de aanpak moeten doen, maar daar helpt die leeftijdsverhoging naar 21 jaar helpt daarbij. Dat zegt de politie, dat zegt de nationale rapporteur mensenhandel, dat zegt de GGD ga zo maar door.

De voorzitter: En nu ga ik even ingrijpen, want ik zie aan de gezichten van uw collega's dat u een commissievergadering aan het over bent, want ik zie mensen gaan zuchten en steunen en een beetje zo met hun hoofd heen en weer. Dus houd het alstublieft kort en bondig in het politieke debat hier. Mijnheer Garretsen.

De heer Garretsen: Ik denk dat de heer Visser zich, en ook anderen, zich schuldig maken aan de papieren werkelijkheid en ik volg uw advies. Ik houd het nu kort.

De voorzitter: De heer Rijssenbeek zie ik, van D66. Gaat uw gang.

De heer Rijssenbeek: Ja, dank u wel, voorzitter. Deze discussie hebben we in de afgelopen anderhalf jaar vijf keer gevoerd. Dat is goed nieuws. Dat betekent dat ik het in mijn 1 minuut 46 prima kan samenvatten. Ik sluit me voor een groot deel aan bij mijnheer Garretsen. En die papieren werkelijkheid is ook nog eens een keer zo, even los van de vraag of het nou 21 of 18 moet zijn, wat mij betreft dat aan de landelijke wetgever is. Op het moment dat de landelijke wetgever besluit tot 21 en je houdt je daar niet aan, dan wordt het ook een misdrijf. Op het moment dat wij het hier in Haarlem in de APV regelen dat de leeftijd van 18 naar 21 gaat, dan wordt het een overtreding in de APV. Dat betekent dat je zit in de categorie hondenpoep en zwerfafval met navenante geldboetes, misschien een categorie hoger. Daar gaat de legale sector zich misschien aan houden, maar dat betekent dat die hele groep automatisch de illegaliteit in wordt geduwd.

De voorzitter: Eerste interruptie van mevrouw De Raadt van het CDA.

Mevrouw De Raadt: Ja, dank u wel, voorzitter. Wat vindt u van de taskforce, nogmaals bestaande uit politie, Openbaar Ministerie, GGD en cetera, VNG en die zeggen dat het onverantwoord is, onverantwoord, om nog langer te wachten op landelijke wetgeving. Vandaar dat zij dus aan ons vragen, aan alle regio's in de gemeente Haarlem, om alsjeblieft wel deze regels door te voeren. Mochten wij dat niet doen, dan zijn we daar dus wel zo'n beetje de enige in en is dat dan niet inderdaad onverantwoord?

De voorzitter: De heer Rijssenbeek, D66.

De heer Rijssenbeek: Ja, voorzitter. Dit debat hebben we al vijf keer gevoerd. Het is wat ons betreft aan ons als volksvertegenwoordigers om hier een keuze te maken. Het is zo dat het maken van een overtreding van de leeftijdscategorie 18 tot 21 dit probleem dit echt niet gaat oplossen. Als het onverantwoord is, dan is het ook aan de landelijke wetgever om daar iets van te vinden. Voorzitter, om die reden hebben wij ook een amendement ingediend. Die ga ik niet toelichten. U kunt dat ook nalezen. Wat wat mij betreft veel belangrijker is, is dat we het met elkaar in deze raad over 95% eens zijn, namelijk dat de regels ten aanzien van het aanpakken van misstanden echt stevig verbeterd moeten worden, maar dat er ook handhaving en naleving daarvan moet plaatsvinden. En daar is mijn zorg. Want als je kijkt wat er op dit moment wordt gedaan, dan is dat niet heel veel. Er is een regionale samenwerking, deze afgelopen jaar, dat staat in een antwoord op mijn vragen, regionaal, dus in de hele eenheid Noord-Holland, veertig keer een controle geweest. Dat moet echt meer. Er moet beter worden samengewerkt, zeker ook omdat de politie een terugtrekkende beweging maakt en onze handhaving die het al zo druk heeft, zal dat moeten overnemen.

De voorzitter: En dat was uw spreektijd. En dan heeft u een interruptie en dan komt het wonderbaarlijke fenomeen dat u geïnterrumpeerd gaat worden, maar niet meer kan reageren. Mijnheer Visser van de ChristenUnie.

De heer Visser: Ja, een belangrijk argument in uw amendement is dat u bang bent voor verplaatsing naar de illegale sector. Dus verhoging van de leeftijd en dan zou die meiden van 18 tot 21 in de illegale sector terecht komen. Nu hebben allerlei gemeenten het al verhoogd. Ik ken geen enkel rapport waarin staat dat in die gemeenten het is gebeurd dat er meiden zijn verdwenen in de illegale sector. Dus volgens mij is het bij u een onderbuik argument. Heeft u bewijs dat dat gebeurt? Volgens mij heeft u dat bewijs namelijk niet en dan vindt ik dat het gelijk aan de kant van de nationaal rapporteur is.

De voorzitter: Volgens mij kan dit in één seconde met een ja of een nee.

De heer Rijssenbeek: Nou, iets meer secondes nodig. Als ik bijvoorbeeld het rapport van de nationaal rapporteur lees, dan lees ik dat in de sector waar het echt een zwaar misdrijf is, namelijk in de leeftijd onder de 18, waarbij het als klant een zedenmisdrijf is en als pooier een misdrijf is waar een gevangenisstraf van dubbele cijfers in voorkomt, zijn er alleen al iets van 1320 meisjes die slachtoffer zijn van seksuele exploitatie, waarvan slechts 11% in beeld is. Dus laat ik me omdraaien: zelfs al zou je die leeftijdsgrens verhogen, gaan we daarmee het probleem oplossen als alleen al in die sector, waar de straffen, zo hoog zijn en het effect zo laag en wij gaan hier ...

De voorzitter: En dit debat gaan we nu onderbreken. Want u heeft...

De heer Rijssenbeek: ... wij gaan hier een overtreding invoeren met een geldboete daarop en u denkt dat u daarmee het verschil gaat maken.

De voorzitter: U heeft geen spreektijd meer. En dit is in de commissie ook uit den treuren besproken. Dus ik ga kijken wie er dan ... voor een termijn. De heer Hulster van de Actiepartij. Gaat uw gang.

De heer Hulster: Dank u wel, voorzitter. Ja, de argumenten over mensen de illegaliteit in drukken al dan niet, zijn voor ons niet zo belangrijk, want wij vinden echt dat je als gemeente heel duidelijk moet zijn. Het is een psychologisch zwaar beroep, psychisch zwaar beroep, dus vinden we dat 21 jaar daar een goede leeftijd voor zou zijn. We zouden graag willen dat het rijk zo snel mogelijk de regels aanpast, maar als wij als een van de grotere gemeentes ook dat in de APV opneemt, zal dat wat meer opdruk opleveren zodat het rijk misschien sneller gaat bewegen. Wat betreft... Dan wil ik nog graag iets zeggen over de motie 'Taskforce mensenhandel' en daar hoor ik het steeds... Daar gaat het steeds over... Het gaat allemaal over repressie. Als mensen in de illegaliteit, daar moeten dus tegen optreden enne, maar ik denk dat we ook het omgekeerde moeten doen. We moeten de mensen ook, de dames, of als het heren zijn, ook helpen om uit dit situatie te komen. En dat mis ik, ja dat is misschien niet het moment om het daarover te hebben, maar daar moeten we het echt een keer over hebben. Een goeie taskforce straft niet alleen maar, biedt ook een uitweg voor mensen die aangetroffen zijn in de illegaliteit.

De voorzitter: De heer Aynan van de fractie Jouw Haarlem.

De heer Aynan: Dank u wel voorzitter. Ik ben een raadslid dat er meestal op afgaat als er iets op de agenda staat, maar bij dit onderwerp twijfelde ik. En wat dat betreft rust er echt een taboe nog op prostitutie. En toch ben ik uiteindelijk langs 't Poortje, De Rode Lantaarn en Penthouse langs geweest en ik wil vooral Karen van Penthouse bedanken voor haar openheid. En ik ben tot de conclusie gekomen dat we via de APV eigenlijk heel moeilijk misstanden in de prostitutie kunnen aanpakken, omdat die zich vooral in de illegaliteit afspelen. Het doet me denken aan mijn eigen ervaring met TX-Keurmerk, toen ik nog mijn eigen taxibedrijf had. Ik had een TX-Keurmerk, dat kost heel veel moeite, maar er waren ontzettend veel anderen die ook zo'n sticker hadden

met TX-Keurmerk. Ik kreeg controle en er stonden ontzettend veel andere taxi's op het station en die werden niet gecontroleerd omdat die officieel niet aangesloten waren bij TX-Keurmerk. Dus je pakt eigenlijk de welwillenden aan. Voorzitter, we maken eigenlijk regelgeving voor degenen die al van goede wil zijn en degenen die ik gesproken heb die hebben absoluut geen moeite met de verhoging van de leeftijd van 18 naar 21. Het komt bij hen eigenlijk helemaal niet voor dat er vrouwen aan het werk zijn die jonger zijn dan 21. En over mensen van goede wil gesproken: misschien is het wel een idee om hier, in navolging van een keurmerk voor coffeeshops, hier ook iets van een Haarlems keurmerk te introduceren. Dus de motie van de 21 zullen we steunen. De andere niet.

De voorzitter: Wilt u ook zo voorzichtig afronden, mijnheer Aynan. U spreektijd is ook op.

De heer Aynan: Voorzitter, de coulance tijdens de kadernota werkte heel rustgevend. Voorzitter, de motie of amendement van ChristenUnie over het verplicht aantal van vier weken ofzo, dat is echt onwerkbaar. Omdat je... Het is een soort van dat je de haringboer, ja, dat je daar alleen maar 1000 haringen in een keer kan afnemen. Dat werkt gewoon niet, dus dat zullen we niet steunen. Ook de motie of amendement van D66 niet. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: En dank u wel, mijnheer Aynan. Mevrouw Kok van de OPH, gaat uw gang voor uw termijn.

Mevrouw Kok: Dank u wel, voorzitter. Nog voldoende spreektijd, maar ik zal het kort houden. Wij sluiten ons helemaal aan bij het CDA. We willen ook heel graag de leeftijd naar 21 jaar. We willen daar nog wel een statement bij maken door middel van ons amendement 'Geen werkenden onder de 21 in de seksinrichtingen'. In ons amendement stellen we voor iedereen, PvdA ook de barmedewerkster, moet minimaal 21 jaar oud zijn. Dat wilde ik nog even toelichten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Kok. U lukt het wel om kort te zijn. Wat goed. De heer Van den Doel, GroenLinks.

De heer Van den Doel: Dank u wel, voorzitter. Ja ook GroenLinks staat achter deze verandering in de APV, maar die wil voor wat betreft 21 wachten op landelijke wetgeving. Ik denk dat de heer Van Rijssenbeek het uitstekend heeft gezegd, net als de heer Garretsen. En daar zijn we het mee eens. En de rest hebben wij al gezegd in de commissievergadering, dus daar wil ik het graag bij laten. Ik dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van den Doel. Wie volgt voor een termijn? De heer Visser van de ChristenUnie.

De heer Visser: Voorzitter, de inhoud van mijn amendementen is al besproken, dus die zal ik voor de rest niet toelichten. Het gaat vanavond vooral om het voorstel om de leeftijdsgrens te verhogen en het voorstel van D66 onder andere om dat toch nog niet te doen. Eerder vanavond wees mevrouw Klazes naar de expertise van de beroepsgroep toen we het over de Jeugdzorg hadden. En het voorstel van het college is ook gebaseerd op expertise van deskundigen, de nationale rapporteur mensenhandel, de GGD, de politie, het Scharlaken Koord. Allemaal zeggen ze dat het voorstel voor het college zeer gewenst is. En zelfs zo'n 200 sekswerkers die inspraak hebben geleverd bij de besluitvorming in Amsterdam over ditzelfde voorstel, die zeiden: die leeftijd moet omhoog. Ja, de landelijke wetswijziging, zeg ik tegen D66, is ook zeer gewenst, maar we moeten daar niet langer op wachten. En het is van belang dat we nu een regionaal afgestemd voorstel aannemen. Amsterdam heeft het al gedaan, Alkmaar, Haarlemmermeer, dus wij stellen voor echt daarbij aan te sluiten. Ja en het risico. D66 zei in een laatste reactie op mijn interruptie nog van: ja, er is heel veel mis in die illegale

branche. Daar ben ik het helemaal met u eens. En dat is verschrikkelijk wat daar gebeurt, maar het was geen antwoord op mijn vraag. Het antwoord op mijn vraag was: vindt die verschuiving naar de illegaliteit bij die jonge groep daadwerkelijk plaats? Dat is in al die gemeenten waar dit al is doorgevoerd, is het niet gebeurd, althans ik ken geen enkel artikel of onderzoek die dat aantoon. Dat argument, wat centraal staat in het amendement van D66, is puur onderbuik, is niet bewezen. En dan zeg ik: volg de nationaal rapporteur mensenhandel, volg de deskundigen die ons dit aanraden. En daar houd ik het bij gezien het tijdstip.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Visser. Zijn er nog andere partijen met een termijn? Nee? Dan stel ik voor dat we gaan naar de portefeuillehouder, burgemeester Wienen.

Burgemeester Wienen: Dank u wel, voorzitter. Ik zal me in eerste even concentreren op het punt waar ook de meeste discussie over is: over die leeftijdsgrens. Maar alle voorstellen, zoals ze u zijn voorgesteld, komen inderdaad van een regionale werkgroep waarin de partijen die mevrouw De Raadt noemt vertegenwoordigd zijn, zelfs nog meer. En dat is niet alleen iets wat toen speelde, maar wij lopen als regio op het ogenblik redelijk voorop. We hebben ook een aanvraag gedaan bij het ministerie om te komen tot een subsidiëring van een speciaal project om harder te werken tegen uitbuiting en mensenhandel onder andere in de prostitutie. Er wordt in het kader van de ondermijning door ons extra aandacht aan gegeven, dus het loopt regionaal. De vraag is nu even van: hoe ga je dat plaatselijk ook in regelgeving een plek geven. Waarom een verhoging naar 21 jaar? De essentie is wat we in de praktijk zien, dat is dat er veel jongen mensen, de heer Rijssenbeek heeft dat terecht gezegd, veel jonge meisjes terecht komen in gedwongen prostitutie. Het is zo dat vrij veel meisjes van buiten hier komen, in asielprocedures terechtkomen, vervolgens verdwijnen in de illegaliteit. Uit onderzoek blijkt dat over het algemeen sprake is van mensen die dan schuld hebben opgebouwd, hier zijn, familie wordt bedreigd in het eigen land en men zit gedwongen in de prostitutie. Dit is echt een heel groot probleem. Een probleem wat door de rapporteur mensenhandel wordt aangekaart, maar ook door partijen als het Nidos die de opvang van minderjarige asielzoekers doet en zegt: dit is echt een immens probleem; wij willen daar wat tegen doen. Ik denk de suggestie dat wij met deze maatregel die wordt voorgesteld dat we daarmee het probleem eigenlijk een beetje laten voortbestaan, omdat dat toch in de illegaliteit zit. De praktijk wijst uit dat juist deze uiterst kwetsbare doelgroep heel gemakkelijk doorschuift, ook naar legale bedrijven, simpelweg omdat er een ongelofelijke angst is voor de positie van de pooiers, de positie van partijen die hen hier gebracht hebben, waar ze schulden bij hebben en waar familie onder druk staat. Dus dat betekent: het gebeurt illegaal, maar het schuift ook door naar de legale sector.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Garretsen, SP.

De heer Garretsen: Ik denk dat meisjes en jongens die worden uitgebuit in het illegale circuit, dat die beter af zijn als ze op een gegeven moment in een legale inrichting werken waar u, als burgemeester, het toezicht op kan houden. En ik snap absoluut niet dat u de illusie heeft door een verandering in de APV de werkelijkheid te veranderen. Het blijft een papieren werkelijkheid. Als u zegt: 30 jaar, dan gaat toch ook niet iedereen wachten tot hun dertigste. Het is echt, ook wat de heer Rijssenbeek zegt: u heeft het niveau van poep moeten enzo. Dat verandert echt de praktijk, de werkelijkheid niet. En nogmaals: uitgebuite meisjes zijn beter af in een legale inrichting dan gewoon in het illegale circuit.

Burgemeester Wienen: Met alle respect, maar ik heb het idee dat de discussie die we hier voeren, over dit soort dingen, dat dat heeft te maken met een soort irreële wereld. De wereld van die keiharde uitbuiting van mensen, dat is de wereld waar ik gemotiveerd ben om tegen op te treden. Waar we regionaal van hebben afgesproken: we gaan daar nog veel harder op inzetten. Ik vraag aan het ministerie om daar extra geld ook voor in te zetten. Wij willen die strijd aangaan, maar één van de elementen van die uitbuiting is simpelweg dat

mensen ook in de legale sector onder die immense druk blijken te staan en daar tegen hun zin moeten werken. Vervolgens blijkt dat uit de sector zelf aangegeven wordt van: jonge meisjes, die leeftijd van 18 tot 21 jaar, zijn sowieso veel kwetsbaarder. U hebt daar in de commissie een inspraakreactie op gehoord. Dat is wat ik ook uit de professionele wereld hoor. En ik begrijp eerlijk gezegd niet wat er eigenlijk tegen is. Er zijn 117 gemeenten in Nederland die dit al geregeld hebben. Die hebben de leeftijd naar 21 jaar verhoogd. Degenen die het niet gedaan hebben die zeggen voor een belangrijk deel: het komt in onze gemeente niet voor, dus wij hebben, de legale sector, dus wij hebben geen prostitutiebedrijven, dus nou ja, wij zien nog niet de noodzaak om dat te doen. Er zijn er ook die zeiden van: het gaat landelijk geregeld worden.

De voorzitter: De burgemeester was heel goed in komma's zetten, zoals u gewend bent. Ja, er zijn heel veel komma's. Ik zou nu even een punt inlassen en kunt u interrumpen, mijnheer Garretsen. Gaat uw gang.

De heer Garretsen: Dank u wel. Ik werp de illusie verre van mij of de insinuatie dat u zegt dat de SP niet keihard uitbuiting wil bestrijden. Dat willen wij net zo goed als u, maar wij denken dat u het verkeerde middel hanteert, dat u juist de uitbuiting verergert in plaats van bestrijdt.

Burgemeester Wienen: Ik heb, want dat is een stelling, ik weet niet precies waar die stelling vandaan komt. Er is in ieder geval geen enkel studie die ik ken, op dit terrein, die dit zegt wat u zegt. Het is een onbewezen stelling. Ik heb omgekeerd wel gevraagd bij een aantal gemeenten die dit gedaan hebben van: hebben jullie, omdat ik weet dat daar ook de illegale sector wordt aangepakt, hebben jullie het idee dat er door die verhoging van die leeftijdsgrens een verschuiving plaatsvindt. Ik heb te horen gekregen van de gemeente Groningen: nee, wij hebben die indruk absoluut niet. Ik heb te horen gekregen van de gemeente Alkmaar: geen sprake van, wij zien dat verband absoluut niet. Ik heb het gevraagd aan de gemeente Emmen. De gemeente Emmen zegt: nee dat verband zien wij niet. De gemeente Utrecht die heeft de legale sector heel zwaar aangepakt. Die heeft een heel gebied waar die geconcentreerd was opgedoekt en gezegd van: het interessante is dat we nauwelijks een verschuiving zien of helemaal niet zelfs; we kunnen het gewoon niet aantonen naar de illegale sector. Dat betekent dat dat helemaal nog niet zo simpel gaat als u nu suggereert. En wat ik zeg is in ieder geval niet gebaseerd op een bewering, maar gebaseerd op het navragen bij gemeenten waar ze dit gewoon in de praktijk doen. Niet een paar buitenissige gemeenten, maar de gemeenten waar dit probleem speelt: Amsterdam, nou ja, Groningen. Ik kan het herhalen, maar het zijn er 117 ondertussen in Nederland.

De voorzitter: Nu doet er zich het mooie fenomeen voor, dat zien mensen thuis niet en dat ziet u misschien ook niet, portefeuillehouder, dat er ondertussen al raadsleden mij gebaren aan het zijn naar hun horloge en dan bedoelen ze: het is al elf uur geweest. In ons Reglement van Orde staat dat wij om elf uur afronden. Nu zijn we midden in... dat wou ik net zeggen. Nu zijn we midden in een punt en stel ik voor dat we dit punt gaan afmaken, maar let u alstublieft op de lengte van uw bijdrage. En u al helemaal, mijnheer Garretsen, want volgens mij heeft u nog enkele luttele seconden spreektijd.

De heer Garretsen: Dan zal ik het uitsluitend houden bij de constatering dat het gevolg van deze wijziging van de APV is dat meisjes in de illegale prostitutie blijven hangen.

Burgemeester Wienen: Nee, wij maken het moeilijker om door te stromen naar de legale prostitutie. En dat gebeurt wel. En daar wil ik proberen wat aan te doen, net zo goed als het aanpakken van de illegale sector. En daar kunt u me ook op aanspreken, want ik ben gemotiveerd om dit dieprijste verschijnsel, waarin mensen uitgebuit worden en zelfs handel in mensen gedreven wordt, om dat aan te pakken zo hard als het maar kan. Wat mij betreft gaat het niet om een papieren werkelijkheid. Er wordt gezegd: ja, maar in die illegale sector

daar staan veel zwaardere straffen op; wat denk je dan te bereiken met een paar boetes in de legale sector. Wat ik denk te bereiken dat is dat de legale bedrijven die hebben onze controles, als wij daar constateren dat ze overtredingen maken, dan is dat niet alleen een kwestie van boetes, maar dan gaan we ook praten van: joh, jij houdt je niet aan de regels en dat heeft consequenties. Dus wij kunnen met elkaar wel degelijk ze zwaarder aanpakken op het moment dat bedrijven het toch doen. Mijn ervaring is ook, dat hoor ik ook van andere gemeenten, dat als de gemeente dat doet en de controleurs van de gemeente letten daarop, dat de bedrijven zich daar ook op aanpassen. Dus ik zou zeggen: misschien moet u over uw schaduw heen springen. De Raad van State heeft vorige maand een uitspraak gedaan waarin een aantal bedrijven zeiden van: wij vinden dat het illegaal is dat gemeenten dit doen; dat mogen ze toch niet doen. U zou het eens moeten lezen wat de Raad van State daarvan zegt. Die maakt er compleet gehakt van. Die zegt: gemeentes staan volkomen in hun recht; het is ook volstrekt logisch dat dat gebeurt. Er is landelijk een redelijke consensus over. Dat dat wetsontwerp nog niet allang is aangenomen heeft niets te maken met deze discussie, want daar was brede steun voor, zowel in de Eerste als in de Tweede Kamer. Ik denk, het lijkt erop alsof we een soort discussie voeren over een soort principe, terwijl het gaat om concrete mensen. Dan ga ik nog even naar de moties. De eerste over de minimale verhuurperiode van werkruimte, daar hebben we als college twijfel over. Eerlijk gezegd: de suggestie is dat de prostituee op die manier gedwongen wordt langer te huren. De werkelijkheid is dat over het algemeen juist niet de prostituee huurt, maar iemand die de prostituee achter de ramen zet en door te zeggen dat dat een bepaalde periode moet zijn, maken we het voor die mensen helemaal niet moeilijker. Die kunnen er ook iedere keer andere mensen neerzetten. Ik vraag me af of dit de beoogde werking heeft. Minderjarigen niet in seksinrichtingen, dat lijkt mij een logische opmerking eigenlijk. Ik denk ook dat het inderdaad beter is als dat niet gebeurt, dus dat zou ik willen steunen. Het amendement over verbodsbepalingen voor klanten dat is echt een principieel punt. Wil je dat wel/wil je dat niet? Dat stond eerst in het wetsontwerp dat is ingetrokken. Daar is later weer van gezegd: moeten we dat eigenlijk nou wel willen; moet je niet gewoon de exploitanten aanpakken in plaats van de prostituees of de klanten? Aan de andere kant, je kunt ook zeggen: klanten als die een idee zouden kunnen hebben dat het illegaal is, dan moeten ze dat toch eigenlijk ook niet doen en dan zou je wel degelijk strafbaar moeten stellen, net zo goed als bij minderjarigen bijvoorbeeld.

De heer Garretsen: De spreektijd van het college is al enige tijd op.

De voorzitter: Goed, enige tijd: 10 seconden ongeveer. En ik dacht dat u wel antwoorden zou willen hebben op de moties en amendementen.

Burgemeester Wienen: Ik ga zo snel mogelijk. Eigen huis voor sekswerker, amendement 4, steun ik van harte. Ik denk dat we de positie versterken als wij zeggen van: je mag niet ook de nacht doorbrengen in het bedrijf waar je zit, want dat betekent over het algemeen dat ze daar weer voor moeten betalen en dat ze nog afhankelijker gehouden worden, doordat ze ook voor hun woonruimte afhankelijk zijn van de exploitant. Dus steun daarvoor. Niemand jonger dan 21 jaar werkzaam in een seksbedrijf: dat lijkt mee eerlijk gezegd een veel minder relevant punt dan het punt waar we het echt over hebben, namelijk geen prostitutie onder de 21 jaar en daar zou ik het eigenlijk op willen concentreren. En dan, ja, nog even wat meer geduld. Ik zou zeggen: jongens laten we niet zeggen "nog even wat meer geduld", maar gewoon aanpakken nu en niet uitstellen. Wat betreft de motie 'taskforce mensenhandel'. Als ik heel eerlijk ben: alles wat u wilt daar zijn wij op het ogenblik mee bezig. Dus in die zin heb ik niet het idee dat dit nog echt iets gaat toevoegen. En eigenlijk zou ik willen zeggen tegen de indieners van deze motie, dat zijn dezelfde die zeggen: hou die leeftijd nou op 18. Als u nou begint met de regionale samenwerking te belonen door te zeggen: nou ja, oké, laten we die 21 inderdaad maar doen, dan laat u ook zien dat het u menens is in de samenwerking en ik zou dat wel heel mooi vinden. Dat waren de moties.

De voorzitter: Dank u wel. Er is nog een tweede termijn van de heer Sepers van de PvdA. Die heeft ook nog spreektijd, dus gaat uw gang.

De heer Sepers: Niet zozeer een tweede termijn, maar de burgemeester heeft nog niet gereageerd op...

De voorzitter: U heeft geen spreektijd meer, inderdaad

De heer Sepers: ...amendement, nee maar als ik een vraag gesteld heb die niet beantwoord wordt, mag ik wel een vraag stellen ja?

De voorzitter: Zeker. Zeker.

De heer Sepers: En de burgemeester heeft nog geen reactie gegeven op het amendement over de raamprostitutie.

De voorzitter: Ja, oké, het amendement over de raamprostitutie.

Burgemeester Wienen: U hebt helemaal gelijk, want dat was de laatste. En dat is het college sympathiek. U hebt in de collegenota gelezen dat wij vinden dat dat eigenlijk, wat ons betreft, ook niet meer, nou laat ik maar zeggen, niet meer van deze tijd is. Ook niet menswaardig eigenlijk hoe dat gaat. Maar wat ons betreft is dit te vroeg. Want, je kunt niet zomaar, terwijl er een aantal bedrijven zijn in de gemeente die dit doen, vergund, zeggen: maak in één klap dat onmogelijk. Dat vraagt een zorgvuldige voorbereiding. Dus het is niet zo dat wij principieel daar anders naar kijken, maar wel dat wij zeggen: praktisch kun je dat niet zo op dit moment zonder voorbereiding doen.

De voorzitter: Dan gaan er wat handen omhoog en ik weet natuurlijk niet waar het over gaat, maar de heer Hulster wil reageren. Want u heeft allen geen spreektijd... ja, u heeft nog wel spreektijd, mijnheer Hulster, dacht ik. Goed gespaard. Gaat uw gang.

De heer Hulster: Ja, ik had gevraagd: komt er... Bij de taskforce is er ook ruimte voor een helpende hand. Kunt u daar iets over zeggen, burgemeester?

De voorzitter: We gaan even kijken wat er nog meer voor opmerkingen zijn. De heer Aynan van Jouw Haarlem heeft ook een opmerking en heeft ook geen spreektijd meer.

De heer Aynan: Graag alsnog een reactie op het idee van een keurmerk.

De voorzitter: Het idee van een keurmerk nog een korte reactie. Nee, ja, dan gaan we naar de burgemeester en wetende dat hij geen spreektijd meer heeft.

Burgemeester Wienen: Heel kort. De helpende hand dat, daar ben ik volkomen met u eens. Daar zijn wij overigens mee bezig. Het Scharlaken Koord wat ingesproken heeft in de commissie is ook in Haarlem actief om juist hulp te geven. En dat steunen we als gemeente ook. En het keurmerk: eigenlijk heb ik net aangegeven dat ik inderdaad in die richting denk. Het gaat er mij ook niet om dat we zeggen: we zetten een boete op bepaalde dingen. Het gaat erom dat wij zeggen: wij willen dat de vergunde sector hier, dat die zich ook aan bepaalde regels moet houden, juist ook als het gaat bijvoorbeeld om die leeftijd. En of dat met een keurmerk gaat of met de vergunningen. In ieder geval kunnen we langs die lijn wat bereiken.

De voorzitter: Ja, en ik vind het lastig als u weer gaat reageren.

De heer Aynan: Komt de portefeuillehouder daarop terug, voorzitter.

De voorzitter: Oh, of de portefeuillehouder een toezegging kan doen, bedoelt u? Dus: wil de portefeuillehouder er later op terugkomen?

Burgemeester Wienen: Ik wil er in ieder geval later op terugkomen, want dan kunnen we nog even kijken of de vorm een keurmerk moet zijn of juist een strikte manier van omgaan met de vergunningverlening.

De voorzitter: Oké, dan stel ik voor dat wij overgaan tot besluitvorming en dus gaan stemmen. Zoals u gewend bent in deze raad zullen wij eerst over de amendementen stemmen. Ik zal ze telkens voorlezen. Dan over het voorstel en dan over de moties. Moeten er nog amendementen ingetrokken worden? Naar mijn weten niet. Ik heb daar niks over gehoord, in ieder geval. Ik kijk nog even of er mensen nu heftig beginnen te bewegen. Dat is niet het geval. Dan hebben wij het nog steeds over agendapunt 31 'Wijziging prostitutiehoofdstuk van de APV' en daar zijn een aantal amendementen ingediend. Allereerst amendement 31.1. Oh, punt van orde. Mijnheer Rijssenbeek.

De heer Rijssenbeek: Nou ik vind, ... dat u aan die kant zit, maar volgens mij kan de burgemeester gewoon de stemming weer van u overnemen en dan kunt u hier op dit stoeltje zitten om zelf uw hand op te steken.

De voorzitter: Ah, kijk, u heeft een stem nodig. Nou. Dat zullen we maar regelen hè.

De heer ...: Je kan toch ook op die stoel je hand opsteken!

Burgemeester Wienen neemt het voorzitterschap over van de heer Van Leeuwen.

De voorzitter: Ik wil graag de heer Van Leeuwen danken voor de uitstekende voorzitter. Dan gaan we nu stemmen en dat gaan we eerst doen over de amendementen.

Mevrouw ...: Voorzitter, wij willen ons amendement terugtrekken. Is dat goed?

De voorzitter: Ja. 31.8 is dat. Oké. Dan gaan wij naar amendement 31.1 'Minimale verhuurperiode werkruimte'. Ik ga ervan uit dat als ik geen vingers zie, dat er ook geen stemverklaringen zijn, maar er is wel een stemverklaring. De heer Aynan.

De heer Aynan: Voorzitter, het betreft hier niet alleen, zoals u zei, mensen die ingehuurd worden, maar ook om heel veel zzp'ers en dan is dit echt gewoon onwerkbaar. Moeten we niet willen. Tegen.

De voorzitter: Goed. Wie is er voor. Dat zijn SP, OPHaarlem, ChristenUnie, Actiepartij en CDA. Dat is niet genoeg dus verworpen. Tweede amendement 'Minderjarigen niet in seksinrichtingen'. Geen stemverklaringen. Wel, de heer Aynan.

De heer Aynan: Voorzitter, het gaat hier inderdaad soms ook om schoonmaakpersoneel of ander personeel dat niets te maken heeft met sekswerken zelf. Dus tegen.

De voorzitter: Dank u wel. Ja, de heer Van den Doel.

De heer Van den Doel: Ja, dat kan geregeld worden bij vergunning en inderdaad andere mensen kunnen dan ook niet meer die daar wel iets te zoeken hebben, maar wel jonger zijn dan 21. Dus wij zullen dat niet steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we, ah de heer Rijssenbeek.

De heer Rijssenbeek: Ja, voorzitter. Als gezegd: D66 wil echt vanuit haar eigen overtuiging van wat werkt en wat niet werkt een stevige bijdrage leveren aan de bestrijding van misstanden. Dus we zullen de overige amendementen van ChristenUnie zeker wel steunen. Net zoals ons eigen amendement natuurlijk, wat overigens mede door de VVD is ingediend. Want dat had ik net geen tijd meer om dat in de spreektijd te zeggen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Amendement 2, wie is daar voor? Dat is, eens even kijken, D66, OPHaarlem, ChristenUnie, Liberaal Haarlem, Hart voor Haarlem, Actiepartij, CDA en Partij van de Arbeid. Is aangenomen. Dan amendement nummer 3 'Verbodsbepalingen klanten'. Geen stemverklaring. Wie is daar voor? Dat is GroenLinks grotendeels, helemaal, ja, D66, SP, ChristenUnie, Actiepartij, CDA en Partij van de Arbeid. Dat is aangenomen. Dan gaan we naar 'Eigen huis voor sekswerker', 31.4. Geen stemverklaring, oh wel? Ja? De heer Garretsen.

De heer Garretsen: Ook hier moeten we het weer over de werkelijkheid hebben. Veel sekswerkers, zeker in illegale inrichtingen, die hebben geen eigen huis. En dat betekent dus dat ze worden veroordeeld tot straatprostitutie met alle gevolgen van dien. Dus de SP zal van harte tegen dit amendement stemmen.

De voorzitter: Even kijken, de heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Ja, wij gaan voorstemmen en wij hopen dan dat iedereen die geen huis heeft, want wij vermoeden dat er ook mensen tussen zitten zonder huis, dat die dan gratis een huis krijgen van de gemeente Haarlem.

De voorzitter: In ieder geval hebt u zelf geregeld dat mensen wel een onderdak moeten hebben. Ik kijk even, wie is daar voor; voor de motie? Dat zijn GroenLinks, D66, OPHaarlem, ChristenUnie, Liberaal Haarlem, Hart voor Haarlem, Actiepartij, Trots, CDA en Partij voor de Arbeid. Is aangenomen. Dan het amendement van OPH 'Niemand jonger dan 21 jaar werkzaam in een seksbedrijf'. Stemverklaring? Niet. Wie is voor dat amendement? Dat is de OPHaarlem, ChristenUnie en de Actiepartij. Dat is verworpen. Dan het amendement van D66, GroenLinks Haarlem 'Nog even wat meer geduld'.

De heer ...: Voorzitter, punt van orde. Ik zou graag over het amendement van D66, gezien de belangrijke discussie daarover, zou ik hoofdelijke stemming willen.

De voorzitter: Goed. Laten we daar... Goed twaalf. We gaan het gewoon doen, want dat werkt zo. Ja? De heer Aynan nog een stemverklaring? Ja? De heer Aynan.

De heer Aynan: Ja, voorzitter. Tegen. Want er is eigenlijk geen enkel argument, zelfs ook uit de branche, om hier tegen te zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Ja, ik begrijp wat u bedoelt in ieder geval. De stemming begint bij de heer Dreijer.

Mevrouw ...: De heer Dreijer.

De heer Dreijer: Tegen.

Mevrouw ...: De heer El Aichi.

De heer El Aichi: Tegen.

Mevrouw ...: Mevrouw Steyger.

Mevrouw Steyger: Voor.

Mevrouw ...: Mevrouw De Raadt.

Mevrouw De Raadt: Tegen.

Mevrouw ...: De heer Hulster.

De heer Hulster: Tegen.

Mevrouw ...: De heer De Groot.

De heer De Groot: Voor.

Mevrouw ...: De heer Visser, ChristenUnie.

De heer Visser: Tegen.

Mevrouw ...: Mevrouw Wisse.

Mevrouw Wisse: Tegen.

Mevrouw ...: Mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Tegen.

Mevrouw ...: Mevrouw Leitner.

Mevrouw Leitner: Tegen.

Mevrouw ...: De heer Van Leeuwen.

Mevrouw...: Voor.

Mevrouw ...: Ja, dat krijg je er nou van. Doe dat dan ook niet. Doe het er ook om.

Mevrouw ...: De heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Voor.

Mevrouw ...: De heer Visser, CDA.

De heer Visser: Tegen.

Mevrouw ...: Mevrouw Kok.

Mevrouw Kok: Tegen.

Mevrouw ...: Mevrouw Otten.

Mevrouw Otten: Tegen.

Mevrouw ...: De heer Van den Raadt.

De heer Van den Raadt: Tegen.

Mevrouw ...: De heer Van Kessel.

De heer Van Kessel: Voor.

Mevrouw ...: Mevrouw Sterenberg.

Mevrouw Sterenberg: Voor.

Mevrouw ...: De heer Amand.

De heer Amand: Tegen.

Mevrouw ...: Mevrouw Schneiders.

Mevrouw Schneiders: Voor.

Mevrouw ...: De heer Yerden.

De heer Yerden: Tegen.

Mevrouw ...: De heer Wiedemeijer.

De heer Wiedemeijer: Tegen.

Mevrouw ...: De heer Blokpoel.

De heer Blokpoel: Voor.

Mevrouw ...: De heer Boer.

De heer Boer: Voor.

Mevrouw ...: De heer Aynan.

De heer Aynan: Tegen.

Mevrouw ...: De heer Rijssenbeek.

De heer Rijssenbeek: Voor.

Mevrouw ...: De heer Drost.

De heer Drost: Voor.

Mevrouw ...: De heer Sepers.

De heer Sepers: Tegen.

Mevrouw ...: Mevrouw Klazes.

Mevrouw Klazes: Voor.

Mevrouw ...: Mevrouw Timmer-Aukes.

Mevrouw Timmer-Aukes: Voor.

Mevrouw ...: Mevrouw Oosterbroek.

Mevrouw Oosterbroek: Voor.

Mevrouw ...: De heer Van der Mark.

De heer Van der Mark: Voor.

Mevrouw ...: De heer Van den Doel.

De heer Van den Doel: Voor.

Mevrouw ...: De heer Garretsen.

De heer Garretsen: Voor.

Mevrouw ...: Mevrouw Çimen.

Mevrouw Çimen: Voor.

Mevrouw ...: Mevrouw Van Zetten.

Mevrouw Van Zetten: Tegen.

Mevrouw ...: En de heer Oomkes.

De heer Oomkes: Tegen.

De voorzitter: Ja, dat is 18-18 en dat betekent dat wij de volgende vergadering deze stemming opnieuw doen. En dat betekent ook dat de stemming over de wijziging zelf ook pas de volgende vergadering kan plaatsvinden. Wat wij nog wel kunnen doen, overigens... Maar misschien, ik kijk ook even naar de indieners, is het verstandig om dan de besluitvorming over de motie ook uit te stellen tot de volgende keer. Ja. Goed. Dan zijn we aan het eind gekomen op een wat onverwachtse wijze, een soort anticlimax, voor dit punt.

Sluiting

De voorzitter: Maar, hoewel ik zou willen sluiten, moet ik toch nog even u vragen om uw aandacht. Want wij nemen afscheid deze vergadering van Marion Steyger. Dit is jouw laatste vergadering en daar moeten we toch wel even bij stilstaan. Je bent niet heel erg lang raadslid geweest, want je bent geïnstalleerd op 29 maart vorig jaar als lid van de grootste fractie in de raad. Je hebt zitting genomen in de commissie Samenleving en daarbij had je een hele serieuze taakopvatting. Je had de motivatie om een bijdrage te leveren aan een duurzame en rechtvaardige Haarlemse samenleving. Je bereidde je goed voor. Je keek de kat uit de boom. Je raakte ingevoerd in de dossiers. Je hebt daardoor constructieve bijdragen kunnen leveren aan het debat. En vervolgens kreeg je last van datzelfde verantwoordelijkheidsgevoel, je hebt dat beschreven in je afscheidsbrief. Je kreeg de kans op een baan en dat betekende dat dat veel aandacht vroeg en tijd en je vond dat dat nauwelijks meer te combineren was met de inzet die noodzakelijk zou zijn voor het raadslidmaatschap. En je zegt: als dat zo is, als ik het niet kan doen zoals ik het vind dat ik het zou moeten doen, dan wil ik het ook niet meer doen; dan moet ik gewoon consequent zijn en nu de prioriteit geven aan de baan die ik heb en het raadslidmaatschap, hoe vervelend ook, moet ik dan opgeven. Nou ik denk een heel erg respectabele afweging die je niet makkelijk genomen hebt, maar waar je wel uiteindelijk bent uitgekomen. Dus ik wil je graag heel hartelijk bedanken voor je inzet in het ruime jaar wat je deel uitmaakte van deze raad en je ook heel veel succes en sterkte wensen bij de werkring en in je persoonlijk leven en vooral ook heel veel plezier en geluk. Als een raadslid afscheid neemt, dan hebben wij daarvoor een standaard cadeautje en dat wil ik je nu graag overhandigen. Dat is een vroedschapspenning. We weten ondertussen allemaal waar dat vandaan komt. Vroeger eeuwen kreeg je betaald, dat gebeurt nu trouwens ook, voor je bijdrage in de vroedschap en dat gebeurde met een speciale munt. Die werd speciaal daarvoor gemaakt. Was van edelmetaal gemaakt en was ook als betaalmiddel bruikbaar. Dus men kon daarmee, als het ware, direct vanuit de raad naar het café om het te vieren als het goed verlopen was. Ik neem aan dat je hier iets anders mee gaat doen, maar deze nadruk/naslag van die oude penning, een prachtige uitbeelding van Haarlemse legenden, zal ik maar zeggen, van de boekdrukkunst tot Damiate. Die wil ik je graag geven als herinnering en als dank voor het werk, en een bos bloemen.

Mevrouw ...: Wacht even, wacht even, wacht even, wachten.

De voorzitter: Ik haast me terug naar deze plek, want er zijn twee dingen. Ik heb begrepen dat ook de heer Drost toch graag even iets wil zeggen. En daarna is het ook aan het scheidende raadslid om misschien nog een afscheidswoord te spreken. Dus, blijft u nog heel even zitten. De heer Drost.

De heer Drost: Ja, ik heb nog een afscheidsrede van zes kantjes waarbij ons kadernotaverhaal gaat verbleken, dus, nou ja, ik zal het snel eruit gooien, dus dat we misschien nog voor twaalf uur aan het bier kunnen. Ik vind het eigenlijk best wel leuk om het woord te voeren in de raad. Maar daar is deze keer eigenlijk wel een uitzondering op. En ja, ik vind het leuk om het woord richting je te voeren, Marion, maar niet vanwege de reden. Ik, we hebben je twee jaar geleden leren kennen toen je actief werd voor GroenLinks in de campagne van de landelijke verkiezingen. Je zag de wereld veranderen, mondiaal. Je wilde daar lokaal invulling aan geven

om die verandering tegen te gaan. En je maakte de indruk toen al, door je bevoegenheid en door je doorzettingsvermogen, maar ook je humor en, ook wel belangrijk bij GroenLinks, je voorliefde voor speciaal biertjes, zeker in de campagne altijd wel, ja, niet onbelangrijk. Ja, begin dit jaar, toen ik net fractievoorzitter werd wilde je met me zitten. Denk zaterdagmiddag, Roemer, nou weer die speciaal biertjes. Nou, toen kwam het hoge woord eruit: je kwam in tijdnood vanwege je **zoons**, vanwege je drukke baan bij de gemeente Weesp, het raadswerk en dat vond je lastig te combineren. Probeerde je nog een beetje perspectief te bieden door te zeggen: nou ja, ik vind je inzet zeer waardevol. Ik heb niet het gevoel dat je het niet voor de volle 100% doet. Maar goed, je besluit stond vast. En dat is denk ik ook wel wat je kenmerkt, dat je altijd 100% ergens voor gaat. En, nou ja, tegelijkertijd werd het toen ook wel duidelijk dat het je ook niet makkelijk afging. Ik denk dat dat je ook kenmerkt, zoals ik net zei: je bevoegenheid. Nou ja, na een paar biertjes spraken we af: je gaat tot het reces door. En nou ja, hier staan we dan op dit moment. Ja, fractie van negen. We verschillen wel, eerlijk is eerlijk, we verschillen weleens van mening, maar het leuke was dat we over jou eigenlijk wel redelijk eensgezind zijn. Ik heb iedereen weer om input gevraagd van: nou, hè, noem eens wat woorden en eigenlijk heel veel dezelfde woorden kwamen terug: warm, geïnteresseerd, betrokken, integer, nuchter, humor, afkeer van spel, je bescheidenheid. Ik zal dat ook nog naar je bundelen en aan je geven als een soort van klein bedankje. Ik ga nog één zin, straks, tot je richten en daarna zal mevrouw Klazes, die heeft in d'r creatieve opborreling nog een gedichtje geschreven, geen zes kantjes, wees gerust, als een soort ook van afscheid. Want tot slot, mevrouw Steyger, Marion, ik vind je echt een bijzonder warm mens. We hebben helaas je besluit te respecteren en ik wens je, namens de hele fractie, heel veel sterkte in je, met je thuissituatie, met je functie als beleidsmedewerker, moet ik het goed zeggen, participatie bij de gemeente Weesp en ook zeker in de fusering die plaats gaat vinden met de gemeente Amsterdam. Dank je wel.

De voorzitter: ...oh nee, eerst mevrouw Klazes.

Mevrouw Klazes: Ja, sorry, want het is een soort van traditie. Iedereen die hier weggaat krijgt van mij een gedicht. En de één krijgt er een van 39 coupletten, maar Marion krijgt er één van 81 coupletten, want we houden van je. Nee hoor, het zijn er drie. Het was een grapje. Goed, het is heel kort maar bondig:

Zij is meer dan rode krullen

Meer dan jurk en fijne lach

Meer dan slechts de uren vullen

Tussen start en hamerslag.

Zij is bevoegen en bescheiden

Pittig steigerend, maar fair

Zij bekijkt van beider zijde

En is waar nodig solidair

Waren er maar 39 Marionnen

Veel poetsen en maar schaars gelul

En om stadsgenoot Boumans te parafaseren

Had ik zelf maar één zo'n krul.

En we hebben een cadeautje voor jou namens de hele fractie. Mag je straks openmaken.

De voorzitter: Goed, het laatste woord is aan jou, Marion.

Mevrouw Steyger: Lieve collega's, nog even geduld. Het lukte toch bijna nooit om op tijd te stoppen. Deze keer dan ook nog mijn bijdrage, die ik even heb opgeschreven. En hier is die. Geacht college, beste collega's en lieve fractie. De overwegingen die geleid hebben tot mijn beslissing om ontslag te nemen die heb ik

geschreven en iedereen heeft daar op verschillende plekken kennis van kunnen nemen. Trefwoorden waren: balans, keuzes en niet alles gaat zoals gedacht of gepland. En daar wil ik dan ook verder nu niet meer op ingaan. Wel wil ik gewoon een korte terugblik geven en enkele observaties om me een laatste keer tot jullie te richten. Dit is allemaal zonder spijt, zonder zuur of zeer. Ik was heel trots om raadslid te zijn en dat ben ik eigenlijk nog steeds. Ik heb ontzettend veel leuke en interessante mensen ontmoet en ik heb ook weer heel veel geleerd. Vrienden vroegen mij in de eerste maanden: en hoe is het? En vol verwachting keken ze mij vragend aan. Tja, zei ik, ik kom er eigenlijk achter dat we in Haarlem eigenlijk maar één probleem hebben en dat is het parkeerprobleem. En dat wist ik niet. Het leek voor mij alsof elk probleem en elk onderwerp wat we bespraken uiteindelijk leidde tot het parkeerprobleem. En ik nam me weleens voor om tijdens een vergadering te turven hoe vaak het woord 'parkeren' of 'parkeerprobleem' voorkwam. Maar ik geef wel toe, beste collega's, als je 's avonds moe en afgepeigerd op weg bent naar huis en haard en je kunt je auto niet voor de deur parkeren: dat is de hel. Ik heb ook geleerd dat mensen voor allerlei problemen in hun leven creatieve oplossingen kunnen bedenken, behalve als er in hun straat tijdelijk niet geparkeerd kan worden, want dan moeten wij daar iets voor regelen. Ik chargeer een beetje, beste collega's, want ik zit niet in de commissie Beheer of in de commissie Ontwikkeling, maar in de commissie Samenleving. En vanuit dat oogpunt verbaast het me dat we het parkeerprobleem van de hard werkende Haarlemmer, een typering die ik ook meerdere malen gehoord heb, niet verbinden met zijn of haar jonge opgroeiende kinderen die vanaf vier uur geen gebruik meer kunnen maken van de openbare ruimte om te spelen, vallen en op te staan, sociale vaardigheden op te doen en te bewegen. Ze zijn aangewezen op omheinde terreinen waar ze altijd onder toezicht van hun ouders of verzorgers staan. En dan denk ik niet voor de eerste keer: wat ben ik blij dat ik jong was in de jaren zeventig. Want in de commissie Samenleving hebben we het over Jeugdzorg en niet over jeugdontwikkeling. En in de andere commissies gaat het over parkeren en de inrichting van de openbare ruimte. En wat zou het mooi zijn dat we, misschien, ooit in onze stad van de toekomst de openbare ruimte inrichten vanuit de ontwikkelingsbehoefte van kinderen. Volgens mij zijn er wel ideeën om bepaalde onderwerpen als commissies samen te bespreken en dat zou ik enorm toejuichen. Ach, mijn, onze commissie Samenleving, met de onderwerpen die mij aan het hart gaan: onderwijs, zorg voor kwetsbare burgers, sociale stad, inclusieve stad. Het empoweren van mensen; geen slachtoffergedrag, geen betutteling. Weer jaren zeventig, sorry. Wij werken hard in onze commissie om al deze onderwerpen te bespreken en te bediscussiëren op een abstract niveau en vanuit onze politieke idealen. En dat is best een klus. Want iedereen heeft een mening over onderwerpen in de commissie Samenleving, want we zijn allemaal naar school geweest, dus we weten iets van onderwijs. Iedereen heeft een tante of een buurvrouw die in een verpleeghuis zit, dus we weten iets van zorg. En soms word je meegevoerd door zo'n onderwerp en dan vergeet je dat een interruptie geen debat is. Beste Ron, je moest me af en toe in het spoor houden en daar ben je nu vanaf. Of je vergeet dat je medefractiegenoten ook nog spreektijd nodig hebben. Sorry, Ziggy, ik heb alles opgemaakt aan de Paulus Mavo en volgende keer weer eenzaamheid. Ik wens mijn collega's in de commissie Samenleving heel veel succes en wijsheid met alle mooie, maar ook ingewikkelde onderwerpen die er nog gaan komen. Natuurlijk blijf ik betrokken bij Haarlem, bij de raad, bij de samenleving, maar de tijd zal leren hoe snel of langzaam je uit deze omgeving weg drijft. Onze wegen scheiden, dus neem ik afscheid met vooral veel dank. Ook nogmaals voor de reacties op mijn besluit die ik van veel mensen heb gekregen en waar ik heel veel waardering voor heb. Dank aan mijn collega-raadsleden, jullie, hartstikke leuk; fijn om jullie te leren kennen; mooie gesprekken gehad. De een beter leren kennen dan de ander. Ik wil speciaal Robbert en Jasper bedanken voor hun bijdrage in de fractie en als voorzitter van de fractie. Ik heb veel steun van jullie gehad bij mijn ontwikkeling als raadslid. Ik vind jullie fantastische talenten en ben blij dat ik jullie heb leren kennen daarin. Ook zal ik mijn fractiegenoten missen. Wij hadden stevige gesprekken, zoals het hoort, maar ook veel fijne momenten in Friesland, uit eten, het heiveekend in Vijfhuizen, alle nazitten, fanatiek spelletjes spelen. Dank ook aan de wethouders en aan de voorzitter voor de samenwerking en de prettige verhoudingen die wij

hebben. De gesprekken na afloop waren bijzonder en gezellig. Ik wil ook extra dankzeggen aan de griffie. Dat heb ik ook vaak tegen mijn vrienden gezegd. Je wordt als nieuw raadslid goed begeleid en geïnformeerd. Al hun werk is erop gericht om ons mooie systeem te laten functioneren. Zo heb ik het ervaren als steun en ik vind het bemoedigend om mee te maken hoe goed zij de overgang van een nieuwe raad begeleiden. En tot slot: de bodes. Altijd zorgend, vriendelijk en behulpzaam. Wij komen hijgend binnenrennen en zij zorgen dag in dag uit dat dit stadhuis een fijne plek is om te zijn. En die plek ga ik missen. Dank jullie wel.

De voorzitter: Dank je wel. Het ga je goed en ik wens u allen een hele mooie vakantietijd. Ik sluit de vergadering. Ja, er is wat te drinken.